

scan 2, rechts

Nomijnatie van [de] welgebooren mannen van den dorpe
van Noortwijckerhout

1 Claes Maertensz. van Sgravenmade	2 Jan Fransz. van Elstgeest
3 Adrijaen Danielsz. van Tetroede	4 Henrijck Pietersz. Sgravendijck
5 Daniel Corn[elissen] van [der] Linde	6 Cornelis Cornelis van Alckemade
7 Thomas Dircxz. van Sgravemade	8 Jan Jacobsz. van Langevelt
9 Dirck Pietersz. van Claes Morets swaeger opten Sillijck	10 Maerten Arijensz. van Sgravenmade
11 Pieter Dircxz. van Outdaen	12 Willem Jansz. van Velsen
13 Willem Corn[elissen] van Immerseel	14 Wouter Willemsz. van Velsen
15 Floris Corn[elissen] van Immerseel	16 Crijn Jacobsz. van Huchtenburch obit
17 Huijbrecht Cornelisz. van Velsen	18 Maerten Crijnen van Huchtenburch
19 Corn[elis] Corn[elissen] van Velsen	20 Cornelis Jacobsz. van Huchtenburch
21 Goris Lenertsz. van Duijck	22 Jan Pietersz. van Sgravendijck
23 Jan Huijbrechts van Alckemade	24 Jacob Cornelisz. van Sgravendijck
25 Ewout Willemsz. van Linden	26 Willem Claesz. van {Steenvoorden
27 Cornelis Ewouts van Linden	28 Jeroen Arijensz.
29 Willem Jansz. van der Plats	
31 Maerten Verduijn	30 Willem Jeroenz. vertrocken
32 Adrijaen Pietersz. van Rossem	32 Gerrit Claesz. van Elsgeest
33 Sijmon Jansz. van Alckemade	34 Jacob Cornelisz. van Linde
	35

scan 3, links

Nominatie van [de] welgebooren mannen
tot Lis

1 Pieter Cornelisz. van [der] Linde		Anthonis Dircxz. van Overgeest	
2 Jan Pieter Jorisz.		Jacob Claesz. van Boxel	
3 Pieter Florisz.		Maerten Jacobs van Langevelt	
4 Pouwels Cornelisz.		Pieter Corn[eliss]en van Sgravenmade	
5 Jacob Jansz.	van { Wassenaer	Pieter Nannings van Beijeren Bergen in Henegouwen	
6 Jonge Pieter Floris		Corn[eliss] Corn[elissen] van Immerseel	
7 Jonge Corn[eliss] Florisz.		Harman de Vries Wipkens van	
8 Cornelis Jansz.		Omminga	
9 Sijmon Jansz.			
10 Jan Pietersz. van Warmond			
11 Anthonis Lenertsz. van Tethrode			
12 Gerrit jonge Willemsz.			
13 Cors jonge Willemsz.			
14 Floris Jacobsz.			
15 Engel Jacobsz.	van { Heemskerck		
16 Willem IJsacz.			
17 Cors Willemsz.			
18 Jacob Isacz.			
19 Jan Jansz. van Bourgoingen alias Heerman	obit		
20 Quirijng Claesz. van Sgravenmade			
21 Cornelis Jeroensz. van Swanemburch		Floris Corn[elissen] Pieter Corn[elissen]	{ van Swanemburch
22 Jacob Maertensz. van Langevelt			
23 Pieter Cornelisz. van der Codde			
24 Cornelis Corn[elissen] van Velsen			
25 Cornelis Engebrechts van Velsen Willem Engbrechts van Velsen			

scan 3, rechts

Nominatie van [de] welgeboren mannen tot
Hillegum

1 Willem Dircxz.	van der {Leth
2 Dirck Jacobsz.	
3 Adrijaen Jansz.	
4 Jan Cornelisz.	
5 Cornelis Jansz.	van {Velsen
Pieter Willemsz.	
6 Jan Adrijaensz.	
7 Cornelis Dircxz.	van {Hout
8 Claes Huijgensz.	
9 Adrijaen Jansz.	
10 Dammas Jacobsz.	
11 Crijn Adriaensz.	
12 Jacob Dammasz.	van {Langevelt
13 Dirck Jansz.	
14 Jacob Jansz.	
15 Dirck Adrijaensz.	
16 Cornelis Gerritsz.	
17 Pieter Jeroensz. van Sonnevelt	
18 Pieter Corn[elissen] Verduijn	{Verduijn
Matheusz. Pietersz. Verduijn	
19 Jacob Claesz.	van {Alckemade
20 Sijmon Claesz.	
21 Dirck Willemsz. van Steenvoorde	
22 Dirck Maertensz.	van {Sgravenmade
23 Cornelis Claesz.	

scan 4, links

Nominatie van [de] welboren mannen van den
dorpe van Voorhout

- 1 Claes Dircxz.
- 2 Dirck Dircxz.   van {Elsgeest
- 3 Dirck Dircxz.

- 4 Cornelis Segers van Oxhorn

- 5 Pieter Jacobs van Zon

- 6 Crijn Corn[elissen]   van {Egmond
- 7 Willem Crijnsz.

- 8 Jacob Pietersz. van
  Sgravendijck
- 9 Burrit Dammasz. van Griecken

- 10 Cornelis Jansz.   van {Sweeten
- 11 Jan Cornelisz.

- 12 Jan Adrijaenz. van Berendrecht
- 13 Gerrit Dircx van Noortwijck
- 14 Henrijk Jeroenz. van Swanenburch
- 15 Dirck Dirckz. van [der] Leth
- 16 Lenert Gerrits van Teijlingen
- 17 Jan Jeroenz. van Steenvoorde
  Jacob Jansz. van Tetrode
  Aelbert Henrijcxz.
  Jan Jeroenz.

scan 4, folio 1

Extract uijt 't oude
dingbouck

Op huijden den 17 novembris heb ick Gijsbrecht Corsz.
van der Morsch mijn eed gedaen als secretaris van [de]
bailliu en[de] welgebooren mannen vierschaere van
Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout
in handen van Harman de Vries Wipkens, als
substituijt bailliu van jo[nc]h[eer] Andries van Thienen,
bailliu derselver dorpen, in presentie van alle
de welgebooren mannen met namen
Adrijaen Danielsz. van Tetroede
Claes Huijgensz. van Houten
Willem Jans van [der] Plats
Jan Jansz. van Bourgongen
Crijn Claesz. van Sgravenmade
Willen Crijnen van Egmond
Corn[elis] Corn[elissen] van Velsen
Willem Dircx van der Leth en[de]
Cornelis Zegertsz. van Oxhoorn
in manieren als hiernaer volgt.

Ick sweere en[de] gelove dat ick den baillious vierschaere
van Noortijckerhout metten aencleven van dien als secretaris
getrouwelijck te dienen. Den bailliu en[de] mannen te gehoor-
samen, eeren en[de] respecteeren, de opijnijen van mannen
mitsgaeders de zaecken, partijen aengaende, niet te releveren,
noch ijemant te ontdecken anders dan naer behooren, goede en[de]
pertijente register en[de] boucken te houden, pertijen die 't aen
mij versoucken sullen te dienste staen, mij met het jegen-
woordelijcke loon tevreedden te houden zonder eenige per-
tijen te beschatten en[de] vorder alles te doen dat een goet en[de]
getrou secretaris eer en[de] eetshalven schuldich is ende
behoort te doen. Soo helpe mij Godt en[de] was onderteijckent
Adrijaen Daniels van Tetroeden, Claes Huijgensz. van Hout.

	G. van [der] Morsch	13
	11	
1616		
	17	

scan 5, folio 2

Rechtdach gehouden bij den substituijt
bailliu Harman de Vries Wipkens en[de]
de geëede welbooren mannen als
Adrijaen Danielsz. van Tetroede,
Claes Huijgensz. van Houten,
Willem Janssen van der Plats,
Jan Jansz. van Bourgoingnen,
Crijn Claesz, van Schravenmade,
Willem Crijnen van Egmondts,
Cornelis Cornelisz. van Velsen,
Willem Dircxz. van der Leth
en[de] Cornelis Segertsz. van Oxhoorn,
desen XVII novembris a[nn]o XVI^c en[de] vijftien.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijcker-
hout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, in cas van delict
van 's heeren wegen eij[sche]r ter eenre, beclaecht alhier
voor welgeboren mannen Adrijaen Pietersz. van
Rossum, buijrman tot Noortwijckerhout, in 't selffde
cas ged[aechde] in persoon ter andere sijden, seggende
d'eij[sche]r gelijk sulcx oock waerachtich is, hoe dat hij
ged[aechde] met seer quaede saecken vervordert heeft omtrent
pinxter lestleeden gecomen sijnde bij Pieter
Cornelisz. op het landt van desselffs Pieter
Cornelisz. moeder, 't welck hij alsdoen ginck eggen
en[de] onder andere hem gebraecht hebben[de] off hij
sijn ged[aechde] borge begeerde te werden voor die verpondin-
ge die hij van [de] geswoorens voorsz[egt] inne te gaeren,
aengenomen hadde, en[de] bij denselve geantwoort:
zijnde ick en sij daer niet mans genouch toe ende
eijntelijck ick en begeere het niet te doen, (niet

scan 6, folio 2v

alleen sijnen opsteecker uijt te trecken omme den voorsz[egde] Pieter Cornelisz. daermede te dreijgen maer oock deselvde opsteecker soo nae te invaderen¹ in te vallen dat hij genootdruct² is geweest sijn eggen te verlaten en[de] wech te lopen, 't welcke alsoo een saecke is van seer quade consequentie, d'welcke in een landt van justitie geensints behoort geleden te werden, maer ter contrairie ten exempel van anderen swaerlijcken gestraft, so concludeert d[e] voorn[oemde] offichier dat hij g[e]d[aechde] daerover bij crijmijneel vonnisse van welgeboorn mannen gecondemneert sal werden aen den lijve ter discretie van [de] e[dele] heeren gestraft te werden, met confiscatie van [de] vierde paert van alle sijne goederen ten profijte van [de] hoge overicheijt, ofte andersints sulcx welgeboorn mannen bevinden sullen te behooren, versoucken[de] hij eij[sche]r hem rechts te gewerden ende bij provisie te gaen in besloten hechtenisse.

I Schaeck mette ged[aechde] present concludeert tot ontslaginge van [de] personele comparitie ende dat bij welgeboorn mannen appointemente den-selven ge[daec]h[d]e sal worden geadmitteert te occuperen bij procureur en[de] versouct dienvolgen[de] copije uijt den eijsch en[de] tijt van beraet.

De Vries voor den bailliu persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] seijt dat den ge[daec]h[d]e sijn geallegeerde belangende de provisie sal worden ontseijt ende dat den ge[daec]h[d]e gecondemneert sal worden bij provisie te gaen in besloten hechtenisse om alsdan tegens

---

¹ invaderen: aanvallen

² genootdruct: door de nood gedwongen

scan 6, folio 3

hem geprocedeert te werden, gelijk als men tegens sodanige delinquanten behoort te doen.

Schaeck persisteert bij sijn voorgaende versoeck.

Gesien bij welgeboren mannen den voorgaen[de] eijsch ende conclusie bij jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout ten laste van Adrijaen Pietersz. van Rossum ge[daec]h[d]e in persoon mits denselffden ge[daec]h[d]e stellende cautie ter somme van hondert guldens, en[de] doende hanttastinge van t'allen tijden tot vermaninge van welgeboorn mannen weder te compareeren in persoon sub poena confessij et convictij, ontseggen sijne versochte provijsie ende admitteeren den ged[ae]chde te mogen occuperen bij procureur, vergunnen hem sijn versochte copie uijt den eijsch. Actum desen XVII^{en} novembris 1615.

Cornelis Cornelisz. constitueert hem borge voor het voorsz[egde] appointement dat hij denselven in persoon sal leveren in rechte tot vermaninge van welboorn mannen. Actum den XVII novembris 1615.

II Schaeck heeft gecompareert opten 1 decembris 1615.

III Schaeck voor de ge[daec]h[d]e ontkent wel expresselijcken den eijsch soo die leijt ofte was geïnsereert 't selve oock den eij[sche]r den rechte genouch sijnde nimmermeer en sal bewijsen, protesterende over sulcx als naer rechte, concluderende ten fijne van niet ontfanckelijck, ende in cas van ontfanckelijcheijt als neen met ordre met absolutie mette costen.

Den bailliu versouct copije en[de] neemt dach ten naesten om te replijceren. Actum den 15 decembris 1615.

scan 7, folio 3v

Welgeboorn mannen vergunnen den h[eer] bailliu sijn versochte copije en[de] tijt ten naesten. Actum den XV decembris 1615.

III D'eij[sche]r persisteert bij sijn gedaen eijsch voor replijck.

Schaeck voor de ge[daec]h[d]e persisteert voor duplijck bij sijn gedaen antwoord ende genomen contrairie conclusie.

D'eij[sche]r dient van bewijs.

De ge[daec]h[de] renunchiert van productie ende versouct copie uijt d'overgeleverde bewijsen. Actum den XII^{en} januarij 1616.

V Schaeck imploijeert alle gewonelijcke ende behoorlijcke reprochen van rechten.

Den bailliu imploijeert alle gewoonelijcke en[de] behoorlijcke salvatiën van rechten.

Pertijen hinck inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis en[de] nemen tijt om haer stucken over te leveren. Actum den XXVI januarij 1616.

VI Schaeck versouct dewijle dat den voorsz[egde] rechtdach is geconcludeert in rechte en[de] tijt genomen om op huijden desen haer stucken over te leveren, waervan den ge[daec]h[de] in desen bereijt is en[de] vooral den eij[sche]r behoort gereet te wesen, versouct dienshalven dat den eij[sche]r van gelijcke sal doen off dat welboorn mannen recht sullen doen op hetgeene sal blijcken. Actum den 9 februarij 1616.

scan 7, folio 4

Den bailliu versouct tijt van veertien dagen alsoo sijn
advocaet niet conde gereet comen.

Welgeboorn mannen gunnen den bailliu sijn versochte tijt
op versteck. Actum den 9 februarij 1616.

VII Pertijen hinck inde furneren haer stucken en versoucken
recht. Actum den 23 februarij 1616.

De Vries versouct dat den ge[daec]h[de] in persoon sal com-
pareeren. Actum den 23 februarij 1616.

Welgeboorn mannen stellen de saecke in state overmits
de banck niet vol en is en[de] dat hij ge[daec]h[de] ten naesten
rechtstage in persoon sal compareeren om alsdan te hooren
pronunchiëren 't geen bij welgeboorn mannen bevinden sullen
te behooren. Actum den 23 februarij 1616.

VIII Pertijen hinck inde versoecken alsnoch recht
mette ge[daec]h[de] present. Actum den 8maert 1616.

Welgeboorn mannen appoincteren dat pertijen elcx binnen den
tijt van ses dagen sullen consingneren onder den secre-
taris elcx een somme van ses guldens van XL grooten stuck
omme daermede te consulleeren met reghtsgeleerden.
Actum den VIII^{en} martij a[nn]o 1616.

IX Den bailliu consingneert sijn consingnatij gelt. Actum ult[imo] dedit]

Den ge[daec]h[de] versouck drie halff jaeren om in te leggen.
Actum den 22 maert 1616.

De Vries vanwegen den bailliu versouct dat mijn
heeren sullen recht doen op hetgeen haer gebleken is
en[de] alhier van den bailliu overgeleijt wort. Actum den
22 maert 1616.

scan 8, folio 4v

Welgebooren mannen ordonneren alsdat den ge[daec]h[de] alsnoch binnen den tijt van veertien dagen sal inleggen op versteck ofte dat hij ge[daec]h[de] tuschen dit en[de] den naesten rechtdage sal mogen gaen bij den heer bailliu en[de] te sien off sij door tuschen-spreecken van goede mannen metten anderen connen accorderen, soo niet sullen welboren mannen doen naer behooren. Actum den 22 martij 1616.

X In state den 19 april 1616 op hope van accoort ten versoucke van Jan Jacobs.

XI Welgeboren mannen op 't versouck vanwegen den ge[daec]h[de] bij den secretaris aen haer gedaen, ordonneren alsnoch den ge[daec]h[de] te gaen binnen acht dagen bij den bailliu om t'accorderen soo niet sullen welboren mannen mette ingeleijde pen[nigen] bij rechtsgeleerde trecken om consultatie. Actum den III^{en} mejj 1616.

XII Welgeboren mannen als rechters bij interlucutoir appoinctement verclaeren dat sij de saecke niet en vinden gedisponeert omme alsnoch ten principale recht gedaen te mogen werden, ordonneren mitsdesen (ex officie) den voorsz[egde] ge[daec]h[de] verclaringe te doen off hij de attestatiën bij den voorsz[egde] heer bailliu overgeleijt, hout voor gerecoleert dan niet, indien neen, dat die heere bailliu dieselve alsnoch sal mogen doen recaleeren mits leverende den ge[daec]h[de] intergatoire XXVIII uijren tevoorens conform de nieuwe ordonnantie der e[dele] mo[gende] heeren Staten a[nn]o XV^c LXXX op stuck van [de] justitie geëmaneert omme 't selve gedaen de saecke in state van wijsen gebracht sijnde vorder ten principale gedisponeert te worden naer rechts-behooren, reserveren niettemin de costen van desen incidente ten uijteijnde van [de] saecke. Actum den lesten mejj a[nn]o 1616.

scan 8, folio 5

XIII Schaeck voor de ge[daec]h[d]e seijt dat denselffden ge[daec]h[de] ongehouden is de getuijgen te houden voor gerecoleert ofte ongerecoleert, temeer dewijle de ordonnantie van [de] justitie strictelijcken ijdereen belast hemluiden daernaer te reguleeren, 't gundt offijchieren wel behooren te verstaen, daeromme als andere delinquerende soucken te causeren, sustinende daeromme den ge[daec]h[d]e sijn proces vervolcht te hebben in sijn volcomen lijmjiten conform d'ordonnantie en[de] dat het versouck in desen is inpertinent ende soo den eij[sche]r hem in sijn proceduren bevint gegraveert, dat hij 't selve bij appellatie heeft te verheffen in vougen dat den ge[daec]h[de] versouckt als aput acte gedaen het feijt.

Den substituijt vanwege den bailliu seijt dat hij hem refereert tot het appointement bij mannen gewesen als dat uijt het appointement van welboren mannen verstaen sal worden dat de welboren mannen gehouden sijn (ex offitio) den ge[daec]h[de] te vraegen ofte hij de getuijgen hout voor gerecoleert off niet en[de] soo die ge[daec]h[de] seijt dat hij die niet en hout voor gerecoleert dat alsdan de welboren mannen den bailliu sullen ordonneren (alsnoch) de getuijgen te doen recoleren omme alsdan voorts geprocedeert te werden naer behooren en[de] hout hij dieselve voor gerecoleert dat den bailliu tevreden is.

Schaeck persisteert bij sijn gedaen aenteijckeninge als wesende in materie van rechten bestant. Actum den XXVIII junij a[nn]o 1616.

Welgeboren mannen appointeren alsdat den bailliu de attestatiën alsnoch sal mogen doen recoleren volgens 't voorgaen[de] appointement ter oorsaecke dat den ge[daec]h[de] deselve niet en hout voor gerecoleert omme hetselve gesien daerop gedaen te worden naer behooren. Actum desen 28 junij 1616.

Schaeck stelt hem illijco appellant. Actum ult[imo] dedit.

XIIII Den susbtituijt vanwege den bailliu versouct dat welgebooren mannen sullen ordonneren tegens den naesten rechtdach den ged[ae]c[h]de sal compareeren in persoon omme selve in persoon sijne sententie te hooren pronunchiëren. Actum desen XXIII^{en} augustus 1616.

scan 9, folio 5v

Schaeck sustijneert dat de saecke ten principale is vol-
dongen en[de] dat het versouck van den offijchier is inpertijnent
maer ter contrairie soo den e[dele] offijchier mitsgaders welge-
boren mannen expeditie van recht gelieven te termijneeren
dat welgebooren mannen hebben te sententiëeren sulcx sij uijt
d'inductie van [de] saecke hebben te decernereren, versouct dienvolgen[de]
recht. Actum den XXIII^{en} augustus 1616.

Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende
Voorhout de stucken geproduceert in den processe tuschen jo[nchee]r Andries van Thienen,
bailliu van [den]selfde dorpen, eij[sche]r in cas crijmineel ter eenre, op en[de] jegens
Adrijaen Pietersz. van Rossum, ge[daec]h[d]e in 't selve cas ter andere sijden, ende daer-
op hebbende gehadt 't advijs van twee neutraele rechtsgeleerden ende
gesien hebben[de] 't recolement hiervooren gementionneert, op alles lettende
dat heeft mogen bewegen, condemneeren den voorsz[egde] ge[daec]h[de] in een mulcte
van hondert guldens tot XL grooten stuck, mitsgaders in alle de
rechtelijcke costen van desen processe tot taxatie ende moderatie
van welgebooren mannen voorsz[egt]. Absolveren denselve ge[daec]h[de] van den vorderen
eij[sch] en[de] conclusie bij de voorsz[egde] eij[sche]r ratione offijcij op hem gedaen ende
genomen. Actum desen XXIII^{en} augustus 1616.

Schaeck stelt hem illijco appellant voor den Hove van
Hollandt. Actum desen XXIII^{en} augustus 1616,

ter presentie van mij

G. van [der] Morsch 14

1616 8
23

scan 9, folio 6

Den eersten decembris 1616, wesende
ordinaris rechtdach, sijn gecompareert
Willem Jansz. van der Plats, Jan Jansz.
van Bourgoingen, Willem Crijnen van
Egmond, Cornelis Cornelisz. van
Velsen, Cornelis Segersz. van Oxhorn.

Absenten

Harman de Vries Wipkens, substituijt
Willem Dircx van der Leth, Claes
Huijgensz. van Houten en[de] Crijn Claes-
z. van Sgravenmade en[de] en is geen
rechdach gehouden.

Rechtdach gehouden bij den heer bailliu selver
en[de] den welgeboren mannen op ten 15 decembris 1616,
met namen Willem Jansz. van der Plats, Crijn
Claesz. van Sgravenmade, Claes Huijgensz. van
Houten, Cornelis Zegersz. van Oxhorn, oude en[de]
aenblijvende, en[de] Jan Jacobsz. van Langevelt,
Anthonis Lenertsz. van Tetroede, Engel
Jacobsz. van Heemskerck, Adrijaen Jansz. van
Velsen en[de] Lenert Gerritsz. van Teijlingen,
nieuwe en[de] aencomende welboren mannen,
dewelcke op huijden datum als boven in handen
van den bailliu van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum en[de] Voorhout haeren eed gedaen hebben
in presentie van Adrijaen Danielsz. van Tetroede,
Jan Jansz. van Bourgongen, Willem Dircxz. van [der] Leth
en[de] Willem Crijnen van Egmond, affgaende
mannen. Actum datum als boven, geteijckent mij
present secretaris.

G. van [der] Morsch 13

1616 12

15

scan 10, folio 6v

Extract uijt oude dingbouck

Op huijden den XV decembris XVI^c ende vijftien,
 soo sijn de voorsz[egde] welgeboren mannen ten overstaen
 van [den] heer bailliu eendrachtelijck geaccordeert
 en[de] overeen gecomen dat zoo wanneer den voorsz[egde]
 bailliu ofte substituijt in sijn plaetse en[de]
 den secretaris in gebreecke blijven, mitsgaders de
 welboren mannen van voordat de clock elff
 uijren geslagen is niet en verschijnt in de vierschare,
 sullen vervallen in een boeten van ses stuijvers
 en[de] comende naerdad de clock twaelff uijren
 geslagen ofte geheelijck achterblijvende sullen
 verbeuren een boeten van twaelff stuijvers. Den
 substituijt en[de] secretaris in alles dubbelde
 boeten verbeuren ende de boden gelijcke boeten
 als de welboren mannen, ende die onwillich sijn
 sal men mogen doen executeren als men 's heeren
 penningen doen, te weten met parate executie
 uijtgeseyt die sijluijden oorloff ofte eenich
 merckelijck ongeluck mochte gecregen hebben,
 alles tot discretie van [den] h[eer] bailliu en[de] welgebooren
 mannen. Actum bij ons geteijckent ten dage
 en jaere als boven bij den heer bailliu ende
 twee welboorn mannen tot meerder confirmatie van dien
 en[de] is geteijckent A. van Thienens, Willem Jansz.
 van der Plats, Cornelis Segertsz. van
 Ocxhoorn. Mij present als sec[re]t[aris]

G. van [der] Morsch	13
12	
1616	1
15	

scan 10, folio 7

Rechtdach gehouden den XIIe januarij
1616 bij Harman de Vries, substituijt
en[de] welboren mannen
Willem Jansz. van [der] Plats, Crijn
Claesz. van Sgravenmade, Claes
Huijgens van Hout, Cornelis Zegersz.
van Oxhoorn, Jan Jacobs van
Langevelt, Thonis Lenertsz. van
Tetroede, Engel Jacobsz. van
Heemskerck, Adriaen Jansz. van
Velsen en[de] Lenert Gerritsz. van Teij-
lingen.

Jo[nc]he[er] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijn-
kerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van
's heeren wegen, beclaecht alhier voor welgeboren
mannen, oude Jan Ewoutsz. wonende tot Noort-
wijckerhout, ge[daec]h[d]e. Den bailliu en[de] eij[sche]r seijt hem
aen hoe dat hij hem vervordert heeft op den XXIX^{en}
octobris lestleden 1615 den geswooren
schutter te ontjagen XV schapen dewelcke de
schutter geschut hadde van seecker landt,
toecomende Jan van Heusden om deselve te
schutten ende in 't schuthock te brengen, hetwelcke
alsoo bij denselffden ge[daec]h[d]e hem worde verhindert
om sijn offitie en[de] eedt alsoo te betoochten,
seijt den bailliu en[de] eij[sche]r dat het zaecken zijn
van quade consequentie diewelcke in een lant
van justitie niet geleden noch getollereert
en behoort te werden, maer wel meer behoort
gestraft te werden tot een exempel van
allen anderen. So concludeert den bailliu
en[de] eij[sche]r dat den ge[daec]h[d]e bij welgebooren mannen ge-
gecondemneert sal werden geleijt een tijt van
vier weecken te water en[de] broode en[de] daer benefens in een
boete van vijftich Carolus gul[dens] van XL groot[en] stuck.

In het midden van de kantlijn geschreven: officier

scan 11, folio 7v

I De ge[daec]h[de] present ontkent den eijsch soo die leijt daerbij vougende dat Jan Huijbrechts geen schutter en is, noch van de geswoorens noch van de buijren daertoe gestelt en is.

Welgeboren mannen ordonneren dat den bailliu en[de] eij[ssche]r sijn gedaen eijsch sal bewijsen soo die leijt tegens den naesten rechtdach. Actum den XII^{en} januarij 1616.

II Den bailliu persisteert voor replijck bij sijn gedaen eijsch.

Schaeck mette ge[daec]h[de] present versouckt copie uijt den eijsch ende onvermindert dien persisteert voor duplijck bij de ontkenenisse in forma in 't dingbouck gestelt en[de] concludeert tot absolutie mette costen. Actum de XXVI^{en} januarij 1616.

Compareerden in gebannen vierschaere van welgeboren mannen judicialiter vergaedert zijnde, Crijn Jacobsz., diewelcke bij sijn gestaeffden eede verclaert heeft als dat hij gesien heeft hoe dat Jan Huijbrechts tot bode tot Noortwijckerhout gehadt heeft seeckere schaepen om in 't schuthock te brengen en[de] dat deselffde schapen weder wechgedreven werden bij oude Jan Ewoutsz., wonende tot Noortwijckerhout ende dat Jan Huijbrechts hem toeriep dat hij hetselffde in kennis leijde maer dat hij depositant sijn deur toe dede ende in huijs ginck. Actum den 26 januarij 1616.

G. van [der] Morsch	14
1	1
1616	
26	

Den bailliu fijat. Actum den 26 januarij 1626.

III Den eij[sche]r leijt over sijn bewijs onvermindert den schutter sijn eedt.

Schaeck seijt dat men naer rechten niet en can dienen als ees van bewijs en[de] dat zulcx alreede geraepte middelen sijn in pertinent, ten fijne van dien is den ge[daec]h[de] tevreden op alreede gedaen productie voorts te procederen mits dat bij welgeboren mannen verclaert sal werden dat geen vorder productiën plaetse sullen hebben.

scan 11, folio 8

Schaeck renunchiert van productie.

Schaeck reprocheert ende zeijt dat Crijn Jacobsz., depositant in desen uijt deselve depositie niet en wert bewesen 't gundt den eijsch is dicterende en[de] schoon genomen als meer soo is deselve depositie singulier ende niet met andere overeenstemmende voor sooveel aengaet Jan Huijbrechtsz., schutter in desen seijt dat deselve is partije formeel ende in t stuck van 't crijmineel als desen wert geïntenteert, den heer bailliu geen gelooff en mach merijteren, veelmin soo een vijl schutter als men alhier in 't proces wil op fonderen behalven dat soo is den ge[daec]h[de] tevreden bij eede te verklaren dat hij den schutter de pretente schapen niet ontweldicht en heeft als naerder bij monde sal werden gededucert, concludeert over sulcx wel en[de] terecht gereprocheert qualijck en[de] t'onrecht bij den eij[sche]r geproduceert.

Den bailliu solverende hetselfte reproche van de ge[daec]h[de] gedaen bij den procureur, onvermindert sijn voorgaenden eijsch, seijt voor salvatiën dat alle boden schutters staende onder eede moeten hebben gelooff off het sij saecke dat sij bij haere rechters ofte andere offijchiers off bailliuws soude moeten wese gecauseert van meeneedicheijt soo bewijst den voorsz[egde] schutter daerenboven niet een waerachtige getuijge dewelcke niet reprochabel en is, ende seijt daeromme den bailliu en[de] eij[sche]r alle voorgaen[de] reprochen alhier geraept en[de] geschroept verclaert sullen werden bij welboren mannen in 't minste niet genouch sijnde gereprocheert en[de] dat de voorsz[egde] ge[daec]h[de] sijn presentatie van eede sal werden ontseijt en[de] dat de verclaringe bij den bode ende tuijge verclaert sal worden wel en[de] terecht voldaan.

scan 12, folio 8v

Pertijen hinck inde concluderen in rechte en[de]
versoucken vonnis. Actum den IX^{en} februarij 1616.

Welgeboren mannen appointeren dat pertijen tuschen
dit ende den naesten rechte sullen gaen bij den anderen
en[de] elcx nemen twee goede mannen omme te sien off
sij met den anderen connen accorderen, soo niet soo sullen
welbooren mannen alsdan recht doen naer behooren, behoudens
elck sijn recht. Actum den IX februarij 1616.

IIII Pertijen hebben 't appointement voldaan, persisteren
als vooren ende versoucken ten wedsijde recht.
Actum den XXIII februarij 1616.

Is offgemaect.

Recht geseten bij Harman de Vries
Wipkens, substituijt en[de] wel-
boren mannen omnis den XXVII^{en}
januarij 1616.

Recht geseten bij Harman de Vries Wipkens
substituijt en[de] welboren mannen omnis,
den IX februarij 1616.

Recht geseten bij Harman de Vries,
substituijt en[de] welboren mannen,
omnes, den XXIII februarij 1616.

Recht geseten bij Harman de Vries,
substituijt en[de] welboren mannen,
omnis presentibus, den VIII^{en} maert
1616.

scan 12, folio 9

Absent met consent
Adriaen Jansz. van Velsen.

Rechtdach gehouden bij den heer
baillij selver en[de] de welbooren
mannen omnis, den XXII^{en} maart
1616.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen beclaecht voor welgeboren mannen Cornelis Claesz. van der Schelling. ge[daec]h[de] en gearresteerde alhier. Den bailliu en[de] eij[sche]r seijt hem aen hoe dat eenen tijt geleden hij gearresteerde en[de] ge[daec]h[de] hem vervordert heeft op 's heeren wegen met sijn twee broeders, als te weten Lenert en[de] Sijmon Claesz. te grieven seeckere keurwonde aen eenen Jan Willemsz. van Heemskerck in sijn hoofd en[de] vorder sijn clederen aen sijn lijff alsoo te snijden dat sijn gants ende geheel verdorven en[de] tot niet gecomen zijn. Ende also het zaecten zijn van straet en[de] wechschenderij ende in een landt van justitie niet en behoort getollereert noch geleden te werden, seijt den bailliu en[de] eij[sche]r dat den ge[daec]h[de] ende gearresteerde gehouden sullen wesen een baerschuldich³ man te maecken volgens die costuijmen van Rijnlandt wie hetselffde gedaen heeft, ofte dat sijn tesamen sullen betalen aen den voorsz[egde] bailliu en[de] eij[sche]r een somme van vijftich ponden van XL grooten 't pont ende daerenboven gecondemneert te sullen gaen opten huijde van Teijlinge omme aldaer geleijt te werden te water ende broode den tijt van een maent, ende in plaets van proces maeckende eijsch van costen.

De ge[daec]h[de] en[de] gearresteerde ontkent den eijsch soo die leijt en[de] seggen ter contrairie dat sijn selver aengeranst sijn, concludeert tot absolutie van dien mette costen, protesteren[de] van costen en versoucken vonnis.

---

³ baerschuldich: kennelijk schuldig, volkomen als schuldig erkend.

scan 13, folio 9v

Den eij[ssche]r voor duplijck seijt notoir te wesen dat de cleederen openbaerlijck aen Jan Willemsz. lijff heel gesneden ge-weest zijn, ende hij deerlijck in 't hooft gequest is, als een ijder wel kennelijck is, persisteert daerom dat den eij[sche]r bij sijn gedaen eijsch en[de] conclusie en[de] versoucken vonnis.

Welgebooren mannen appoincteren dat den gearresteerde en[de] ge[daec]h[de] gehouden sal sijn te compareren tegens den naesten rechtdach ofte te stellen cautie voor 't gewijsde van welboren mannen mits dat den bailliu alsdan mede sal verdagen Jan Willemsz. omme pertije tegens den anderen te hooren en[de] alsdan sullen doen naer behooren. Actum den 22 martij 1616.

Den ge[daec]h[de] versouct copie uijt den eijsch ende appoinctement.

Off[icier]   Sijmon Claesz. stelt sijnselven cautionaris voor sijn broeder Cornelis Claesz. om het gewijsde bij mannen te voldoen. Actum ult[imo dedit].

Rechtdach gehouden den XIX april
bij den substituijt bailliu
ende den welboren mannen omnis.

Rechtdach gehouden den III mej
XVI^c ende sestien bij Harman
de Vries Wipkens, susbtituijt
ende alle de welgeboren
mannen.

scan 13, folio 10

Absent met consent Lenert
Gerrits van Teijlingen

Rechtdach gehouden den lesten mej
1616 bij den heer bailliu selve en[de]
welgeboren mannen Willem Jansz.
van der Plats, Crijn Claesz. van Sgra-
venmade, Claes Huijchen[sz]. van Houten,
Cornelis Segers van Oxhoorn, Jan
Jacobsz. van Langevelt, Thonis Lenertsz.
van Tetrode, Engel Jacobsz. van
Heemskerck, Arien Jansz. van Velsen.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout,
Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in
cas van delict, beclaecht aen dese vireschare Jan Coenerts,
stoelmatter geboren tot Amsterdam, ofte hoe hij
anders met name ofte toename mach sijn genomt,
jegenwoordich sijne gevangen, hem aenseggende ende
de waerheijt is sulcx hoe dat hij gevangen hem vervordert
heeft op pinxsterdach in den jaere 1615 met eenen
Thijs Jansz. Masvelt, stoelmatter, wonende in den
Hage, gegaen is uijt den huijse van Claes Jansz.,
opperman, de vest lange ende hebben aldaer op de
selve veste met den anderen hantgemeen ende met
bloote opsteeckers vechtende geweest ende weder-
omme daervandaen gaende van 't quaet tot erger
hebbe sij tesamen wederomme elcx een nieu mes
gecocht en[de] sijn metten anderen gegaen in seeckere velt
ofte weijde omtrent de twee Nootdorpse molens
alwaer de voorsz[egde] Jan Coenertsz. den voorsz[egde] Thijs Jansz.
Masvelt een steecke met het voorn[oemde] nieu gecochte mes
in sijn slincker borst comende deur 't offarium tot
in't hert, gegeven heeft, waarvan den voorsz[egde] Thijs Jansz.
datelijcken seser werelt overleden is, naerder blijcken[de] bij
sijne gevangens eijgen confessie bij hem buijten pijnende

scan 14, folio 10v

bande van ijsere gedaen alsoock bij d'informatiën ende
acte van schouwe tot sijnen laste verworven, ende
alsoo hij gevangen heeft gecommitteert een soo deerlijcken
manslach als wesende sijn huijsvrou haere suster zoon,
't welcke een saecke is van quade exemple die
in een landt van justitie niet en behoort geleden
te werden, maer ten exemple van andere dier-
gelijcken delinquanten wel gruwelijcken behoorde ge-
strafft te worden, soo concludeert den voorn[oemde] bailliu
en[de] eij[sche]r, nomine als boven, dat den voorn[oemde] gevangen
sal werden gebracht ter plaetse daer den bailliu
aenwijsinge doen sal en[de] aldaer sijnde bij den scherp-
rechter met den swaerde geëxcuteert sal worden
volgens de goddelijcke en[de] beschreven rechten, gelijk
oock mede de costuijmen van [de] landen ende 't selve
gedaen sijnde, sijn lichaam op een radt gestelt ende
't hoeft op een staek sal worden geset, ende dat
sijne gevangens goederen verclaert sullen werden geconfisqueert
ten profijte van [de] graeffelijckheit, ofte tot andere
sodanige hoeft en[de] lijffstraffe als mijn e[dele] heeren
welboren mannen naer exigentie van de saecke be-
vinden sullen te behooren, des den voorn[oemde] bailliu ende
eij[ssche]r versouct hem recht te gewerden.

Welgeboren mannen houden de saecke in advijs tot huijden
acht dagen, mitsdien dat d'informatiën sullen blijven onder de
bancke ende dat welgebooren mannen alsdan sullen doen
naer behooren om seeckere redenen haer daertoe moverende.
Actum den lesten mej 1616.

off[icier]

scan 14, folio 11

Nu I Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict, beclaecht voor dese vierschare van welgebooren mannen alhier, Jan Meijnert, geboren van Roste in Oldenburgerlant, ofte hoe hij anders met name en[de] toename mach sijn genomt. Jegenwoordich sijne gevangen, hem aenseggende ende de waerheijht is sulcx hoe dat hij gevangen hem vervordert heeft op dinxdach wesende den XXIII^{en} mej seeckere manspersoon comende gaen van Haerlem om naer Leijden te gaen, naerdathij hem seeckere tijt geselschap hadde gehouden, ende den voorsz[egde] manspersoon moede van gaen sijnde ende hem een weijnich tot ruste begeven hebben[de], in slape gevallen is bij den heerwech, 't welcke bij hem gevangen gemerct sijnde, hij gevangen den voorsz[egde] manspersoon ontstolen heeft sijn hoet van sijn hoofd ende heeft sijn hoet 't welck een quaden hoet was, weder opgeset, mitsgaders noch een paxken daerin wesende een hemt en[de] een swart roccken, 't welck aen een rapier vast was dat hij mede genomen heeft, naerder blijckende bij sijne gevangens eijgen confessie bij hem buijten pijnende bande van ijsere gedaen. Ende alsoo hij gevangen heeft gecommiteert openbaer straetschenderij, diefte en[de] broovinge van 's heeren wegen, 't welcke saecke sijn van seer quade consequentie die in een landt van justitie niet en behooren geleden maer andere ten exemple wel swaerlijcken als gelijcke straetschenders en[de] wegrovers ten ontsich van anderen wel noodich eijnschen gestraft te werden. So concludeert den voorn[oemde] bailliu en[de] eij[sche]r in den name als boven dat den voorn[oemde] gevangen sal werden gebracht ter plaetse daer den bailliu aenwijsinge doen sal ende dat hij gevangen aldaer deur den scherprechter aende galge tuschen hemel en aerde gehangen

scan 15, folio 11v

sal werden, datter de doot navolcht ende dat sijnde
gevangens goederen sullen werden geconfisqueert en[de]
verbeurt ten profijten van [de] graeffelijckheit ofte
tot zodanige lijffstraffe als de e[dele] heeren
welboren mannen naer exigentie van de saecke
bevinden sullen te behooren. Dies den voorn[oemde]
bailliu en[de] eij[ssche]r versouct het recht te gewerden.

Gesien bij welgebooren mannen van Noortwijcker-
hout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, den voorgaen[de] eijsch
en[de] conclusie gedaen bij jo[nc]h[eer] Andries van Thienen,
bailliu van selffde dorpen voorsz[egt] ten laste van
Jan Meijert, geboren van Roste in Oldenburgerlant,
mitsgaders sijn eijgen confessie tot sijnen laste
verworven, en[de] op alles lettende dat heeft mogen
bewegen en[de] considereren stonde, doende recht
uijt den namen vanwegen de hooge overicheijt,
hebben denselven Jan Meijnert gebannen emde
bannen hem den tijt van thien jaren uijt den lande
van Hollant en[de] Wetsvrieslandt, verbied-
dende deselve lande middelertijt deselve we-
der te frequenteren op pene van gegeeselt ende
gebrantteeckent te worden en[de] te ruijmen de juris-
dictie van [de] bailliu binnen daechs sonneschijn en[de]
de ander landen binnen twee mael vierentwintich
uijren, verbiedende de voorsz[egde] tijt weder te frequenteren.
Aldus gedaen en[de] in de vierschare gepronunchieert
opten lesten mej a[nn]o XVI^c ende sestien.

Cornelis Zegersz.

Claes Huijgense van Hout

mij present		
G. van {der} Morsch	14	
5	1	
1616	31	

scan 15, folio 12

Rechtdach gehouden den XXVIII^{en} junij
1616 bij Harman de Vries, substituijt,
Jan Jacobs van Langevelt, Lenert
Gerritsz. van Teijlinge, Engel
Jacobsz. van Heemskerck, Thonis
Lenertsz. van Tetrode.

Absenten

Willem Jansz. van [der] Plats, Claes
Huijgensz. van Houten, Crijn Claesz.
van Sgravenmade, Cornelis
Segersz. van Oxhoorn, Adriaen
Jansz. van Velsen.

Welgeboren mannen tegenwoordich in de banck sittende, verstaen
alsoo sij mede thuijs veel te doen hadden dat de absente mannen
voor dese reijse sullen het verteerde gelach betalen en[de] dat sij
daermede voor dese reijse vrij sonder hetselve in consequen-
tie te trecken. Actum desen XXVIII junij 1616.

't gelach was 15 bieren

Rechtdach gehouden den 22 julij a[nn]o
1616 bij Harman de Vries, substi-
tuijt en[de] welgeboren mannen omnes.

nu II   Harman de Vries, substituijt van jo[ncheer] Andries van
Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict,
beclaecht aen dese vierschare Jan Jacobsz., geboren
van Noorthampton in Engelandt, ofte hoe hij hij
anders met name en[de] toename mocht sijn genomt.
d'eij[sche]r seijt ende de waerheijt is suclx dat den ge-
vangen hem vervordert heeft twee jaren lang
gesonts lichaems ten platten lande als vagabond
te lopen bedelen, als strijdende tegen d'ordonnantie
en[de] placaten bij de e[dele] mo[gende] heeren staten op stuck van de
vagebonden ende bedelaers geëmaneert, is oock
mede sulcx dat bij hem gevangen in 't apprehenderen

scan 16, folio 12v

bevonden is te hebben een stuck gecooct, gerooct vleesch, drie groote messen mer een schaer, 't welcke oochschijnelijcken is dat hij aen dieselve niet recht aengecomen en is, ofte tenminsten daermede geen goed in sijn sin gehadt en heeft, dit alles volgende sijne eijgen confessie, mitsgaders Nicolaes le Machon, geboren in entre Caens in Balieu⁴, dewelcke mede alhier twee jaeren lanck gesont lichaems heeft lopen bedelen, wesende 't selve saecken van seer quaede consequentie die in een landt van justitie niet en behoort geleden, maer ander ten exempel wel swaerlijck behoort gestraft te worden, soo concludeert den voorn[oemde] bailliu en[de] eij[sche]r in den name als boven dat hij gevangen gebracht sal werden ter plaetse daer men gewoonlijck es den quaetdoenders te straffen en[de] aldaer bij den scherprechter wel strengelijcken gegeeselt te worden en[de] gebannen te worden den tijt van hondert jaeren en een, uijt Hollandt, Seelandt en[de] Westvrieslandt met confiscatie van goederen ofte tot al sulcken straffe als mijn e[dele] heeren welbooren mannen sullen bevinden te behooren en[de] versouct hem rechts te gewerden.

Nu II   Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, den voorgaen[de] eijsch crimineel, bij den bailliu jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, gedaen ten laste van Jan Jacobs van Noorthampton in Engelandt en[de] Nicolaes le Machon, gebooren in Entre Caens in Bailieu, mitsgaders haere eijgen confessie en[de] d'informatiën t'haren laste verworden, hebben denselven als meerder genegen sijnde tot barmherticheijt dat tot rigueur van justitie hebben gebannen Jan Jacobsz. den tijt van vijftich jaren en[de] Nijcolais le Machon den tijt van XXV jaren uijt den lande van Hollandt, Zeelant en[de] Westvrieslant, verbiedende deselve gevangens de voorsz[egde] landen in die tijt weder te frequenteren ofte daerinnen te comen op pene van openbaerlijcken gegeeselt en[de] gebrantteijckent te worden en[de] te ruijmen die jurisdictie van de voorsz[egde] baillieu binnen daechs sonneschijn en[de] van de landen binnen XXIIII uijren en[de] ontsegen den bailliu

⁴ Entre Caens in Bailieu: waarschijnlijk heeft Nicolaes gezegd entre (tussen) Caen en Baillleul.

scan 16, folio 13

sijnen vorderen eijsch en[de] conclusie aldus in de vierschare gepro-
nunchieert en[de] bij welboren mannen onderteijckent opten
XXII julij a[nn]o XVI^c en[de] sestien.

dit is	selffs gestelde Lenert Gerritsz. merck	selffs gestelde Tonis Lenerts merck
	mij present	
	G. van [der] Morsch	14
	7	1
	1616	
	4	22

Absent Cornelis Zegersz.
van Oxhorn
12 stuij[vers]

Rechtdach gehouden den X augustus
1616 bij Harman de Vries Wipkens,
substituijt en[de] welgeboren mannen.

Harman de Vries, substituijt van jo[nc]h[eer] Andries
van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum ende Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in
cas van delict, beclaecht voor dese vierschare Ovrou
Willems, geboren tot Lonnen in Engelandt, ofte hoe
hij anders met name ofte toename mochte sijn ge-
noemt, hem aenseggende ende die waerheijt is sulcx
dat hij gevangen hem vervordert heeft als vagabond ge-
sont lichaems te lopen bedelen ten plattenlande,
alles strijdende tegens de placaten bij de e[dele] mo[gende]
heeren Staten op stuck van de vagabonden ende
bedelaers geëmaneert, alles volgende sijne eijgen
confessie bij hem buijten pijn en[de] banden van ijsere
gedaen, mitsgaders d'informatiën t'sijnen laste verworven.
Concludeert daeromme den voorn[oemde] offijchier in den
name als boven dat hij gevangen volgens den voorsz[egde]
placaete gecondemneert sal worden gegeeselt te
worden en[de] den tijt van XXV jaren gebannen uijt den
lande van Hollandt, Seelandt en[de] Westvries-
lant, ofte tot sodanige straffe als mij e[dele] heeren wel-
geboren mannen bevinden sullen te behooren en[de] versouck hem
recht te geworden.

scan 17, folio 13v

Gesien bij welgebooren mannen den crijmijneelen
eijsch en[de] conclusie bij jo[nc]h[eer] Andriesn van Thienen,
bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, overgeleijt te laste van Ovrou
Willems geboren tot Lonnen in Engelant,
mitsgaders sijn eijgen confessie bij hem buijten pijn
en[de] bande van ijsere gedaen, hebben denselven gevangen
als meerder genegen sijnde tot barmherticheijt
als tot rigeur van justitie hebben den voorn[oemde] ge-
vangen gebannen en[de] bannen hem mitsdesen den tijt
van XXV jaren uijt den lande van Hollandt,
Seelant en[de] Westvrieslant, te ruijmen de jurisdictie
van [de] voorsz[egde] bailliu binnen daechs sonneschijn ende
de voorsz[egde] landen binnen drie dagen, verbiedende hem
deselven weder te frequenteren op pene van meerder
straffe. Actum bij ons geteijckent desen X^e augustus
1616.

Jan JacobsZ.
Willem Jansz. van der Plas
Mij present
G. van [der] Morsch   14
1616   8
            10

scan 17, folio 14

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout,
Lis, Hillegum ende Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen
in cas van delict, beclaecht voor welgebore mannen
alhier Dirck Dircxz. alias Dirck Wout, bode ende
herbergier tot Voorhout voorsz[egt], ge[daec]h[de] in persoon, seggen[de]
hij offijchier ende eij[sche]r sulcx oock die waerheijt is
dat hij ge[daec]h[de] opten XX^{en} aprilis lestleden voor notaris en[de]
getuijgen hebbende verclaert bij den eedt bij hem in stuck
van sijn voorsz[egt] ampt gedaen, ten
versoucke van den voorsz[egde] offijchier ende eij[sche]r, mitsga-
ders Cornelis Luijtsz. Groen, pachter van de bieren
over Warmond, Rijsburch en[de] Voorhout, van den lopenden
termijn, waerachtich te wesen dat hij met Wouter
Jansz., geweest zijnde pachter van 't lest vooraengaende
termijn derselver impost over d'voorsz[egde] dorpen ge-
accordeert ende gecomposeert heeft nopende de bieren
die hij deposant soude inslaen ende consumeren, ende
dat voor negen tonnen in 't geheel sonder meer, des hij
t'sijnen profijte alleen soude become ende ontfangen
hem daerna op den thienden maij mede lestleden
met opsette wille ende ter quade trouwen soo verre heeft
vergreepen dat hij insgelijcx voor notaris en[de] getuijgen
ter instantie van de voorn[oemde] Wouter Jansz. bij sijn con-
scientie ende ziel en zalicheijt in plaetse van eede
verclaert heeft dat hij wel eenige woorden met den
voorn[oemde] pachter gehad heeft omme hem op sijn versouck
eeninch faveur te doen in het inneleggen van de cleijne
bieren ende tot dien eijnde wel voorgeslagen is
geweest dat hij ge[daec]h[de] in 't geheel soo van [de] brandewijn
als bier impost tenminsten negen tonnen bier
soude moeten verantwoorden, maer dat hetselve
versouck niet finalijcken aengenomen ofte veraccordeert
is, verclaerende vorder dat d'voorgaen[de] attestatie
die ter requisitie van den offijchier ende pachter

scan 18, folio 14v

hadde gepaseert is seer hooch bij drancke ende besconcken was, sulcx dat hij selffs den innehouden van deselffde attestatie niet perfectelijcken en heeft onthouden, ende dat niettemin ;t gene daerbij in 't contrairijje geseijt wert abusijff ende onwaerachtich es, presenterende d'selve sijne attestatie in cas van recollemente versocht zijnde met solemnelen eede te bevestigen, gelijk hij oock 't selve gaende van 't quaet tot erger op den IX junij daeraenvolgende voor schepenen van Voorhout gedaen heeft, 't welcke alsoo sijn saecken van quade consequentie als sijnde notoire meenedicheijt en[de] onwaerachticheijt bij hem ge[daec]h[de] in het doen van sijne tweede verclaringe gepleecht, eerstelijck ten respecte hij daerbij heeft ontkenet metten pachter ter somme van negen tonnen te sijn veraccordeert, ende daerbeneffens geaffirmeert dat hij ten tijde van sijn eerste verclaringe geweest is bij den dronck ende geheellijcken beschocken. Immers in allen gevalle van openbaere meenedicheijt geensints van werden geexcuseert, ende daeromme andere ten exemple behoort te werden gestraft, bijsonder in den ge[daec]h[de] die als dienaar van [de] justitie van alles behoort te blijven puijr, suijsver, onbevleect ende onbesmet. Soo concludeert d'voorn[oemde] offijchier ende eij[ssche]r in den name als boven dat den voorn[oemde] ge[daec]h[de] daerover bij u e[dele] welgeboren mannen crijmineel vonnisse verclaert sal werden te wesen meenedich, infaem en[de] inhabijl tot eenige diensten en[de] daerenboven gecondemneert geleijt ende gebracht te werden ter plaetse daer men alhier gewoonlijck es de boosdoenders te straffen ende aldaer bij den scherprechter op seecker block daertoe geordonneert sijne twee eerste vingeren van de rechterhant affgehouden sullen werden, mitsgaders den tijt

scan 18, folio 15

van twintich jaeren lanck gebannen uijt die landen van Hollandt en[de] Westvrieslant, met confiscatie van alle sijne goederen ten behouue van den heer, ende bij provisie hij ge[daec]h[d]e gecondemneert te gaen in besloten hechtenisse ende daerinne te blijven totdat bij vonnisse van u e[dele] welgeboren mannen voorsz[egt] de saecke sal wesen affgedaen, versoucken[de] hij offijchier en[de] eij[ssche]r hem rechts te geworden.

Schaeck metten ge[daec]h[de] present sustineert datter geen provisie valt, ende dat denselfden ge[daec]h[de] sal werden ontslagen van [de] personele comparitie, oock mede geadmitteert om te dienen bij procureur temeer sonder nochtans de saecke ten principale alhier om consequentie wille te debatteren. Dat welgeboren mannen gelieven regart te nemen dat de saecke questueus eenichsints is attestatie voor notaris en[de] getuijgen en[de] sulcx off deposijtie daernaer waer geschiet, dat sulcx niet en merijteert straffe van meijneedicheijt maer ter contrairie onder echtinge van [de] voorsz[egde] attestatie abusijvelijck gedaen, concludeert als voorn van ontslaginge van de personele comparitie.

Den substituijt voor den bailliu persisteert bij sijn voorgaen[de] conclusie sooveel als aengaet de personele comparijtie, onvermindert sijn acte ten principael en[de] leijt tot dieneijnde over sijn eijgen confessij en[de] seeckere recollement voor schout en schepenen van Voorhout gedaen.

Schaeck versouct copije van 't geproduceerde daerbij apparentelijcken verstaen moet werden dat den eij[ssche]r den ge[daec]h[de] ontslaet van [de] personele comparitie ofte anders datter geen middel van rechte en is ten fijne van dien de e[dele] heeren welgebooren mannen minder swaericheijt hebben te maecken t'ontslaen van [de] personele comparijtie en[de] 't accorderen van [de] copie.

Den substituijt voor den bailliu seijt dat den bailliu ongehouden is en[de] oock in recht niet gefondeert en is dat men uijt eenige eijnschen ofte rectificatiën den bailliu eenichsints ijemant schuldich is copie te geven maer dat de welbooren mannen sullen sien op hetgeene dat haerluijde bij den substijtuijt overgelevert wort, persisteert daeromme als voorn bij sijn voorgaen[de] conclusie en[de] versouckt recht aen welboren mannen.

scan 19, folio 15v

Welgeboren mannen ontslaen den ge[daec]h[de] van de provisie van [de] personele comparijtie, admitteren den voorsz[egde] ged[ae]chde te mogen occuperen bij procureur en[de] vergunnen den ge[daec]h[de] sijne versochte copie. Actum desen 23 augustus 1616.

II Schaeck houdende voor gereputeert de sustinue op d'ontslaginge van [de] personele comparijtie, seijt alsnoch als ten deele is doen teijckenen geen menedicheijt van eed geperpetueert te hebben conclu[derende] over sulcx tot absolutie mette kosten.

Den bailliu versouct copije en[de] dach om te replijceren.

Schaeck fijat. Actum den VI septembris 1616.

Den bailliu versouct tijt van veertien dagen om alsnoch te replijceren op versteck.

Schaeck sustineert dat het versouck is impertijnent dewijle de saecke eens is gecontinueert en[de] dat den bailliu datelijcken sal replijceren ofte daervan worden versteecken.

Den bailliu versouct dat sijn versouck sal werden geadjudicieert.

Welgeboren mannen vergunnen den bailliu sijn versochte tijt om te replijceren op versteck. Actum den XXe september 1616.

Van [der] Meulen voor den bailliu replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Schaeck tijt om te duplijceren. Actum den 21 maert 1617.

Schaeck persisteert voor duplijck. Actum den 4 april 1617.

In state den 30 mej 1617.

scan 19, folio 16

Absent deur siecte Arien Janssen
van Velsen en[de] met consent
Crijn Claesz. van Sgravenmade.

Rechtdach gehouden den VI septembris a[nn]o
1616 bij Harman de Vries, susbtituijt,
Willems Jansz. van [der] Plats, Claes Huijgen[sz.]
van Houten, Cotrnelis Zegerts van Oxhorn,
Jan Jacobsz. van Langevelt, Thonis
Lenertsz. van Tetroede, Engel Jacobsz.
van Eemskerck, Lenert Gerritsz.
van Teijlingen.

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Norotwijckerhout, Lis,
Hillegum ende Voorhout, beclaecht an dese vierschare voor
welgebooren mannen, Crijn Jacobsz., waert tot Noordwijckerhout.
Den eij[ssche]r seijt en[de] het is waer als dat dese ge[daec]hde tot tweemaal
toe verdaecht is geweest om getuijchgenisse der waerheijt te
geven, ende is bijde ge[daec]h[de] noijt gecompereert alles tot cleijnachtinge
van justitije, concludeert den eij[ssche]r volgen[s] die costumen van
Rijnlant dat die ge[daec]h[de] bij welgeboren mannen eerst gecondemneert
sal worden in een boeten van thien pont met die costen en[de] daeren-
boven alsnoch getuijchgenisse der waerheijt te geven tot sijn eijgen
costen op peijne van gijselinge en[de] versouct hem recht te
geworden.

Ad idem Jan de verkendrijver.

Den bailliu persisteert als vooren.

Welgebooren mannen ordonneeren de voorsz[egde] ge[daec]h[de] alsnoch getuijchgenisse
der waerheijt te geven en[de] ontseggen den bailliu sijnen vorderen eijsch.
Actum den 6 septembris 1616.

Schaeck met Jannetgen Mailliaerts present, versouct dat welge-
booren mannen ex officio gelieven interlucoit te sentiëren dat
Steven Willemsz., geapprehendeerde datelijcken onder seeckere
cautie sal werden ontslagen uijt de gedetijmeerde hechtenisse
temeer omme dat den offijchier sij actie behoorde te instij-
tueren daerjgens denselven geapprehendeerde met goede
middelen hadde te debateren, en[de] sulcx latende als wel weten[de]
bij den offijchier geen fundament te hebben, dat het dien-

scan 20, folio 16v

halven wert geretardeert en[de] wesende een saecke van cleijne importantie om oorsaecke dat den gevangen niet en wert terecht gestelt (als andersints) wel rijgoreus sou werden gedaen, soo versouct alsoch Jannetgen Mailliaerts voorsz[egt] vanwege Steven Willemsz., haer man, ontslaginge van [de] hechtenisse onder de gepresenteerde cautie omme alsdan voorts te procederen conform de stucken en[de] munijmenten in desen gerequireert.

Welgeboren van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout ordonneren bij interlucotoir sententie, den bailliu den voorsz[egde] Steven Willems, bij hem geapprehendeert wesende, te ontslaen uijt sijne gevangenisse, mitsdien dat de huijsvrouwe van de voorsz[egde] Steven Willems ofte ijemant gem[achtich]t van sijnentwegen sullen gaen bij de heer bailliu met notaris en[de] getuijgen en[de] hem verthonen de gestelde cautie en[de] soo het die voorsz[egde] heer bailliu 't selve niet en wil accepteren sullen sij hetselve verder mogen versoecken daer het haeren goeden raet gedragen sal. Actum desen VI^{en} septembris 1616.

Maerten Jacobsz. Langevelt stelt hemselves cautionaris voor de voorsz[egde] Steven Willemsz. omme deselve tot bemaninge van voorsz[egde] bailliu wederomme in hechtenisse te leveren ofte anderssints 't gwijsde van welgeboren mannen dat den voorsz[egde] Steven soude mogen verbeurt hebben te voldoen. Actum desen VI septembris 1616 in presentie van welboren mannen geteijckent.

Maerten Jacopsz.	Willem Joriss.
Langevelt	van der Plas
Cornelis Zegersz.	
	Mij present
G. van [der] Morsch	14
	7
1616	1
	6

scan 20, folio 17

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r in cas crimineel, contra Adriaen Pietersz. van Rossum, buijrman tot Noortwijckerhout, jegenwoordich sijne gevangen, d'eij[sche]r hem aenseggende als dat hij hem met seer quade saecken onderstaen en[de] vervordert heeft sijne eijgen stieffmoeder sonder eenich ofte geruchte te maecken, seer deerlijcken te quetsen en[de] daerover bij den voorsz[egde] bailliu geapprehendeert is. Naerder blijckende bij d'informatiën t[e] sijnen gevangens leste verworden, soo versouct den voorsz[egde] eijscher alsoo hij gevangen hetselven met gemoede niet en wil bekennen dat welgeboren mannen lettende op de circumstantiën ende omstandicheden geordonneert sal werden den voorsz[egde] gevangen door den scherprechter gedreijchte te werden ter scherper examen en[de] alsdan noch in weijgeringe is blijven[de] van bekentnisse dat alsdan geprocedeert sal worden als naer behooren.

Welgebooren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, gesien hebben[de] den voorgaen[de] eijsch van Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van [de]selfde dorpen, ontseggen den eijscher sijnen eijsch ende conclusie voor dese instantie, behoudelijcken dat den bailliu zijn actie op den gevangen sal mogen institueren zulcx hij te rade werden sal. Actum den XX^{en} septembris 1616.

Absent met consent Arijen Jansz.
van Velsen en[de] Lenert Gerrits van
Teijlingen.

Rechtdach gehouden den XX^{en} septembris
a[nn]o 1616.

Schaeck met Steven Willemsz. compareerden in juditie, sustinerende dat den bailliu jo[nchee]r Andries van Thienen in apprehentie heeft gehad den voorsz[egde] Steven die den voorleden rechtdage doen versoecken heeft bij appointement van welgeboren mannen te mogen werden ontslagen van sijne hechtenisse daerinne deselve was gedetijneert ten respecte van dien welgeboren mannen den voorsz[egde] Steven bij appointement hebben ontslagen onder cautie, alle welcke cautie tot voldoeninge van t'apponctement gestelt is, en[de] naerdien den voorsz[egde] baillie op huijden rechtdaech wesende sijne pretense actie niet en institueert als denselven in effecte behoort te doen, soo versoect alsnoch de voorsz[egde]

scan 21, folio 17v

Steven dat welgeboren mannen gelieven denselven, mitsgaders sijne borgen, te absolveren en[de] den voorsz[egde] Steven sijne actie nopende de apprehentie te reserveren en[de] wijders voorsz[egde] bailliu te condemneren in de costen.

Den bailliu versouct tijt tegens den naesten rechtdach.
Actum den XX^{en} septembris 1616.

Welgeboren mannen vergunnen den bailliu sijn versochte tijt omme alsdan inne te brengen hetgeene hij op de voorsz[egde] Steven heeft te seggen op versteck. Actum desen XX^{en} septembris 1616.

Schaeck voor Steven Willemsz. seijt dewijle deselven door den bailliu van Lisch in in gevanckenisse als een delijnquant is gedetijneert geweest en[de] denselven ongetwijfelt alsnoch in apprehentie soude hebben, ingevalle vanwegen Steven Willemsz. aen welgeboren mannen achtergelaten, waer ontslaginge van [de] personele vanckenisse te versoecken ten respecte van den welboren mannen den voorsz[egde] onder seeckere cautie ontslagen hebben, mits dat den bailliu sijne actie soude institueren, 't gundt denselven wel behoort hadde den voorleden rechtdage te doen, ingevalle den den bailliu eenich recht off fundament hadde omme den voorsz[egde] Steven daerover hij hem hadden doen apprehenderen, als een delinquant te causeren als neen ende soude ongetwijfelt sijne actie wel institueren soo daer hoop van optineren waer, soo is vanwegen den voorsz[egde] Steven als wesen[de] puijr, suiiver de saecke gepresenteert omme bij sententie conform 't versouck ten dingbouck gestelt, geabsolveert te werden mette costen gereserveert sijn actie. Soo is vanwegen den bailliu tijt versocht ten naesten, alle welcke versouck welgeboren mannen den bailliu vergunt hebben op pene van versteck. Ende dewijle den bailliu alsnoch sijne pretense actie niet en institueert soo persisteert den voorsz[egde] Steven bij de voorn[oemde] verhaelde conclusie en[de] versouct hem recht te gewerden. Actum den X octobris 1616.

Welgeboren mannen ordonneren volgens den bailliu sijne presentatie tegen over drie weecken sijn actie tegens den voornoemden Steven te institueren sonder langer versteck. Actum desen X octobris 1616.

Harman de Vries seijt alsoo den bailliu alsnoch hem niet gedestitueert heeft van sijn offijtie dat hij hem noch hout alsvooren in alle boeten en[de] breucken. Actum den XX^{en} septembris 1616.

Hans op Teijlingen comt van [de] Steven	2 – 14 – 0
van sluijtgelt	1 – 10 – 0
noch selven biertgens	10 – 8

---

4 – 14 – 8

24

scan 21, folio 18

Copie

Ick onderges[chreven] in der qualiteijt als bailliu van Noortwijckerhout, metten aencleven van dien, bekenne mits desen aengenomen te hebben eenen Mathijs Crans van Aken omme te bedienen 't bode ampt over de voorn[oemde] dorpen neffens noch eenen anderen die ick mede in gelijcke dienst verwachte, op conditiën als volcht, als te weten dat den voorsz[egde] Mathijs jaerlijcx genieten en[de] ontfangen sal de somme van vijftich Carolus guldens, t'ontfangen een gerechte twelffde deel alle maenden ofte drie twelffde deelen alle drie maenden tot keure en[de] optie van den voorn[oemde] Mathijs en[de] sooveel aengaat de bekeuringe, verdaginge ende anders 't welck men onseecker noempt, zal denselven Mathijs genieten en[de] sijne portije trecken gelijk de dienaers en[de] boden in Rijnlant genietende zijn. Des is wel expresselijcken geconditionneert ende belooft bij den voorn[oemde] Mathijs dat denzelven well gehouw en[de] getrou zijnen dienst in alle poincten zal waernemen, oock hem mede in alle aprehentiën van gevangens en anders sal laten gebruijcken. Oock goetwillichlijck te doen dat hem bij den bailiu ende substituijt belast en[de] bevolen sal sijn zonder eenige dissimulatie ofte weijgeringe, ende hem wel te wachten met nijemants die hem in eenige saecken soude mogen ontgaen hebben in eenige manieren te composeren ofte oock geen conversatie ofte gemeenschap met mijnen geweesden bode te houden, op pene van als een meeneediger gestraft te werden, gelijk mede van sijnen dienst van 't geene hem soude mogen resten niet een penning daervan te sullen genieten maer hem in alle zaecken sodanich te sullen gedragen als een goet bode schuldich is en[de] behoort te doen, waertoe denselven den behoorlijcken eedt (die hem bij mij gestaeft is ter presentie van twee onderges[chreven] welboren mannen, gedaen heeft, ter oirconden desen bij mij als de voorsz[egde] Mathijs onderteijckent den V^{en} septembris 1616 en[de] was onderteijckent A. van Thienen, Maerten Krants, Johan van Heusden, Gerrit Cornelisz., nae colatie bevonden t'accorderen bij mij

G. van [der] Morsch

scan 22, folio 18v

Rechtdach gehouden bij den heer
bailliu selver en[de] de geëede
welgeboren mannen opten X^{en}
octobris 1616.

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijcker-
hout, metten aencleven van dien, eij[sche]r van 's heeren wegen
in cas van delict, beclaecht voor geëede welgebooren
mannen alhier Elias Jacobsz., waert tot
Hillegum, ge[daec]h[de] in persoon, seggen[de] den voorn[oemde] offij-
chier en[de] eij[sche]r sulcx oock die waerheijt is, alsoo
Jacob van Driel, deurwaerder van des gemeene
lants middelen over der stadt Leijden ende
Rijnlant op den XXVIII^{en} septembris voorleden
hem ge[daec]h[de] uijt crachte van seeckere schrifte-
lijcke autorijsatie, hem deurwaerder ter hande
gesteld bij Claes Lourisz., gewesene pachter
van den impost van de brandewijnen over d[e] voorsz[egde]
stadt Leijden van termijn geëxpireert den
lesten septembris a[nn]o XVI^C en[de] vijftien en[de]
Ewout Adrijaensz. als borge ende medestander
in de herberge van den Orangenboom binnen Leijden
hadden gegijselt ende wijders op het antwoord
van sijn ge[daec]h[des] huijsvrouwe aen dewelcke mits de
ge[daec]h[des] absentie die wete was gedaen in presentie
van den schout en[de] een schepen van Hillegum
voorsz[egt], seeckere meuble in arrest hadde ge-
nomen en[de] bij den voorsz[egde] schout ende schepen
aen de voorsz[egde] huijsvrouwe van
ge[daec]h[de] sooveel tewegen gebracht, dat sij die
resterende penningen van den impost met
seer weijnich costen hadde betaelt, hij ge[daec]h[de] met
seer quade saecken onderstaen ende vervordert
heeft, den voorn[oemde] deurwaerder die door het
het overvallen van den avont en[de] d'onveijlicheijt

scan 22, folio 19

van den wech van Hillegum naer Lisse met seecker
 ander geselschap in sijn ge[daec]h[des] herberge was gebleven
 en[de] aldaer hadde geteert, naedat hij van de tafel
 was opgestaen ende voor de deur gegaen in presentie
 van 't ander geselschap, niet alleen te dreijgen, seggen[de]
 dat hij van meninge was voor te gaen, een actie op
 hem te soucken en[de] hem den hals te breecken, maer
 dat meer is tegens denselven die mit de voorsz[egde]
 schout en desselffs huijsvrouwe goetsmoets
 stont en praete, sonder eenige questie mit d[e]selfde
 off eenige andere vroupersoon te hebben off d[e]selve
 te slaen ofte smijten, den wolff soo men gemeen-
 lijck seijt te maecken, hem vraegende met alle
 hardicheijt, waerom smijt gij daer de vrou,
 vattende daermede den voorn[oemde] deurwaerder bij
 't lijff, en[de] in 't aensicht en[de] op 't hooft, seer heftich en[de]
 geweldich slaende en[de] oock daernaer onder de voet
 werpende mit 't aensicht nae d'aerde toe, en[de] voort
 denselven deurwaerder mit voeten in de neck
 stotende ende trappende, sulcx dat het scheen
 en[de] geensints anders en conde geoordeelt worden,
 dan dat hij ge[daec]h[de] volgende sijn voorsz[egde] opset den
 voorn[oemde] deurwaerder om 't leven gebracht soude
 hebben, ten waere eenige van 't voorsz[egde] geselschap
 (d'welcke de voorsz[egde] dreijgementen gehoort hebben[de]
 den ge[daec]h[de] waeren gevolcht omme te sien watter te
 doen soude wesen, ende soo 't noot soude sijn den
 verongelijcten soude bijstaen) den deurwaerder te
 hulp gecomen en[de] uijt de handen van [de] ge[daec]h[de] verlost
 hadden, hebbende hij ge[daec]h[de] daerenboven daernaer
 noch van de sijn voorsz[egde] quaet opset ende daer-
 op gevolcht quaet en[de] vuijl feijt berompt ende
 geseijt dat hij den voorn[oemde] deurwaerder soo ge-
 hadt hadde dat men s'anderendaechs wel sien soude
 hoe hij gevaren was, alsoo hij niet en soude connen
 gaen, naerder blijckende alle 't selve uijt
 d'informatiën t'sijnen ge[daec]h[des] laste gereconvreert⁵.

⁵ gereconvreert: lees gereconveert

scan 23, folio 19v

Alle 't welcke alsoo een saecke is van seer quade gevolge die in een lant van justitie niet geleden behoort te werden, insonderheijt in sodanigen persoon als in een deurwaerder van des gemeene lants middelen bij de e[dele] [mogend[e] heeren Staten tot het bedienen van sijn ampt geadmitteert ende tot het exploiteren geauthorijseert, ende sulcx tot een breijdel⁶ ende ontsich van anderen wel swaerlijcken behoort te werden gestraft. Soo concludeert den voorn[oemde] offijchier en[de] eij[sche]r in desen, dat den voorn[oemde] ge[daec]h[de] daerover bij uwer mij e[dele] heeren vonnisse sal werden gecondemneert geleijt ende gebracht te werden ter plaetse daer men gewoonelijcken is die boos- en[de] quaetdoenders te straffen, ende andere ten exemple crijmijnelijcken aen den lijve sal werden gestraft en[de] gecorijzeert tot discretie van mijn e[dele] heeren welgeboren mannen, ende gecondemneert in alle de costen ende mijsen van justitie met confiscatie van goederen ten profijte van de graeffelijckheijt ofte ten andere al sulcken fijnen en[de] conclusiën als uwer e[dele] naer gelegentheijt van de zaecke bevinden sullen te behooren, ende bij provisie gecondemneert te gaen in besloten hechtenisse ende daerinne te blijven tot dat bij vonnisse van uwer e[dele] geëede welgeboren mannen voorsz[egt] de zaecke sal wesen affgedaen, versoucken[de] d'offijchier en[de] eij[sche]r hem recht te gewerden.

De Vries voor de ge[daec]h[de] present ontkent wel expresselijcken alle hetgene dat den bailliu alhier in sijnen eijsch heeft gementionneert als dat den voorsz[egde] ge[daec]h[de] den doorwaerder soude hebben gesmeten in sulcker vougen gelijk als den bailliu hier voorleijt maer seijt waerachtich te wesen hoe hij des avonts is thuijs comenden en[de] onder alles gesien hebben[de] dat dese persoon niet wetende off het een deurwaerder waer off wattet waer, de schoutinne van Hillegum gestoten en[de] geslagen hebben[de] alsoo dat sij daer off een blaewen arm affgedragen heeft, overmits dat de schoutinne haer man mede begeerde naer huijs te hebben, alsoo dat de voorn[oemde] begon te krijten en[de] niet wel tevreden te wesen dat se van sodanigen persoon soude werden gesmeten. Soo is 't dat dese mijnen meester niet wel mochte sien, hij wesen[de] een manpersoon, een man soude smijten, soo is dat hij den selfsten een clabacks off twe heeft ge geven, en[de] voort met malcan[der] onder de voeten vallenden, alsoo dat den ge[daec]h[de] wel wil bij eede verclaren dat hij niet geweten heeft dat het een

renvooi, zie scan 25, folio 21 v

⁶ breijdel: beteugeling

scan 23, folio 20

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, metten aencleven van dien eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict beclaecht voor dese vierschare Vrerick Momels, gebooren van Noortstrant in Oostlant, jegenwoordich sijne gevangen, d'eij[sche]r seijt en[de] de waerheijt is sulcx hoe dat hij gevangen hem met seer quade saecken onderstaen en[de] vervordert heeft, heeft lopen bedelen en[de] vagabonderen en[de] seeckeren tijt geleden te commen op de werff van Crijn Jacobsz. buijrman tot Noortwijckerhout en[de] aldaer den voorsz[egde] Krijn Jacobsz. op sijn eijgen werff sonder eenige redenen ofte occasie te smijten en[de] te slaen en[de] daer vandaen gelopen hemselven in seeckere elff datelijcken vercleet heeft omme niet bekent te wesen, alle 't welck een saecke is van seer quade consequentie die in een lant van justitie niet behooren geleden maer ten exemple van allen anderen wal swaerlijcken als sijnde openbaer geweld behoorde gestraft te worden, soo concludeert den voorn[oemde] offijchier in den name als boven dat hij gevangen bij u mijn e[dele] heeren vonnissen gecondemneert sal worden gebracht te worden ter plaetse daer men alhier gewoonelijck is de boosdoenders te straffen en[de] aldaer door den scherprechter wel strengelijcken gegeselt en[de] gebranteijckent te worden en[de] daernaer gebannen den tijt van XXV jaeren uijt de lande van Hollant en[de] Westvrieslant met confiscatie van goederen, off tot al sulcken straffe als mijn e[dele] heeren welbooren mannen bevinden sullen te behooren, versouct hem offijchier hem recht te geworden.

Gesien

bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, den crijmijnelen eijsch en[de] conclusie bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, overgeleijt ten laste van Vrerick Mommels, geboren van Noortstrant in Oostlant, mitsgaders sijne eijgen confessie bij hem buijten pijn en[de] banden van ijsere gedaen, hebben denselven gevangen geabsolveert en[de] absolveren denselven gevangen van den eijsch en[de] conclusie bij den bailliu op hem gedaen en[de] genomen, ordonneren niettemin den substituijt oft de bode de goederen bij hem gevonden wederomme te restitueren ofte aenwijsinge te doen waer hij dieselve sal halen, en[de] condemneren den bailliu in [de] mijsen van justitie. Actum den X^{en} octobris 1616 bij ons welgeboren mannen onderteijckent.

Jan Jacobsz. Lenert Gerrits (*handmerk*) van Teijlingen
merck

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren sulcx sijnen goeden raet gedragen sal. Actum ult[imo] dedit].

scan 24, folio 20v

Ad ijdem

Georg Goltsmis van Cremis uijt Ongereren, hem aenseggen[de] en[de] de waerheijt is sulcx hoe dat hij hier een langen tijt hier door het lant heeft lopen als vagabond, vlouckende en[de] sweerende lanx 's heeren wegen, dat ijder mensche daeroff verschric is, oock mede dat hij gevangen op sijn eerste examinatie besichticht sijnde en[de] bij welboren anders niet connen[de] bevinden dat hij gevangen gebranteijckent was, hetwelcke hij ontkent maer alleenlijck eens gevangen en[de] eenen nacht omtrent een jaer geleden twee mijlen van Trebes⁷ in 't lant van Mechelen in boijen geseten heeft, en[de] dat hij gevangen den substituijt met hoochmoedige woorden op sijn eerste examinatie met veel hooge woorden gedreijcht heeft, concludeert as voorn.

Gesien bij welgeboren mannen den crijmijneelen eijsch bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, overgeleijt te laste van Georg Goltsmis van Cremits uijt Ongereren, mitsgaders sijne eijgen confessie bij hem buijten pijn en[de] bande van ijsere gedaen, bannen denselven gevangen uijt den lande van Hollant en[de] Westvrieslant, den tijt van XXV jaren, verbiedende hem deselve landen middelertijt te frequenteren en[de] deselve te ruijmen binnen drie dagen, ordonneren den voorn[oemde] offijchier sijn gevangen paxken wederomme te te restitueren en[de] ontseggen den voorn[oemde] bailliu sijnen vorderen eijsch. Actum den X octobris 1616.

Engel Jacobsz. Crijn Cleasz.
Heemskerck Schraefma

Claes Huijgense van Hout

	Mij present	
G. van [der] Morsch		14
	13	1
1616		
	10	

⁷ Trebes: lees Treves

scan 24, folio 21

Ad ijdem

Henrijck Pietersz., geboren van Hamburch en[de] Hans Cnoren uijt Lant te Meijsen, haer aenseggende hoe dat sij tegens de placaten bij de heeren Staten op stuck van [de] justitie ge-ëmaneert, gesont lichaems en[de] sonder eenich gebreck te hebben, hebben lopen bedelen, concludert over sulcx dat volgens de voorsz[egde] placaten gecondemneert sullen werden bij den scherprechter gegeeselt te worden en[de] den tijt van XXV jaren gebannen uijt den lande van Hollant en[de] Westvrieslant met confiscatie van goederen, versouct hem offijchier hem recht te geworden.

Gesien bij welgeboren mannen den krijminelen eijsch bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout overgelijst ten laste van Henrijck Pietersz., geboren van Hamborch en[de] Hans Cnoren uijt lant te Meijssen, mitsgaders haer eijgen confessie bij hem buijten pijnende bande van [de] ijsen gedaen, hebben de voorsz[egde] gevangens gebannen en[de] bannen haer mitsdesen den tijt van IIII jaeren uijt de lande van Hollandt ende Westvrieslant op pene van meerder straffe, verbiedende deselve te ruijmen binnen drie dagen en[de] ontseggen den bailliu sijnen vorderen eijsch. Actum bij ons wegeboren⁸ mannen onderteijckent opten X octobris XVI^C en[de] sestien.

Willem Jansz. van der Plas
Claes Huijgense van Hout

Mij present

G. van [der] Morsch	14
1616	10
	1
	10

⁸ wegeboren lees welgeboren

scan 25, folio 21v

Elijas Jacobsz.

#renvooi naar scan 23, folio 19v:

deurwaerder waer, alsoo hij de man oock niet en conde, seijt alsnoch dat hij niet en weet dat desen persoon die hem seijt een deurwaerder te wesen eenich exploict aen hem gedaen heeft. Alsoo dat hem de saecken geheel onbekent waer, hoeveel minder soude hij hem gedriecht hebben, concludeert daeromme voorsz[egde] mijnen meester eerst ende vooral dat den bailliu de personele comparijtie sal werden ontseijt, en[de] soo de bailliu eenige actie soude willen pretenderen als crimineel versouck als dat den ge[daec]h[de] bij welgeboren mannen sal worden geordonneert om bij procureur en[de] procuratie sal mogen occuperen.

Den bailliu selffs present seijt voor replijcke dat nadien den ge[daec]h[d]e alhier wel expresselijcken is ontkennde 't feijt bij hem geperpetreert, alles contrairie de behoerlijcke en[de] deugdelijcken informatiën daervan sijnde en[de] de voorsz[egde] welgeboren mannen overgelevert en[de] verthoont, dat denselven ge[daec]h[de] alhier naer rechten van [de] personele comparijtie veel min van bij provijsie in besloten hechtenisse te gaen, can ontslagen worden temeer alsoo den persoon meer is als een particulier persoon als wesende een deurwaerder diewelcke behalven de voorsz[egde] informatiën dubbelde gelooff is merijterende volgens sijnen gedanen eedt ende oversulcx de ge[daec]h[de] alhier in besloten hechtenisse wesende, bequamelijck en[de] behoerlijck bij hant en monde behoerlijcken mach geëxamineert worden om volgen[de] dien boven de voorsz[egde] informatiën 't rechte verstant in de qualiteit van [de] saeck in desen bij welboren mannen voorn[oem]t te beter verstaen te mogen werden, persisterende hieromme bij sijnen gedaenen eijsch en[de] conclusie hiervoor gelesen, versoucken hieromme hem rechts te geworden.

Welgeboren mannen ontslaen den ge[daec]h[de] van de personele comparijtie mits doende hantastinge van t'allen tijden tot vermaninge van [de] bailliu weder te compareeren in persoon sub pena confessij et convictij) ontseggen den eij[sche]r sijn versochte provisie en[de] admitteren den ge[daec]h[de] te mogen occuperen bij procureur ende vergunnen den ge[daec]h[de] sijn versochte copie en[de] reserveren de costen van desen processen ten uijteijnde van [de] saecken. Actum den X^{en} octobris 1616.

Den bailliu protesteert omme hiervan te appelleren ofte reformeren sulcx als sijnen goeden raet gedragen sal. Actum ult[imo] dedit].

scan 25, folio 22

Compareerde voor de onderges[chreven] welgeboren mannen van Noortwijck Claes Cornelisz., wonende in de heerlijkheit van Valkenburch, en[de] Jacob Pietersz., wonende in Voorhout, dewelcke hem tesamen en[de] elcx een vooral als principael renunchieren[de] tot dien eijnde de beneficiën ordinis divisionis, dewelcke hem constitueerde als borgen ter somme toe van acht-hondert Carolus guldens van XL grooten stuck voor den persoon van Adrijaen Pietersz. van Rossum, jegenwoordich gevangen opten huijse van Teijlingen, van jo[ncheer] Andries van Thienen over secker delict die den voorn[oemde] jo[ncheer] Andries van Thienen sustineert bij den voorsz[egde] Adriaen Pieters ge-perpetreert te zijn, om aen deselve penningen te verholen 't gunt bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout metten aencleven van dien gevonden sal werden verbeurt te sijn, beloven[de] wijders comparanten den voorn[oemde] Adrijaen Pietersz. t'allen tijden van [de] baillu en[de] welgeboren mannen vermaent sijnde den voorsz[egde] Arijen Pietersz. selffs in persoon voor den e[dele] heer bailliu sijn vierschaere te doen compareren tot nacominge van alle 't welck soo verbinden sij comparanten alle haere goederen, roerende en[de] onroerende, ter executie van allen 's heren rechten en[de] rechteren mette costen mit welcke borch tochte en[de] betalinge van [de] montkosten, sluijten en[de] ontsluijtende den voorsz[egde] Adrijaen Pietersz. uijt de gevanckenisse sal werden gerelaxeert en[de] dit alle sonder prejuditie van elcx sijn goet recht. T'oirconden desen bij ons welgeboren mannen onderteijckent opten XI octobris XVI^c en[de] sestien.

selffs

Dirck Arentsz. (*hantmerk*) van Tielts   Gerrit Cornelisz.

gestelde merck

Mij present als secr[e]t[aris]

G. van [der] Morsch

scan 26, folio 22v

Ext[ra] Ordijnaris   Rechtdach gehouden bij Henrijck
Storm, substituijt bailliu
en[de] welgeboren mannen,
Willem Jansz. van der Plats
Absent   Crijn Claesz. van Sgravenmade
Claes Huijgensz. van Hout
Cornelis Zegersz. van Oxhoorn
Jan Jacobsz. van Langevelt
Thonis Lenertsz. van Tetroede
Engel Jacobsz. van Heemskerck
Arijen Jan van Velsen ende
Lenert Gerritsz. van Teijlingen
opten XXV^{en} octobris 1616.

Jochem Specht, Marijtgen en[de] Grietgen Gijsbrechsdr., Willem Henrijcz.
Bras en Dirck Joost Fransz. Brouwer, mede crediteurs van [de] boedel
van Marijtgen Claes en[de] Jan Adamsz., requiranten, contra d'andere
gemene crediteuren van [den]selven boedel, gerequireerdens.

Welgeboren mannen houden de
saecke in advijs. Actum desen
XXV^{en} octobris XVI^c en[de] sestien.

Schaeck vanwegen Lenert Cornelisz.
en[de] Jan Adriaensz. Hertoch, als voochden,
soo sij procederen, oock mede Adam
Michielsz. en[de] Michiel Adamsz., Geert
Dircx Schepers en[de] Jacob Claesz.
en[de] Seijme Pietersz., versoucken altooren
dat bij de eij[sche]r particulierlijcken eijsch
sal worden gedaen jegen de preferenten
te willen procederen ofte jegens de
concurrenten en[de] oock mede te verclaren
de cause waeruijt sijluijden hunnen
actie instituëren[de] sijn en[de] ontkennen
wel expres[selijck] 't misverstant dat
abusijvelijck ten laste is geleijt
van [de] secretaris 't gunt nimmer
meer en sal worden gedoceed en[de]
protesteren dienthalven als recht
es de copie gesien en[de] gevisenteert
hebben[de] sijn alsdan tevreden omme
alsdan 't versouct te accepteren often
hetselve met goet fundament te debateren en[de] protesten vanwegen
de bekeurde ge[daec]h[de] van costen, schaden en interessen naerdien alle ge-

Alsoo de voorsz[egde] requiranten soo ten
huijse van [de] voorigen secretaris deser
vierschaere als in juditie alhier
hem voor desen over lange bekent ge-
maect en[de] voor crediteuren aen doen
teijckenen, hebben jae selffs soo op 't
stellen van [de] curateur als op 't doen
van [de]selve reeckeninge alomme
present sijn geweest en[de] dat dies
niettegenstaende soo door 't ver-
anderen van [de] voorsz[egde] secretaris als
door derselver versuijminisse daer-
op sij haerluijder saecken gantselijcken
hebben laeten staen (bevonden wert) haer-
luijder actie in de sententie van
preferentie geomiteert te sijn
dat tot merckelijcke interesse
van [de] voorsz[egde] requiranten, soo versoucken
sij daeromme dat welgeboren mannen
gelieven henluijden alsnoch te

scan 26, folio 23

woonelijcke en[de] behoorlijcke circunstanten
in dese preferentie is voltrocken.
Actum den 15 novem[bris] 1616.

Sonnevijn voor de requiranten
is tevreden tegens den aenstaenden
rechtdage volgen[de] het versouck
van [de] compareeren[de] crediteuren over
te leveren sijne eijsch en[de] conclusie
ter preferentie ofte concuretie⁹
naer gelegentheijt van [de] saecke,

admitteeren haerluijder conclusie opte
preferentie ofte concurentie binnen
den tijt van veertien dagen onder den
secretaris mogen exhiberen omme
daerop geadviseert, gedisponeert
en[de] de voorsz[egde] gewesene sententie van
preferentie geamplieert ende ge-
corigeert te werden, sulcx in gerechte
bevinden sullen te behooren, inploreeren¹⁰
daertoe het edele ende goedertieren
offitie van welgeboren mannen.

Schaeck accepteert de presentatie
op versteck. Actum desen 15 novembris
1616.

renvooi, zie scan 29, folio 26

Welgeboren mannen in juditio vergadert wesende, authorijseren mitsdesen
den secretaris de geprefereerde en[de] concurenten te doen insinueren
omme tegens den naesten rechtdach haere defentiën tegens seeckere geproponeerde
actiën bij de naecomende crediteuren opten XXV^{en} octobris voor bailliu
en[de] mannen ten dingbouck is doen stellen inne te brengen, omme
alsdan gedaen te worden naer behooren. Actum den XXV^{en} octobris 1616.

Jan Jacobsz.
Cornelis Zegersz.

Up huijden den IIII^{en} novembris 1616 soo heeft Dirck Janssen
van Langevelt en[de] Maerten Arijensz. als geswoorens van [de]
dorpe van Hillegum bij haeren voorgaenden eedt die sij voormaels
als geswoorens gedaen hadden beloofd haere offijtie in alles naer
behooren te versorgen in presentie van Jacob Claesz. en[de] Dirck Jacobsz.,
welgeboren mannen van [de] ambachte voorsz[egt], soo warachtich most
haer Godt almachtich helpen. Actum datum als
boven.

Schaeck met Steven Willemsz. present, versouct alsnoch als tot verscheijde
maelen is gedaen en[de] om reden[en] tot faveur van [de] eij[sche]r is gecontinueert en[de] dat
denselven bij appointement van welgeboren mannen is belast binnen
seeckeren tijde sijn actie te instituëren, alle welcke tijt is gepasseert,
oversulcx apparentelijcken moet volgen. Steven Willemsz. versouct ten
dingboucke gedaen teijckenen den XX septembris 1616 en[de] versouct recht.

De Vries versouct vanwege den bailliu continuatie tegens den naesten.

Welgeboren mannen absolveren Steven Willemsz. mitsgader
sijne borge en[de] reserveren sijn actie van [de] aprehentie en[de] condem-
neren den bailliu in alle de costen. Actum desen 15 novembris 1616.

Den bailliu protesteert om t'appelleren of te reformeren sulcx als sijne goeden
raet gedragen sal. Actum den 15 novembris 1616.

⁹ concuretie lees concurrentie

¹⁰ inploreeren lees imploreren

scan 27, folio 23v

Absent Jan Jacobsz. 12 stuij[vers]
Cornelis Segersz. 12 stuij[vers]
't selve verteert

Rechtdach gehouden den XV novembris
1616 bij den susbtituijt bailliu
en[de] welgeboren mannen.

Schaeck met Cornelis Cornelisz.,
Coen Pietersz. en Arijen Willemsz. present
en[de] vervangen[de] jonge Pieter ende
Sijmon Jeroensz., antwoordende en[de]
seijt dat voormaels seeckere
resolutie was genomen met eenen
Thijs Jacobsz., timmerman tot Warmont

Jo[nchee]r Andries van Thienen, baillu
van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r,

Cornelis Cornelisz. van Alckemade
tot Noortwijckerhout ge[daec]h[d]e

om seecker contract te maecken tot opbouwinge van kercken tot Noortwijckerhout
in vougen dat ten selven dage den voorsz[egde] tijt is gecompareert omme 't contract
ofte besteck te mogen voltrecken en[de] denselven Thijs wesen[de] een buijteman
en[de] ge[daechd]e als kerckm[eeste]r omme tot voordele van [de] kerck vaceren[de] ende
niet conen accorderen[de] heeft den voorsz[egde] Thijs voor sijn dachgelt meer
begeert naerdat de voorsz[egde] ge[daec]h[d]e voor hem soude betaelen een vaen¹¹ ofte
twee in 't gelach 't gunt sij hebben geaccepteert daer immers bij
hemluijden ten dienste van [de] kerck niet behoort verbeurt te wesen,
concludeert over sulcx tot abso-
lutie mette costen.

Ad idem Coen
Pietersz, tot Noortwijcker-
hout.

Den bailliu voor replijck refereert hem tot de keure van Rijnlant
hondert en een, seijt dat niemant en vermach schouten, etc.
niet een vermogen eenige gaercomsten in eenige herberge te
houden ofte te drinken, maer soo 't nootsaeckelijck hadden geweest
soo hadden de kerckm[eeste]r ofte gesworens dieselfte persoon (soo-
als sij seggen) genomen in haer eijgen huijs en hadde niet hooren te
gaen in openbare herbergen tot groote schande en[de] lasteringe
van Gods heijlige woort also
sij wel weten dat hetselve ver-
boden is en[de] bij de kamer van de
reeckening niet en wert be-
geert dat sij hetselve doen, persisteert daeromme den bailliu
bij sijne gedaen replijck en[de] voorts bij sijne gedaen
eijsch en[de] conclusie op de ge[daechde]s gedaen en[de] genomen.

Ad ijdem
jonge Pieter tot Noortwijcker-
hout

¹¹ vaen: twee pint drank

scan 27, folio 24

<p>Schaeck voor duplijck neemt tot voordeel dat de keure, folie hondert twee, dicteert dattet staet tot discretie, soo ijemant onder ampte van [de] dorpe bestaende 't gunt aparentelijcken in desen behoort te verlijden temeer om redenen dewijle de ge[daec]h[d]e tot verscheijde malen vanwege de heeren Staten sijn belast vermogens seecker besteck met d'opbouwinge voorts te varen en den aenemer ofte contrahent, wesen[de] een buijteman mede wort gebenijfijceert, concludeert over sulcx als vooren.</p>	<p>Ad idem Sijmon Jeroensz. buijrman tot Noortwijckerhout Ad idem Arijen Willemsz., buijrman tot Noortwijckerhout.</p>
--	---

Welgeboren mannen ontseggen den bailliu den eijsch en[de] absolveren de ge[daec]h[d]e van de conclusie op haer gedaen en[de] genomen en composeren de costen om redenen. Actum den XV novembris 1616.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren sulcx als sijn goeden raet gedrage sal. Actum den XV novembris 1616.

<p>Schaeck mette ge[daechde]s present, ontkent den eijsch in vougen soo die leijt, concludeert tot absolutie mette costen.</p>	<p>Ad idem Jacob Claesz. tot Hillegum.</p>
--	--

Den bailliu seijt dat den schout met sijn eedt sal mogen bestaen en[de] persisteert daeromme den bailliu bij sijn eijsch en[de] conclusie en versouct vonnis.

Schaeck voor duplijck persisteert bij sijn gedaen antwoord en[de] genomen conclusie en[de] versouct lecture van seecker artijckel waerin den schout al delateur met sijn eedt sal mogen bestaen en[de] in contairietijt van dien persisteert als aput acte gedaen.

<p>Welgebooren mannen vergunnen den ge[daec]h[d]e sijn versochte lecture. Actum desen 15 novem[bris] 1616.</p>	<p>Ad idem Pauwels Willemsz., waert tot Noortwijckerhout.</p>
--	---

Den bailliu versouct 't deffault tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een tweede citatie.

Welgeboren mannen ontseggen de bailliu van sijn versochte deffault en[de] condemneren den bailliu in de costen van dese instantie. Actum desen 15 novem[bris] 1616.

<p>Schaeck mette ge[daec]h[d]e present versouct copie uijt den eijsch en[de] tijt ten naesten.</p>	<p>Ad idem Crijn Jacobsz. Roo, waert tot Noortwijckerhout.</p>
--	--

Den bailliu fijat.

Schaeck metten ge[daec]h[d]e present seijt dat dese gepretendeerde bekeuringe gevallen soude wesen op de kermis van Noortwijckerhout, sustinerende wijders dat den ge[daec]h[d]e ingnorant is als dat den eij[sche]r interdctie soude hebben gedaen omme sulcx als sijn voormaels danspul hebben gehouden op een kermis, seijt oock wijders vermergens den teneur van [den] eijsch dat den bailliu hem is fonderende op de keure van Rijnlant, die de gebuijren van Noortwijckerhout niet en sijn subject als niet wesen[de] onder 't gebiedt van [den]selven bailliu van Rijnlant, concluderen ten fijne van dien tot absolutie mette costen.

renvooi, zie scan 29. folio 25v

scan 28, folio 24v

Schaeck mette ge[daec]h[de] present seijt dat den substituijt van den eij[sche]r, mitsgaders den procureur en den den secretaris ter goeder trouwen niet en mogen ontkennen van 't voorsz[egde] danspul aengesproocken te wesen en[de] dat hetselve onder die reserve is geconsenteert, mits dat den ge[daec]h[de] den e[dele] heer offijchier daervan soude aenspreecken, 't gundt alsnoch door absentie niet en is geschiet, versouct daeromme tijt alsnoch hetselve te voltrecken ofte andersints de saecke ten principale te debateeren.

Ad idem Elias Jacobsz., waert tot Hillegum.

Den Bailliu fijat. Actum desen 15 novembris 1616.

Rechtdach gehouden den XXIX^{en} decembris bij Henrijck Storm, substituijt en[de] welgeboren mannen.

Schaeck mette ge[daec]h[de] present ontkent wel express den eijsch in vougen soo die leijt en[de] en sal nimmermeer den rechte genouch sijnde werden gedoceed dat des ge[daec]h[des] kinderen onder de predicatie knollen hebben leggen plocken, maer in contrarijteijt van den mach wel waer wesen dat deselve kinderen des ge[daechde]s koebeesten voor de predicatie met knollen hebben gevoert gelijk anderen buijren van gelijcken sijn doende, daeraen immeren niet en is verbeurt, dewijle de beesten moeten gevoert werden, sulcx dat den bode met sijn verclaringe niet en sal mogen volstaen om redenen dattet bij den bode die tijt van de uijre qualijck perfect is te weten, concluderen[de] oversulcx tot absolutie mette kosten.

Henrijc Storm als substituijt van jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout etc., beclaecht in dese vierschare Isbrant Cornelisz., buijrman tot Noortwijckerhout, d'eij[sche]r seijt ende de waerheijt is sulcx dat den ge[daec]h[de] hem onlanx geleden op een sonnendach voormiddach onder den predicatie vervordert heeft sijn sonen tewerck te stellen, dat sijn knollen staen plucken hebben en[de] alsoo uijt-wendich werk te doen, waerover hij verbeurt heeft een boeten van thien pont wegens de keuren van Rijnlant, also hij bij den gesworen bode daerover bekeurt is, concluderen tot condemnatiën van dien mette kosten.

Den bailliu voor replijck seijt dat hij neemt tot sijnnen voordeel als dat de ge[daec]h[de] bekent knollen gevoert ofte gebrocht te hebben voor de koeijen, en[de] alleenelijcken dat hij seijt dat den bode niet ende conde weten op wat uijre off een halff dat het soude wesen geschiet, soo seijt den bailliu dat het hem niet en is prejudicerenden gemerct dat ijemant van [den] helen dach op een sonnendach geen uijt-wendich werck mach doen sonden¹² consent van [den] offijchier, seijt doordien dat den bode gelooff merijteert dewelcken staet onder eede, concludeert als boven.

Ad idem
Wouter Wolphertsz., wonenden in den ambachte van Voorhout, ter oorsaecke hij Noortwijckerhouter kermis lestleden ten huijse van Crijn Jacobsz. Roo, gequest is en[de] vandaer vertrocken.

¹² sonden: lees sonder

scan 28, folio 25

Schaeck voor den ge[daec]h[de] seijt en[de] pretendeert ingnorantie in 't alderminste kennisse hebben[de] door een ander gequest te wesen, waerover denselven soude subject weesen te laten ijcken, concludeert over sulcx tot absolutie mette kosten.

is sonder dat hij hem behoorlijcken heeft laten ijcken, waerinne hij verbeurt heeft een boete van thien pont volgen de costuijmen van Rijnlant, concludeert daeromme tot condemnatie van dien mette kosten.

Den bailliu versouct deffault overmits de moeder voor de ge[daec]h[de] niet en mach allegeren en[de] een tweede citatie ad priimum

Welgeboren mannen stellen de saecke in state en[de] ordonneren tegens den naesten rechtdagen den ge[daec]h[de] in persoon te compareeren ofte gemachticht t[e] senden. Actum desen 29 decembris 1616.

Schaeck voor duplijck affslaende de replijcke bij impertinentie en[de] denegatie ende tot naerder confirmatie aen onse gedaen aentwoort en[de] genomen contrairie conclus[ie], soo is des ge[daec]h[de] persoon alhier present tevreden met eede te verclaren geen knollen leggen plucken hebben onder de predicatie maer als vooren geseijt is 't can wel wesen dat de koebeesten voor de predicatie sijn gevoert, ende omme in desen naerder contentement te doen, dat des ge[daec]h[des] antwoorde en[de] conclusie sal worden geadjudiceert, leijt ten overvloet over seeckeren attestatie en[de] persisteert als aput acte is gedaen.

Welgebooren mannen ordonneren pertijen tuschen dit en den naesten rechtdage den voorsz[egde] ge[daec]h[de] wederom sal compareeren met sijn twee soonen Jan en Arijen, dat welgebooren mannen alsdan recht sullen doen naer behooren. Actum desen 29 decembris 1616.

Op het verblijff aen de banck gedaen bij jo[nchee]r Andris van Thienen ter eenre en[de] Isbrant Cornelisz. vanwegen sijn soonen, hebben mannen gevonden als dat den heer bailliu sal hebben een spaense mat, den secret[aris] 6 stuij[vers] ende den bode tien stuijvers, mitsgaders in 't gelach 30 stuijvers. Actum den 24 januarij 1617.

scan 29, folio 25v

renvooi naar scan 27, folio 24:

Den bailliu voor replijck seijt dat de keuren van Rijnl[ant] fol[i]o hondert en vijff expresselijcken uijtduct alsdat niemant in kermis eenige danspullen mach houden sonder consent van [den] bailliu, sonder dat den bailliu gehouden is interdictie daervan te doen en[de] oock ijemant schuldich is wijder daervan te adverteeren als bij de publicatie in 't maeken van de keuren gedaen is, ende dat de ge[daec]h[de] hem wil behelpen als dat die van Noortwijckerhout niet en souden onderwerpen wesen de keuren van Rijnlant, daer sijn de welboren mannen genouch van onderrecht bij den octroij bij den bailliu bij mij h[eeren] Staten is geordonneert en[de] de welboren mannen daerop sijn ge-eedicht alsoo wel die van Noortwijckerhout als de andere drie dorpen persisteert den bailliu bij sijn voorgaenden eijsch ende conclusie.

Schaeck accepteert tot sijnen voordelen dat d'interdictiën niet en wert ontkent, veelmin dat alhier wert gedoceert dat die van Noortwijckerhout de keure van Rijnlant sijn subject, tenderen[de] den aengeroerden octroij 't selven en dient in desen niet ter materiee te ware 't notoirelijcken bleeck bij 't voorsz[egde] octroij dat de e[dele] m[ogende] heeren Staten op het versouck van [de] dorpen daer den eij[sche]r als bailliu rechtsittende is, welverstaende dat voorsz[egde] mo[ogende] Staten hadden geaprobeert welgeboren mannen hemluiden daernaer te reguleren, 't selve gesien hebben[de] sal wijders in de saecke werden geprocedeert als recht es en[de] sulcx ontbreecken[de] persisteert als voorn.

Den bailliu neemt tijt om te bewijsen. Actum desen
29 decembris 1616.

scan 29, folio 26

renvooi naar scan 26, folio 23:

Sonnevyl vanwege Jochem Specht, dient van schriftelijke conclusie, geteijckent met A, en[de] concludeert als in deselve, leggen[de] daer beneffens de justficatie¹³ over van dien vijff munimenten b, c, d en[de] f, tevreden sijnde desnoot sijnde naerder te doen autentiseren.

Schaeck versouct copie van de overgeleverde stucken en[de] tijt om deselve te debateren.

Sonnevyl consenteert Schaeck sijn versouck om te debateren ten principale en[de] versouct dienonvermindert dispositie op sijne versochte admissie.

Sonnevyl vanwege oock mede Dirck Joost Franz., brouwer, concludeert tot preferentie ofte concurentie ter discretie van mannen ter somme van vijffhondert vijftich gul[dens] bereeckent gelt van geleverde bieren volgen[de] d'eij[sche]r register daervan copie autentijck alhier wert ge-exhibeert.

Van gelijcken Marijtgē en[de] Grietgē Gijsbrechsdr. ter somme van hondert gulden volgen d'obligatiën.

Item noch van Willem Henrijcx Bras, als pachter van de wijnen, ter somme van eenendertich gulden, elff stuijvers, XII pen[ningen]. Actum desen 29 decembris 1616.

Schaeck versouckt copie van notulen. Actum ult[imo] dedit.

Welgebooren mannen vergunnen Schaeck vanwege sijn meesters 't versouck bij hem gedaen. Actum desen 29 novembris 1616.

Schaeck voor alle de crediteuren in 't voorgaen[de] gewesen vonnisse van preferentie en[de] concurentie bekent, dient van schriftelijke exceptiën, debath, contrapresentatie en[de] contraversouck, bij een lijbel jegens alle de requiranten in desen ende versouct provisie van namptissement nopen[de] de custing penningen die Jochem Specht schuldich is en[de] admissie omme deselve ende verdere des boedels penningen onder cautie te mogen lichten als in 't eijnde van dien.

Sonnevyl versouct copie en[de] dach ad prijnum. Actum den 24 januarij 1617 en datten vooralsnoch geen provisie en valt.

---

¹³ justficatie: lees justificatie

scan 30, folio 26v

Schaeck voor de gerequireerdens accordeert de requiranten copie en[de] dus onvermindert op de versochte provijsie bij welgeboren mannen sal werden gedisponeert, temeer also de requiranten geen debite reden en geven dat sulcx behoort gedaen te werden. Actum desen XXIII^{en} januarij 1617.

Welgeboren mannen vergunnen Sonevijle sijne versochte copiën en[de] nopende 't versouck van [de] provijsie bij Schaeck gedaen houden mannen in advijs tot den naesten recht-dage. Actum desen XXIII januarij 1617.

Sonnevijl versouct alsnoch continuatie tot ad prijnum.

Schaeck versouct nopende de provisie dat welgeboren mannen haer advijs gelieven te uijten en[de] oock mede sententie ten principale ofte immers dat de requiranten sullen werden gecondemneert in 't retardement omme de weeskinderen door haere negligentie geen interesse te lijden. Actum desen 6 februarij 1617.

Welgeboren mannen vergunnen de requiranten haere versochte tijt en[de] condemneren haerluijden in de costen van dit reterdement. Actum desen 6 februarij 1617.

Sonnevijl dient van schriftelijck replijcke ofte contra-debat in scriptus.

Schaeck versouct copie en[de] tijt van beraert en[de] versouct niet-temin dat welgeboren mannen gelieven te disponeren op de versochte provisie bij henluijden in advijs gehouden.

Sonnevijl consenteert dach en[de] copie nopende de provisie datter geen provisie en valt om redenen als in 't contradebat wert getoont.

Welgeboren mannen houden de saecke alsnoch in advijs nopen[de] de provisie van namptissement tegens de naeste rechtdach en[de] persisteren nopen[de] versouck van [de] voorgaen[de] crediteuren bij haere voorgaen[de] gewesen sententie en[de] consenteren die geprevereerde van dien de penningen van [den] curateur te lichten onder behoorlijcke cautie de restituerde volgens 't voorsz[egde] vonnis en[de] ordonneren denselven curateur *renvooi* nietemin in handen te houden een somme van hondert guldens omme daeraen te verhalen de noch te lijden costen die tuschen tijt en[de] wijle soude mogen vallen ofte alrede gevallen sijn en[de] vergunnen

Schaeck vanwegen de gemenen bekende crediteuren sij versocht copie en[de] tijt. Actum desen 21 februarij 1617.

Schaeck versouct alsnoch tijt ten naesten. Actum den 7 maert 1617.

Specht vanwegen de gemene crediteuren in gebreecke geweest

renvooi, zie scan 41, folio 38

scan 30, folio 27

Rechtdach gehouden den XXIII^{en}
januarij a[nno] XVI^c en[de] seventhien
bij jo[nchee]r Andries van Thienen,
bailliu Jan Jacobsz. van Langevelt,
Tonis Lenertsz. van Tethrode,
Engel Jacops van Heemskerck,
Jan Adriaensen van Velsen,
en[de] Lenert Gerrits van Teijlingen,
oude ende aenblijvende,
Willems Jansz. van Velsen
absent Jan Pietersz van Warmondts,
Jacob Jansz. van Langevelt
en[de] Jan Adriaensz. van Berendrecht,
nieuwe en[de] aencomende, diewelcke
op huijden in handen van den voorsz[egde]
bailliu als welgeboren mannen van
Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de]
Voorhout haeren eedt gedaen hebben
in presentie van Willem Jansz. van der
Plats, Crijn Claesz. van Sgravenmade,
Claes Huijgensz. van Houten en[de] Cornelis
Zegersz. van Oxhorn, affgaende
welboren mannen. Datum als boven.
Mij jegenwoordich

G. van [der] Morsch

scan 31, folio 27v

In state ad prijmiijn. Actum desen
XXIII^{en} januarij 1616.

Schaeck versouct copie ende tijt
ten naesten.

Van [der] Meulen fijat. Actum den VI
februarij 1617.

Schaeck voor de ge[daec]h[de] seijt dat denselven
lange jaeren de neringe van tappen heeft
gedaen en[de] dat hem noijt op eenige kermissen
belet ofte interdictie is gedaen omme
alsden geen speelman voor ingeluiden
te laten spelen, 't is alsmede
alle de omstanders notoir dat op
alle de dorpen onder Rijnlant sorterenden
ofte weijnich van dien exempt op kermissen
danspullen werden gehouden, 't gaet soo met
de kermis deur, concludeert tot
absolutie mette costen.

Van der Meulen voor den heer offijchier
accepteert tot sijnen voordelen dat van-
wegen den ge[daec]h[de] niet ontkent en wert danspul gehouden, maer enoughsaem in desen
geconfesseert te hebben danspul in den eijsch geroert, persisteert mitsdien voor re-
plijck bij sij gedaen eijsch en[de] genomen conclusie, refereren[de] den offijchier tot de costuijmen van Rijnlant.

Schaeck persisteert voor duplijck en[de] mondelinge alegatie.

Welgeboren mannen ordonneren pertijen tuschen dit en[de] den naesten rechtdach te gaen bij den anden
met goede mannen omme te sien off sij de saeck connen offmaecken, soo niet sullen welge-
boren mannen recht doen naer behooren. Actum den 21 februarij 1617.

Van [der] Meulen voor den heer offijchier versouct
overmits de non comparitiën 't eerste
deffault tot sulcken profijit als
naer rechten.

Welgebore man[nen] vergunnen d'eij[sche]r 't l^{en}
deffault tot sulcken profijit als naer
rechten en[de] een tweede citatiën. Actum
den XXIII^{en} januarij 1617.

In state sonder nieuwe citatie. Actum desen 6 januarij 1617.
12 stuij[vers]   off

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu
van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout beclaecht voor dese
vierschare van welboren mannen
voorsz[egt] Dirck Dircx van Elstgeest,
waert ende herbergier tot Voorhout,
hem aenseggende hoe dat hij hem
vervordert heeft den XXIII augustij
lestleden openbaer vergaederinge
van danspul te houden sonder consent
van [de] hem bailliu voorsz[egt], waerover
hij ten selven dage bij sijnen
substituijt bekeurt is geweest,
concludeert dat den ge[daec]h[de] daerover
gecondemneert sal werden in een
boeten van tweemaal thien pont volgens de
costuijmen van Rijnlant
en[de] ordonnantiën.

Ad idem
Jacob van Weke, waert ende
herbergier in den Engel, ter
saecke als voorn en[de] daerover
bekeurt is den 4 october.

scan 31, folio 28

Geroijeert

Ad idem

Cornelis Cornelisz. van Velsen,
waert in den Couwenhoven tot
Lisse ter saecke dat hij bevonden
is in sijn huijsinge te hebben
ongelijcte kannen ende daerover
bij den substituijt opten
XXX^{en} october voorleden bekeurt is,
concludeert oversulcx dat hij bij wel-
boren mannen voorsz[egt] gecondemneert
sal werden in een boeten van thien
pont volgens de keuren ende
ordonnantiën van Rijnlant.

Off[icier]

Ad idem

ter oorsaecke dat sijn huijsvrou haer
vervordert heeft den voorlesten
decembris lestleden wesende
een generaelen biddach, in het
duijn sant te scheppen ende
alsoo uijtwendich werckt te doen,
hetwelcke hoogelijcken bij de e[dele] m[ogende]
heeren Staten verboden was, conclu-
deert over sulcx als voorn.

scan 32, folio 28v

In state ad prijnum. Actum
desen XXIII^{en} januarij 1617.

Versouct tijt van 14 dagen met copie
en[de] tijt. Actum den 6 februarij 1617.

Van [der] Meulen fijat. Actum ult[imo] dedit].
Op het verblijff aen [den] banck gedaen, hebben
welgeboren mannen geordonneert
al dat den ge[daec]h[de] betalen sal aen den
heer bailliu dertich stuijvers, den secr[e]t[aris]
6 stuijvers, den procureur 6 stuij[vers] ende
den bode 6 stuijvers, en[de] voorts betalen
in 't gelach 18 stuijvers. Actum desen
6 februarij 1617.

off

Nadien dat den ge[daec]h[de] bekent bekeurt
te sijn, van der Meulen persisteert
bij sijn voorgaen[de] eijsch en[de] conclusie.

Welgeboren mannen condemneren Arijen
Jan Meijnen, ge[daec]h[d]e alhier in een boeten van
thien pont en[de] in alle de costen van
desen processe. Actum desen XXIII^{en}
januarij 1617.

nul

Ad idem Philps Meesz.
tot Voorhout, ter oorsaecke dat hij
ge[daec]h[de] hem vervordert heeft op den
VII^{en} december lestleden wesenden
eenen generaelen biddach sijn scheven
leggen[de] buijten sijn deur op te
scheppen ende alsoo uijtwendich
werck te doen waerover hij bij
den bode bekeurt is.
concludeert daeromme als voorn.

Ad idem
Arijen Jan Meijnen
tot Voorhout. ter oorsaecke hij
ge[daec]h[d]e hem vervordert heeft
op den geordonneerden biddach
als voorn[oemt], knollen te laden
en[de] alsoo uijtwendich werk te
doen, concludeert oversulcx
als voorn[oemt].

scan 32, folio 29

Eijsch gedaen maecken en[de] de e[dele]
heeren geëede welgeboren mannen
van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, overgegeven bij ofte
vanwegen joncheer Andries van
Thienen, baillij van [den] voorsz[egde] vier
dorpen van 's heeren wegen eij[sche]r in cas
van delict ter eenre, op en[de]
tegens Adriaen Pietersz., van
Rossum, ge[daec]h[de] in persoon ter andere
sijden.

Omme welcken eijsch te funderen, seijt den
voorn[oemde] bailliu en de waerheijt is sulcx dat in de
heijlige schriftuijr den kinderen wel expresselijcken
geboden wert haer ouderen te honoreren, te eeren en[de]
alle obediencie en[de] gehoorsaemheijt toe te dragen.

Ende ter contrairie wel expresselijcken verboden den-
selven ouderen 't sij met woorden off met wercken
te vertoornen, eenichsints te misdoen ofte eenich
quaet opgesicht te geven.

't Is mede sulcx dat ontwijfelijcken 't selve gebodt en[de]
verbodt mede gedaen is ten respecte van [den] stieffouderen
en[de] stieffkinderen.

Als sijnde deur den bande van 't huwelijck in de
plaetse van de rechte ouderen innegetreden ende
voor sulcx aengenomen.

Gelijck 't selve naer rechte waerachtich is.

In der vougen dat gelijck de kinderen niet en is
geoorlooft ofte toegelaten haer ouderen in rechte

scan 33, folio 29v

te betrecken sonder speciael consent ende verloff van [den] rechter.

Ofte oock eenich huwelijk te contraheren met enich persoon in de opgaende linie.

Op peijne ende straffe nae rechten gestatueert.

Insgelijcx niet geoorloft ofte toegelaten is een stieffvader ofte stieffmoeder sonder voorgaen[d] consent in rechte betrecken,

ofte met deselve te hijlicken mits sij sijn in der ouderen plaetse.

Daeromme mede nae rechten gepunieert ende gestraft werden soewel die sijn stieffmoeder heeft gedodet als sijn natuerlijcken vader ende moeder.

't Is nu sulcx dat die ge[daec]h[de] teruggestellende 't voorsz[egde] gebot en[de] verbodt van [de] heijlige schriftuij, mitsgaders de notoire dispositie van rechten en[de] daer benefens sijnen schuldigen plicht hem seer temerailijcken ende schandelijcken vervordert heeft opten elffden augustij lestleden met erenstiger moede te comen op het erff van Marijtgen Jansdr., sijn stieffmoeder, hebbende in sijn hant een bloot mes ofte opsteecker.

Wijders sijn hant te steecken houck van [de] deure 't huijsewaert inne.

Ende sijn voorn[oemde] stieffmoeder sonder eenich

scan 33, folio 30

woort ofte weerwoort in haer slincker arm te
snijden en[de] te inflijgeren een merckelijcke wonde
die sij den welgeboren mannen in gebannen
vierschare op den XXIIIIe augustij daeraenvolgen[de]
heeft verthoont.

In der vougen dat sijn stieffmoeder genootsaect
is geweest te roupen moort, moort.

Sodat sij door d[e] voorsz[egde] wonde boven maten was
ontstelt, niet connende bedencken wat de ge[daec]h[de]
hadde voorgenomen.

Als omme daermede te waarschouwen Marijtgen
Pietersdr., haer dochter en[de] des ge[daec]h[d]eis halve
suster uijt den tweede bedde geprocureert.

Menende dat hij d[e]selve mede eenich leet
soude aendoen, ende sij haer daervooren soude
wachten.

't Welcke naedemael voorwaer een zaecke is
van zeer quade consequentie en[de] gevolge
die in een lant van justitie geensints
behoort geleden te werden.

Nemaer anderen ten exemple uijt alle
rigeur genindiceert en[de] sulcx seer swaerlijcken
gestraft.

Ende in sonder in den persoon van de ge[daec]h[d]e
die schijnt genouchsaem sijn professie
te maecken van vechten, smijten ende
eerlijcke luijden sonder enige reden

scan 34, folio 30v

gewelt ende overlast aen te doen.

So concludeert den voorn[oemde] baillij
en[de] eij[sche]r in den name als boven
dat de voorsz[egde] ge[daec]h[d]e bij uwer mijn e[dele]
heeren vonnisse diffinitijve daerover
crijmineelijcken aen den lijve sal werden
gestraft, daer benefens voor den tijt
van vijffentwintich jaeren gebannen
uijt den lande van Hollant ende
Westvrieslant met confiscatie van
alle sijne goeden ofte tot alsulcken
fijnen ende conclusiën als mijn e[dele]
heeren naer exigentie van de saecke
bevinden sullen te behooren ende bij
provisie den ge[daec]h[d]e weder sal gaen in be-
sloten hechtenisse en[de] daerinne te
blijven totdat dese saecke bij uwer
e[dele] diffijnitijff vonnisse sal wesen
getermineert, versoucken[de] hij offijchier
en[de] eij[sche]r hem rechts te gewerden.

Mote mette ge[daec]h[d]e present in persoon, antwoordende vooreerst
opte versochte en[de] inpertinent provisie, seijt hetselve
in desen te sijn inpertinent, dewijle den ge[daec]h[d]e alreede
voor het gewijsde van welgeboren mannen cautie heeft gestelt
en[de] nopende ten principael versouct copie uijt den eijsch
en[de] dach om t'antwoorden.

Van [der] Meulen voor den heer offijchier replijceert ende
persisteert soo ten principale als bij sijne versocht provisie,
dewijle den ge[dac]h[d]e ter saecke van sijne quade feijten t'anderen
tijden bij welgeboren mannen gecondemneert is geweest,
sustineert mistdien datter geen provisie van ontslagingen
voor den ge[daec]h[d]e en valt, maer versouct ter contrairie recht.

scan 34, folio 31

Mote mette ge[daec]h[de] present persisteert bij sijn voorgaen[de] antwoord opte provisie en[de] versouckt ten principale.

Gesien bij welgeboren mannen den voorgaen[de] eij[sch] en[de] conclusie bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, etc. ten laste van Adriaen Pietersz. van Rossum, ge[daec]h[de] in persoon, overmits sijne gestelde cautie, ontseggen den bailliu sijne versochte provisie en[de] vergunnen den ge[daec]h[de] copie uijt den eij[sch] en[de] tijt om t'antwoorden. Actum den 24 januarij 1617.

Adriaen Pietersz. versouct tijt ten naesten. Actum desen 6 februarij 1617.

Van [der] Meulen fiat op versteck.

Van [der] Meulen voor den heer eij[sche]r versouct dat den ge[daec]h[de] volgens 't voorgaen appointement van 6 februarij voorleden sal antwoorden off den tegen denselven gedecerneert sal worden versteck.

De ge[daec]h[de] versouct halve purgen tot den naesten rechtdach mits betalen 't retardement. Actum den 21 february 1617

Welgeboren mannen vergunnen den ge[daec]h[de] tijt ten naesten op versteck mits betalende de costen van 't reterdement. Actum den 21 februarij 1617.

Mote mette ge[daec]h[de] present ontkent dat hij sijn stieffmoeder Marijtgen Jansdr. gegriefft ofte gequest soude hebben soo met opsteecken off andersints soo in XII, XIII en[de] veertiende art[icul] van des eij[sche]r[s] eij[sch] wert geseijt en[de] nimmermeer den recht genouch sijnde bewesen sal werden, ontkende mede 't XV, XV, XVII ende XXI artijckel van denselven eij[sch], als 't sijnde selve versiet door sijn ge[daec]h[des] stieffmoeder door haet ende nijt die sij tegens hem ge[daec]h[d]e is draegen[de], concludeert mitsdien tot s.... niet ontfanckelijc en[de] bij ordre tot ontsegginge en[de] absolutiën mette costen, soo van den processe al van [de] detentije, van apprehentie.

Van [der] Meulen vanwege den heer offijchier en[de] eij[sche]r replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen conclusie.

Mote duplijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen antwoord. Actum den 7 maert 1617.

Van [der] Meulen voor den heer offijchier dient van bewijs en[de] leijt tot dien eijnde over drie beswooren certijfijcatiën, d'eene in date den 6 septembris 1616, de tweede in date den 1^e september an[n]o voorsz[egt] en[de] de derde in date den 23^{en} augustij voorleden, mitsgaders noch seeckere artijculen daerop den ge[daec]h[de] geëxamineert is en[de] seeckere acte van welgeboren mannen in date den 15 septembris 1616.

Mote renunchieert van productie en[de] versouct copie uijt d'informatiën in desen bij den heer offijchier overgelevert.

Van [der] Meulen fijat. Actum den 7 maert 1617.

In state den 21 maert 1617.

In state den 30 meij 1617.

In state den 4 april 1617.

scan 35, folio 31v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout metten aencleven van dien,
eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict be-
claecht voor dese vierschaer van welgeboren mannen
Jan Savrijn van Watuwe in Vlaenderen, een houtsager
van sijn ambacht en[de] Eduwaert Hannout van Lonnen
in Engellant, jegenwoordich sijne gevangens, ofte hoe
sij anders met name ofte toenaeme mochte sijn genoemd,
hen aenseggende en[de] die waerheijt is sulcx dat sij gevangens
haer vervordert hebben gesonts lichaems

scan 35, folio 32

Van [der] Meulen voor den heer eij[sche]r versouct dewijle den ge[daec]h[de] bekent deur den bode gedachvaert geweest te sijn, condemnatie nopen[de] de boeten, mitsgaders omme alsoch getuijchgenissen der waerheijt te geven.

Welgeboren mannen condemneren den ge[daec]h[de]s getuijchenisse der waerheijt te geven tot sijnen costen op pene van gijselinge en[de] ontseggen den bailliu sijnen vorderen eij[sche] en[de] condemneren nietemin in de costen van desen tot taxatie en[de] moderatie van welgeboren mannen. Actum den 24 januarij 1617.

Den bailliu protesteert nopende de boeten om t'appelleren ofte reformeren.

De Vries voor de ge[daec]h[de] seijt dat bij welgeboren mannen verclaert sal worden qualijcken geappelleert en[de] wel gewesen, leijt tot dien eijnde over schriftelijck debaten ende persisteert en[de] concludeert tot deselve.

Schaeck sustineert dat het debath is inpertinent om redenen als naerder bij monde sal werden gededuceert en[de] persisteert voor replijck bij sijn gedaen eij[sche] en[de] genomen conclusie, houdende nietemin voor gerepeteert den voorsz[egde] eij[sche].

De Vries persisteert voor duplijck.

Pertijen hinc inde concluderen in recht en[de] versoucken vonnis. Actum den XXIII^{en} januarij 1617.

Welgebooren mannen doende 't vonnis teniet bij schepenen van Hillegom gewesen ende weijders en bevinden de saecke in staete niet om eijntelick te termineren alhier, ordonneren mitsdien den eij[sche]r in cas d'appel 't gundt schepenen van Hillegom hadden behooren te doen ten naesten rechtdaeghe alhier te dienen van duplijcq naedat hem

Ad idem eij[sche]r contra Crijn Jacobsz. Roo met sijn huijsvrouw, teneijnde sijn bij den gesworen bode verdachvaert sijn geweest omme getuijchgenisse der waerheijt te geven, ende sijn gedaechdens daerover niet en hebben gecompareert tot cleijnachtinge van [de] justitie, concludeert daeromme den voorsz[egde] eij[sche]r dat die ge[daec]h[de] bij welgeboren mannen daerover gecondemneert sullen werden in een boeten van thien pont met die costen en[de] daerenboven alsoch getuijchgenisse der waerheijt te geven op haer eijgen costen op pene van gijselinge.

Arent Gerritsz. Schaeck als gem[achtigt] van Silla Willemsdr. tot Hillegom eij[sche]r in cas d'appel
contra
Marijngen Sijmonsdr. huijsvrouw van Denijs Pietersz. en[de] Heijltgen van Lievendael, eij[sche] an coppel.

scan 36, folio 32v

copie van 't replijcq bij den eij[sche]r zal werden geleverd ende houden de costen ten principaale in advijs ten uijteijnde van de saecke en[de] nopen[de] 't gedaen appell compenseren de costen om redenen hen daertoe moverende. Actum den XXIII^{en} januarij 1617.

De Vries vanwege den ge[daec]h[de] seijt alsoo den eij[sche]r in cas d'appel niet en dient van duplijck volgens 't appointement, dat hij versteecken sal wesen van sijn duplijck en[de] daerenboven gecondemneert sal werden in 't reterdement van de dese instantie en[de] voorder geordonneert sal worden tegens den naesten rechtdach om vorder te procederen volgens het 4 artijckel van d'ordonnantie.

Schaeck seijt dat de versoucken in desen sijn impertijent en[de] refereert hem tot het appointement bij welgeboren mannen gewesen, dewijle dat den eij[sche]r alsooch niet en is geleverd copie van 't replijck en[de] datelijck wert geleverd, tijt volgen 't appointement voorsz[egt]. Actum desen VI^{en} januarij 1617.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r tijt ten naesten omme te duplijcieren. Actum desen VI februarij 1617.

Schaeck dient van duplijck en[de] concludeert.

De Vries copie en[de] tijt te naesten om te dienen van inventaris, mitsdien dat den ge[daec]h[de] van gelijcken sal doen. Actum den 21 februarij 1617.

Schaeck accepteert sijn copie en[de] nopende 't versouck om te naesten te moeten dienen van inventaris, dat welgeboren mannen vooralsnoch niet en[de] connen termineren dewijlen niet en blijkt off den eij[sche]r off ge[daec]h[de] eer gereet sal wesen.

Welgeboren mannen vergunnen den eij[sche]r tijt den naesten en[de] copie van duplijck omme alsdan te dienen van inventaris. Actum desen 21 februarij 1617.

Harman de Vries diet van inventaris, stucken en[de] munimenten vanwege Heijltgen van Lievendael met Henrijc Sijmens haer man en[de] voocht en[de] Marijtsgen Sijmonsdr.

Schaeck renunchiert van bewijs dewijle de ge[daec]h[de]n sulcx niet nodich en is alsoo haer sustinue genochsaem wort bekend en[de] versouct copie uijt extract en[de] attestatiën mitsgaders tijt ten naesten. Actum den 7 maert 1617.

De Vries fijat. Actum ult[imo] dedit].

Schaeck voor de ge[daec]hden inploijeert alle gewonelijcke en[de] behoerlijcke reprocen¹⁴ van rechten en[de] om naerder particulierlijcken te reproceren de attestatiën van Marijtgen Sijmons en[de] Denijs Pietersz., seijt dat

XL¹⁵

¹⁴ reprocen: lees reprochen

¹⁵ XL: op folio XL staat een verwijzing naar folio XXXVII

scan 36, folio 33

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout mitten aencleven van dien, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict, beclaecht voor geëede welboren mannen alhier Sijmon Jansz. van Alckemade, buijrman van Noortwijckerhout ge[daec]h[d]e in persoon, seggen[de] hij offijchier ende eij[sche]r sulcx oock de waerheit is, dat hij ge[daec]h[d]e hem met uijtermaten quade saecken onderstaen en[de] vervordert heeft op saterdage den XIXe decembris lestleden Jan Henrijcxz., mede buijrman tot Noortwijckerhout, die met sijn wagen op hebben[de] Niesgen Sijmonsdr., Trijntgen Baerentsdr. ende Grietgen Jansdr., was comen rijden van der stadt Leijden omme naer huijs te vaeren ende hem ge[daec]h[d]e ter cause de voorsz[egde] wagen volgeladen was, geweiigert hadde op te nemen omme mede te vaeren op sijn wagen omtrent voorbij Adrijaen Slobben, aen te vallen met een blooten opsteecker in sijn hant, steeckende met alle sijn macht ende ernste gemoede naer de voorsz[egde] Jan Henrijcxz. die het mes siende genootsaect is geweest te seggen gij schelm sult gij mijn deursteecken op de wagen ende dat ick den wech niet en mach gebruijcken ende wijders naedie de ged[aec]h[d]e per avontuur onder de voet was geraect, voort te rijden met een vollen draff op dat hij den ge[daec]h[d]e ontrijden soude, 't welck den voorn[oemde] Jan Henrijcxz. te meer genootdruct is geweest te doen, soo uijt het voorgaen[de] doen van [de] ge[daec]h[d]e niet anders conde gespeurt werden dan dat hij opset genomen hadde denselven Jan Henrijcxz. te grieven, aengesien hij eerstmael hadde geseten te paert ende daernaer de wagen verwacht te voet. Dat wijders hij ge[daec]h[d]e in de Noortwijckerhouter kermisse voorleden insgelijcx met quade saecken vervordert heeft in seecker eerlijc geselschap 't welc ten huijse van Crijn Jacobsz. Roo, herbergier tot

scan 37, folio 33v

Noortwijckerhout voorsz[egt] was ongeschictelick en[de] onmanierlijck te dragen, innecomende in het-selve geselschap in sijn hemde ende hebbende hetselffde hemde in de mont, tonende sulcx 't gundt de eerbaerheijt vermaent gedect te houden, in vouchen dat het eerlijck en[de] eerbaer geselschap haer van de camer hebben begeven, naerdien blijkende uijt d'informatie bij den voorn[oemde] officier tot laste van ge[daec]h[d]e gerecouvreert, ende want die voorsz[egde] feijten smaecten eensdeels straetgewelt gepleecht ende aengerecht op 's heeren straten ende anderdeels enorme petulantie tegens alle recht, reden, equijteijt en[de] billicheijt die in een lant van policie en[de] justitie niet ongestraft behooren te blijven, maer tot een exempel en[de] spiegel mitsgaders breijdelende¹⁶ ontsach van ander wel swaerlijc gestraft sullen werden.

So concludeert den voorn[oemde] officier en[de] eij[sche]r in den naeme als boven dat de voorn[oemde] ge[daec]h[de] bij uwe e[dele] heeren vonnisse diffinijtiff daerover crijminelijcken aen den lijve gestaft ofte tenminsten arbitralijcken naer exigentie van de saecke gecorijgeert sal werden met confiscatie van de helffte van sijne goederen ende in cas van proces, bij provisie gecondemneert sal werden alhier van [de] vierschare gebracht en[de] geleijt te werden in de gevanckenisse van 't huys te Teijlingen ende aldaer te blijven ten uijtende van deselve processe ofte dat den ge[daec]h[d]e in ander al sulcke soo corporele als pecuniele straffen gecondempneert sal werden als welgeboren mannen bevinden sullen te behooren, versouckende den voorn[oemde] officier en[de] eij[sche]r hem rechts te geworden.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r 't 1^e deffault tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een nieuwe citatie ad prijnum. Actum desen XXIII^{en} januarius 1617.

Mote voor de ge[daec]h[de] stelt hemselven appellant. Actum desen 24 januarij 1617.

Welgeboren mannen verlenen d'eij[sche]r tweede 't deffault tot sulcken profijt als naer rechten en een nieuwe citatie ad prijnum. Actum den 21 febr[uar]ij 1617.

Mote mette ge[daec]h[de] present purgerende 't default.

renvooi zie scan 41, folio XXXVII verso

¹⁶ breijdelen: beheersen, in toom houden

scan 37, folio 34

weet besteet ten versoucke van Jan Mote in sijn
prijne naem eij[sche]r in cas van salaris om gedaen te
werden met consent van [den] bailliu van Noortwijck
aen Jan Huijbrechtsz. wonen[de] tot Noortwijck op Zee
om te sien taxeren alsulcken declaratie van costen
als tegen den naesten rechdagen sal werden overgeleijt
aen welgeboren mannen alhier en[de] is aengenomen bij
Arents Geritsz. Schaeck om vijftien stuijvers. Actum
den 24 januarij 1617.

tot Lis

Op huijden den 6 februarij 1617 heeft Jan Pietersz. van
Warmont sijnen eedt gedaen als welgeboren man van Lis in handen
van Henrijck Storm, substituijt en[de] in presentie van welgeboren
mannen en[de] mij als secret[aris].

G. van [der] Morsch

Absent door siecte Willem Jansz.
van Velsen.

Rechtdach gehouden den februarij
a[nn]o XVI^c en[de] seventien bij Hendrijc
Storm, substituijt en[de] welgeboren
mannen.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r
't I deffault tot sulcken profijte
als naer rechte. Actum desen VI
februarij 1617.

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout metten aencleven
van dien, beclaecht voor dese vierscharen
van welgeboren mannen Jacob Claesz.
van Alckemade, hem aenseggende
hoe dat op den 15 novembris lestlede,
wesende ordinaris rechtdage alhier,
in presentie van welgeboren mannen
den schout van Hillegum aenseijde
hoe dat hij de sanders, de sondach
waerschoude wanneer sij onder
de predicatie sant laden[de] ofte voerden,
concludeert over sulcx dat den
ge[daec]h[d]e sal voort connen omme het-
selve te verijfijëren ofte te laten
ontvallen met een boeten van
thien pont mette costen.

Den ge[daec]h[d]e versouct tijt ten naesten.

Den bailliu fiat. Actum den 21 februarij 1617.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r
tweede deffault tot sulcken profijte
als naer rechte en[de] een derde citatie.
Actum desen 7 maert 1617.

scan 38, folio 34v

Den ge[daec]h[de] is tevreden hem te verdedigen soo tegens den offijchier en[de] ge[daec]h[de].

Schaeck voor de ge[daec]h[de] dewijle in confessie is dat Jacob Claesz. met den substituijt soude wesen geacordeert te sijn, dienvol[gende] vanwege den schout absolutie en[de] dat den voorsz[egde] Jacob sal werden gecondemneert in de costen den schout in desen veroorsaect, mitsgaden sijn actie van jitin.. gereserveert, sulcx hij te raede vinden sal.

In advijs. Actum den 21 februarij 1617.

Schaeck versouct uijting van 't advijs. Actum den 7 maert 1617.

Alsnoch in advijs den 7 maert 1617.

Schaeck versoect alsnoch, dewijl Jacob Claesz. als mede ge[daec]h[de] in rechte confesseert in presentie van [de] bailliu ofte sijn substituijt de saecken off gemaect te hebben, dat daerom den voorsz[egde] Jacob Claesz. sal worden gecondemneert in de costen voor sooveel als Gerrit Gerritsen, schout van Hillegum, aen ..... mitsgaeders sijn actie ge..... leveren sulcx hij te raede vinden sal en[de] versouct recht. Actum d

De Vries voor Jacob Claesz, seijt als dat den eijsch alhier bij Schaeck vanwege *renvooi*, zie scan 38, folio 35.

Schaeck van[de]wegen den ge[daec]h[de] versouct copie en[de] dach ten naesten.

Van [der] Meulen fijat. Actum desen 6 februarij 1617.

Schaeck mette ge[daec]h[de] present ontken wel expres naer luyt van de eijsch de wortelen onder de voormiddaech predicatiën geladen te hebben en[de] sulcx geschieden wesenden voor de predicatie, dat hetselve in desen omleggende steden en[de] andere plaetsen dicmaels uijtwendich werck wert gedaen, behalven dat soo heeft de ge[daec]h[de] de justitiën gerespecteert als consent versocht h..... aen schout van Hillegum die niet en mach ontken[nen] eenich consent daertoe verleent te hebben, oversulcx dat inpertinentelijcken tegens den ge[daec]h[de] wert geprocedeert, conclu[deert] ten fijne van dien tot absolutie mette costen en[de] in gevallen den offijchier eenich recht in desen naerder wil pretenderen dat bij welgeboren mannen sijn actie sal werden gereserveert aen den voorsz[egde] schout omme deselve te instituëren, sulcx hij te rade vinden sal.

Van [der] Meulen replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie en[de] neemt tijt ten naesten om den substituijt de beceuringe gedaen hebben middeler tijt te spreekken.

Ad idem Gerrit Gerritsz., schout tot Hillegum, omme hem tegens het voorsz[egde] aenseggen van Jacob Claesz. te verantwoorden ofte dat hij daerover bij welgeboren mannen gecondemneert sullen worden in een boeten van thien pont.

Ad idem beclaecht Mr. Joost, wonende tot Haerlem als borge gebleven sijnde voor Leen Werck, schipper ende Lodewijck Woutersz., voerman dewelcken bij den substituijt bekeurt sijn op sondage den 29 januarij 1617 ter oorsaecke dat sijluiden onder de voormiddachs predicatie witte wortelen ofte pinxsternaecken waeren ladende, concluderen[de] daeromme dat den ge[daechd]essen verbeuren hebben elcx een' boeten van thien pont volgens de costuijmen van Rijnlant.

scan 38, folio 34v vervolg

Schaeck persisteert van gelijcken voor gedaen duplijck bij sijn gedaen antwoord en genomen contrairie conclusie. Actum den 21 februarij 1617.

Pertijen hinc inde concluderen in rechte en versoucken vonnis. Den 7 maert 1617.

Welgeboren mannen gehoort en[de] gesien hebbende de bekentnisse van

renvooi...

scan 38, folio 35

Schaeck mette ge[daec]h[de] present seijt niet te weten hem onbehoorlijck in 't laten ijcken gedragen te hebben om redenen als bij monde sal werden gededuceert, concludeert oversulcx tot absolutie metten costen.

Van [der] Meulen voor den heer officier replijcieren persisteert bij sijn gedaen eijsch ende genomen conclusie en[de] versouct dat den ge[daec]h[d]e ofte desselffs procureur mondeling sal alegeren hem volgens de costuijmen gedragen te hebben omme hetselve hooren gedebateert te worden, sulcx als bevonden sal werden te behooren.

Schaeck persisteert voor duplijck.

Welgeboren mannen houden de saecke in advijs tot den naesten rechtdage en[de] orden pertijen alsdan in te brengen en[de] 't bewijss 't geene sij daeroff hebben. Actum den 21 februarij 1617.

Welgeboren mannen absolveren Jeroen Gerritsz. van [de] gedaen eijsch ende genomen conclusie en[de] comperseren de costen om redenen. Actum desen 7 maert 1617.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren sulcx als sijn goeden raet gedragen sal. Actum den 7 maert 1617.

renvooi naar scan 37, folio 34v: den schout wert gedaen geheel inpertinent is gemerct dat Jacob Claesz., vanwege den schout alhier niet wettelijcken is belopen, concludeert tot dien eijnde tot absolutie van desen instantie van desen dach met de costen.

Schaeck persisteert bij sijn gedaen versouck en[de] genomen conclusie alsoo den schout proces is gemoveert door onbehoorlijck spreecken van Jacob Claesz. voorsz[egt] en[de] over sulcken hem heeft moeten defenderen als breiden bij monde sal werden gededuceert.

Pertijen hinct inde concluderen in recht en versoucken vonnis. Actum den 21 maert 1617.

Rechtdach gehouden den XXlen februarij a[nn]o XVI^c en[de] seventien bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout etc. en[de] welgebooren mannen omnibus.

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout metten aencleven van dien, beclaecht voor dese vierschare van welgeboren alhier, Jeroen Gerritsz., woonende in de heerlijckheit van Offem en[de] als overge[daec]h[de] met consent van den bailliu aldaer, ter oorsaecke hij een seeckeren tijt geleden gewont en[de] gewont zijn[de] in den ambachte van Noortwijckerhout voorsz[egt], alwaer hij alsdoen seer deerlijcken gequest is geworden en[de] hij overge[daechde] hem vervordert heeft hem niet behoorlijcken te doen ijcken, ende daerenboven uijt de voorsz[egde] jurisdictie te vertrecken, waerover hij verbeurt heeft een boeten van tien pont volgens de costuijmen van Rijnlant, concludeert daeromme den voorn[oemde] offichier tot condemnatie van dien mette costen.

scan 39, folio 35v

In state sonder nieuwe citatie.
Actum den 21 februarij 1617.

Welgeboren mannen condemneren
Jacob Claesz. in de costen bij den
schout in desen gedaen[de] ende ont-
seggen den voorn[oemde] schout sijn vorderen
actie van injurie. Actum desen XXI
maert 1617.

Ad idem jo[nchee]r An[dries] etc.
beclaecht Cornelis Ewoutsz.,
buijman tot Noortwijckerhout
en[de] seijt hem aen van 's heeren wegen
als dat hij hem vervordert heeft
gehadt op ten XIe januarij lestleden
te comen ten huijse van Pouwels
Willemsz., waert tot Noortwijcker-
hout alwaer ten voorsz[egde] dage
vergaedert waeren den bailliu
als representeren[de] vanwege
de graeffelijcheijt, als ambachts-
heer met kerckmeesten¹⁷ omme
te verhuijren de kerckelanden
aldaer en[de] hebben[de] met den
anderen aldaer vanwege de
kercke verscheijde dingen off te
handelen, in welcke vergaederinge
den voorsz[egde] Cornelis Ewoutsz.
van buijten uijt sijn gelach onge-
roopen is gecomen sonder dat hij
daer eenichsints ijet te doen
hadde, en[de] alsoo den voorsz[egde] bailliu
met kerckm[eesteren] door de presentie van hem niet en
conde uijtrecchten ende over sulcx
den voorsz[egde] bailliu in [de] qualité als
boven, den voorsz[egde] ged[ae]ch[de] belast en[de]
vermaent heeft dat hij soude
vertrecken en[de] gaen van daer hij
gecomen is, heeft den voorsz[egde]
ge[daec]h[d]e wel fortselijcken
voor antwoorde gegeven, als
dat hij daer den bruij off hadde
en[de] dat het hem daer soo nae was
te wesen als ijemant, ende
dat hij niet en wilde vertrecken,
ende alsoo hetselffde een saecke

---

¹⁷ kerckmeesten: lees kerckmeesters

scan 39. folio 36

is van seer quade consequentie die
in een lant van goede polijtijt niet
en behoort getollereert te werden
als strecken[de] hetselve tot cleijn-
achtinge van justitie ende daermede
oock tot turbatie van het voorsz[egde]
geselschap en[de] an de publijcke vergadering[e].
Soo concludeert den voorn[oemde] officier
in den name als boven dat den voorsz[egde]
ge[daec]h[d]e bij u mijn e[dele] heeren vonnisse
gecondemneert sal werden in een
boeten van vijftich ponden, ofte tot
al sulcken fijne als mijn e[dele] heeren
naer exigentie van [de] saecke be-
vinden sullen te behooren en[de] versouct
hij eij[sche]r hem rechts te geworden.

Schaeck compareerende met Cornelis Jansz., Pieter
Jeroensz., Cornelis Banckeraetsz. en[de] Jacob Claesz., henluijden
vermogens seeckere acte causionnaris gestelt hebben[de] voor
eenen Jan Dirck Claesz. aen den Weeligenberch, nopen[de] seecker
delijct in persoon te leveren en[de] de goede[ren] bij inventaris
gestelt, te verantwoorden, alles vermogens de voorsz[egde]
schriftelijke acte, daernaer den e[dele] heer officijhier
hem heeft te reguleren en[de] deselve met verloop
van desen rechtdage contrairierende, sij de voorsz[egde] com-
paranten protesteren[de] als recht is, en[de] noch de voorsz[egde]
acte in forma wesende dat den eij[sche]r sijn actie dies-
aengaende sal institueren op 't spoedichste vermogens de voorsz[egde] acte
en[de] in gebreecke blijven[de], dat de acte verclaert sal
werden in nullijteijt en[de] in rau actie heeft te procederen
tegens den voorsz[egde] Jan Dirck Claesz.

Schaeck sustineert dewijle den voorsz[egde] Jan Dirck Claesz. alhier heeft gecompareert
en[de] daerover geapprehendeert, dat uijt crachte van dien bij welgeboren mannen
verstaen sal worden dat de voorsz[egde] borgen nopende de voorsz[egde] borchtochte
gedaen sullen werden bevrijt en[de] geabsolveert.

Welgeboren mannen absolveren de voorsz[egde] requiranten van haere voorgaen[de] cautie van personele
comparijtie en[de] nopen[de] de cautie van [de] goederen verstaen welboren mannen dat de voorsz[egde]
requiranten den bailliu aenwijsinge sullen doen van alle de goederen in den inventaris
begrepen, sulcx doende absolveren haer als vooren en[de] soo niet dat den voorn[oemde] officijhier
sijn actie nopen[de] de leverantie van [de] goederen sal behouden. Actum den 7 maert 1617.

scan 40, folio 36v

Op huijden den XXI^{en} february 1617 soo sijn gecomparrert Cornelis van Immerseel, schout, Jan Jansz. van Bourgongen en[de] Jan Dingnomsz., geswoorens van den dorpe van Lis, dewelcke geconsenteert hebben volgens het versouck van jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu, dat denselven bailliu tot den meeste dienste van haere ingesetenen sal mogen t'ijcken alle gewichten, maten, etc. en[de] dat sij over sulcx den bailliu sullen te baet comen tot vervallinge van sijne oncosten ses gulden en[de] dat sijluiden beroerden den ijck, haer sullen gedragen volgens en[de] in conformitie van [de] keuren van Rijnlant sonder hetselve in consequentie te trecken. Actum als boven.

Mij present
G. van [der] Morsch

Rechtdach gehouden den seven[den] martij XVI^c en[de] seventien bij jo[nchee]r Andries van Thienen bailliu en[de] welgeboren mannen omnes.

Van [der] Meulen voor den heer bailliu als eij[sche]r versouct mits de non comparijtie van d'overge[daec]h[de] 't I deffault tot sodanige profijten als naer rechten.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r 't I deffault tot sulcken profijte als naer rechte en[de] een nieuwe citatie ad prijnum. Actum desen 7 maart 1617.

In staten. Actum den 21 maart 1617.

In staten. Actum den 4 april.

Jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van [de] Noortwijckerhout metten aencleven van dien, eij[sche]r, beclaecht voor desen vierschaeren van welgeboren mannen Jan Jans overge[daec]h[de] van Hasertswoude met consent van [de] bailliu aldaer, hem aenseggen[de] hoe dat hij overge[daec]h[de] hem vervordert heeft op den VII^{en} decembris lestleden,

scan 40, folio 37

wesende eenen algemenen vasten
en[de] biddach, sant te voeren en[de] alsoo
uijtwendich werck te doen, waer-
over hij bij den substituijt bekeurt
en[de] gearresteert is, strijdende
't selve tegens de ordonnantie
en[de] missive van [de] e[dele] ho[og] mo[gende] heeren
Staten van [de] Hollant en[de] Wetsvrieslant,
concludeert dat hij over het voeren bij
welgeboren mannen gecondemneert
sal werden in een boeten van tien pont,
mitsgaders nopende 't violeren van
't arrest in gelijcke boeten van
thien pont en[de] alsoo hij ge[daec]h[de] compa-
reert, dat hij gecondemneert sal werden
alsnoch te blijven in arrest om het ge-
wijsde te voldoen ofte tenminsten
te stellen suffisante cautie voor
't gewijsde.

Van [der] Meulen als vooren
als vooren. Actum den 7 maert 1617.

Van [der] Meulen versouct mede als vooren
als vooren. Actum den 7 maert 1617.

Ad idem deselve als borge voor
Thonis Henrijcx. tot Wadinxveen
Job de Tuijnbreijen soon

Ad idem Jacob Willemsz.
deselffde mede als borge.

scan 41, folio 37v

van Gerrit Gerritsz. schout tot Hillegum absolveren
mr. Joost Floris van [de] gedanen eijsch en[de] genomen conclusie
bij den voorsz[egde] bailliu op hem gedaen en[de] genomen, gereserveert
den bailliu sijn actie van consent aen den voorn[oemde] schout
en[de] composeren de costen om redenen. Actum den 7 maert 1617.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren
sulcx als sijn goeden raet gedragen sal. Actum den 7 maert 1617.

renvooi naar scan scan 37, folio 33v:

versoect ontslagen te werden van [de] personele comparijtie
en[de] geadmitteert te mogen werden te occuperen
bij procureur onder hanttastinge en[de] met be-
lofte van t'allen tijden weder in persoon te
compareeren sub pena confessij et convictij,
sustineren[de] datter geen provijsie en valt en[de]
dat voort den ge[daec]h[de] sal volgen copie uijt den
eijsch en[de] dach om t'antwoorden. Actum den 7 maert 1617.

Van [der] Meulen voor den heer offijchier ende eij[sche]r
replijceert en[de] persisteert soo bij sijne versochte
provisie als ten principale en[de] sustineert datter geen
provisie van ontslaginge voor den ge[daec]h[de] en valt.

Mote persisteert voor duplijc bij sijn gedaen ver-
souck van ontslaginge en[de] admissie.

Gesien bij welgeboren mannen den voorgaen[de] eijsch en[de] conclusie bij jo[nchee]r
Andries van Thienen bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
ten laste van Sijmon Jansz. van Alckemade, buijrman tot Noortwijcker-
hout voorsz[egt], ge[daec]h[de] in persoon, mits denselffden ge[daec]h[de] doende hanttastinge
aen [de] voorsz[egde] heer bailliu van t'allen tijden bij hem desvermaent sijnde
wederomme te compareeren in persoon sub pena confessij et
convictij, ontseggen sijne versochte provisie, en[de] admitteeren
den ge[daec]h[de] te mogen occuperen bij procureur en[de] vergunnen hem sijn
versochte copie uijt den eijsch. Actum desen VII^{en} maert 1617.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren sulcx als sijnen
goeden raet gedragen sal. Actum ult[imo] dedit].

Van [der] Meulen voor den bailliu en eij[sche]r in desen versouct alsoo den ge[daec]h[de]

renvooi, zie scan 43, folio 40

scan 41, folio 38

renvooi naar scan 30, folio 26v:

Alsoo de gemeene crediteuren in gebreecke geweest sijn haerluijder stucken een voorleden saterdach onder den secret[aris] te leveren omme op haerluijder versochte provisie gedisponeert te werden, soo versouct den voorsz[egde] Specht, costen van retardementen daerop gevallen en[de] dat de voorsz[egde] crediteuren heurluijden versochte provisie sal werden ontseijt en[de] dienvolgen[de] dat deselve crediteuren alsnoch sullen dienen van duplijcke ofte solutum op versteck.

Schaeck seijt dat in 't alderminste de interlocutoire sententie daertoe niet en leijt dat de gerequireerdens hemluijden stucken gehouden waren onder den secretaris te leveren op den voorgenoemden dach maer is tevreden sulcx nodich sijnde deselve onder den secretaris te leveren tuschen dit en[de] een saterdach toecomende, sustineren[de] dat ge[daechdes] versouck is inpertijnent en[de] persisteert. Actum desen 7 martij 1617.

Welgeboren mannen verstaen alhoewel Schaeck sustineert dat ten dingboucke in de voorgaen[de] interlocutoire sententie niet geteijckent en staet dat pertijen gehouden soude wesen haere stucken te leveren onder den secret[aris] op saterdach voorleden, daer sij alsnoch goede kennisse off hebben dat pertijen alsdoen malcanderen met monde belooffden en[de] bij mannen geordonneert werden haere stucken voor denselven dage aen den secretaris te leveren, omme daermede te advijseren met rechtsgeleerden, op welcke beloften de welgeboren mannen ten selven dage tot Leijden verschenen en[de] gecompareert sijn en[de] en[de] hebben overmits den secretaris de contrastucken niet en hadde, ijet connen uijtrecchten, condemneren daeromme den voorn[oemde] Schaeck in de costen van desen retardementen mitsgaders in de costen van [de] welgeboren mannen en[de] secret[aris] bij hemluijden ten selven dage gedaen tot taxatie van welgeboren mannen voorsz[egt] en[de] belasten hem nietemin die stucken vanwegen sijn m[eeste]r alsnoch voor saterdage toecomende onder de secretaris te leveren omme 't voorsz[egde] advijs te vervolgen op versteck. Actum den 7 maert 1617.

Schaeck voor de gerequireerdens dient van duplijck en[de] solutie. Actum den 21 maert 1617.

Sonnevijn versouct copie en[de] openinge van [de] consultatie. Actum ult[imo] dedit
renvooi, zie scan 44 folio 40 verso

scan 42, folio 38v

Rechtdach gehouden op den huijse van
Teijlingen bij Hendrijck Storm,
substituijt van joncheer Andries
van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout
metten aencleven van dien en[de] en[de] geëede
welgeboren mannen
Tonis Lenert van Tetroeden
Engel Jacobs van Heemskerck
Lenert Gerrits van Teijlingen
Jacob Jans van Langevelt
en[de] Jan Adrijaens van Berendrecht
Absenten Jan Jacobsz van Langevelt
Arijen Jansz. van Velsen
Willem Jansz. van Velsen
met consent Jan Pietersz. van Warmont

Hendrijck Storm, substituijt van j[onche]er Andries
van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict,
beclaecht voor dese vierschaeren van welgeboren mannen Jan
Turé, geboren tot Peré van Waeslant, van sijn ambachte een
wolcammer, François le Coucke en Philpe le Coucke,
mede wolcammers en[de] geboren in Waeslant, haer aenseggen[de]
en[de] de waerheijt is sulcx hoe dat sij haer vervordert hebben
gesont lichaems als vagabond ten platten lande hebben lopen
bedelen en[de] troggelen met twee vrouwen, waerover van sij
den voorsz[egde] substituijt vervolcht en[de] geapprendeert sijn
geweest, concludeert daerommen dat de voorsz[egde] gevangenen
gecondemneert sullen werden volgens de placate bij
de e[dele] mo[gende] Heeren Staten gebracht te werden ter plaetsen
daer bij den bailliu aenwijsingen sal werden gedaen en[de]
aldaer bij den scherprechter wel strengelijcken ge-
geeselt te worden, en[de] voorts gebannen den tijt van XXV jaren

scan 42, folio 39

uijt Hollant, Seelant en[de] Wetsvrieslant met confiscatie van goederen tot profijt van [de] graeffelijcheijt tot al sulcken fijnen als welgeboren mannen bevinden sullen te behooren en[de] versouct hij officieren hem rechts te geworden.

Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegom en[de] Voohout, den crijminelen eijsch bij Henrijc Storm, substijtuijt van jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van de voorsz[egde] dorpen overgeleijt te laste van Jan Turé, François le Coucke en[de] Philpe le Coucke, alle wolcammers, geboren uijt Waeslant, mitsgaeders haere eijgen confessie buijten pijn van bande en ijsere gedaen, hebben de voorsz[egde] welgeboren mannen als meerder genegen sijnde tot barmherticheijt, als tot rigueur van justitie, doende recht uijt den name vanwegen de hooch overicheijt, hebben deselffde gevangen gebannen en[de] bannen haer bij desen den tijt van thien jaeren uijt de jurisdictie van [de] den voorsz[egde] bailliu op pene van meerder straffe, verbiedende deselve jurisdictie binnen den voorsz[egde] tijt weder te frequenteren en[de] deselve te ruijmen binnen daechs sonneschijn en[de] ontseggen den bailliu sijnen vorderen eijsch. Actum bij ons welgeboren mannen ondengeteijckent op ten XV^{en} martius XVI^c en[de] seventien.

Mij present Engel Jacobsz.
Heemskerck

G. van [der] Morsch 15 Jan Adriaensz.

	3	1
1617		
15		

Gecompareert in gevangenhuijs
Tonis Lenertsz. van Tetroen
Engel Jacobs van Heemskerck
Lenert Gerritsz. van Teijlingen
Jan Arien van Berendrecht

scan 43, folio 39v

Schaeck voor de ge[daec]h[de] versouct
copij uijt den eijsch en[de] tijt van beraet.

Den bailliu fiat. Actum den 21 maert 1617.

Rechtdach gehouden den XXI maert
XVI^c en[de] seventien bij Henrijc Storm,
substituijt en[de] welboren mannen
omnis.

Schaeck voor de ge[daec]h[de] gevisiteert hebben
den eijsch bij den e[ijsch]er op den ge[daec]h[de] gedaen, die hem eenichsints is funderen[de] op de costuijmen van
Rijnlant, sustineert dat den eij[sche]r nimmermeer en sal commen doceren uijt
crachte van voorsz[egt] keur dat den g[e]daechd[en] ijet in desen heeft verbeurt veelmin
vermach ten fijne van dien den g[e]daechd[en] in
recht te betrecken, concludeert tot
absolutie mette kosten.

Den bailliu versouct tijt ten naesten om
te replijceren. Actum den 4 april 1617.

Welgeboren mannen vergunnen den
bailliu sijn versochte tiit op versteck. Actum
desen 4 april 1617.

Welgeboren mannen ontseggen den bailliu
sijnen eijsch voor dese instantie en[de]
compenseren de kosten om redenen.
Actum den 30 mejj 1617.

Henrijck Storm, substituijt van
jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu
van Noortwijckerhout etc., beclaecht
voor dese vierschaere Jeroen Gerritsz.,
overge[daec]h[de], wonen[de] in Offem, d'eij[sche]r, hem aen-
seggende hoe dat seeckeren tijt
geleden hij ge[daec]h[de] gequest is geweest
in Noortwijckerhout met een keur-
wonde, en[de] alsoo die costuijmen van
Rijnlant sijn spreekenden dat ijemant
die in varende velde geweest sijn
daer ijemant gequest is, dat sij
schuldich sijn een schultbarrich man
te maecken op een boeten van tien g[ul]den, concludeert
over.... dat
de ge[daec]h[de] 't selve gehouden sal sijn
te doen op een boeten van thien pont.

Schaeck met Cornelis Sijmons. als
vader en[de] voocht van [de] ge[daec]h[de] present
ontkent
wel expres den eijsch in voug soo die leijt
te weten dat den ge[daec]h[de] den persoon van Jan
Claesz. door sijn wange gebeten heeft,
concluderen oversulcx tot niet ontfaenlijck
en[de] bij ordre tot absolutie mette kosten.

Ad idem
beclaecht Pauwels Cornelisz. wonen
in Noortwijckerhout, hem aenseggende
en[de] de waerheijt is sulcx hoe dat
seeckeren tijt geleden hij ge[daec]h[de] hem
vervordert heeft ten huijse van Elias
Jacobsz., waert tot Hillegum, te bijten
in sijn wange dat het doorcomt, waerover hij verbeurt
heeft een boeten van thien pont.

Van den Meulen voor den
eij[sche]r replijceert en[de] persisteert bij sijn
gedaen eijsch en[de] genomen conclusie en[de] neemt voorts tijt ten naesten.

Schaeck persisteert voor duplijck bij sijn gedaen antwoord en[de] genomen conclusie.
Actum den 21 maert 1617.

De bailliu tijt ten naesten op versteck. Actum den IIII april 1617.

Welgeboren mannen stellen die saecke ex offijtio in state tot den
naesten rechtdach. Actum desen 30 mejj 1617. Ab LI = vanaf 51

scan 43, folio 40

XXXVII Adriaen Pietersz.

Mochte desselff procureur niet en compareren jegens den selven ge[daec]h[de] 't derde default tot sulcken profijt als naer rechte en[de] admissie om te dienen van interdit.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r 't I^e deffault tot sulcken profijt als naer rechten en een tweede citatie ad prijmum. Actum den 21 maert 1617. In staten den 4 maert 1617.

renvooi naar scan 44, folio 40v:

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r 't II default tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een derde cijtatie ade prijmum. Actum den 14 november 1617.

De Vries voor den ge[daec]h[de] seijt dat de saecke gesubmiteert is en[de] verbleven is aen den drossaert en[de] Corn[elis] Smitsz. Groen, diewelcke expresselijcken seggen een saterdach d' uijtspraecken te doen, verhoppen[de] dat den bailliu daer niet en sal tegen seggen connen tot absolutie voor dese instantie.

Schaeck seijt dat het gealijgeerde verblijff in desen is interrupt om redenen dat den ge[daec]h[de] ten goede trouwen niet en mach ontkennen selff aengenomen heeft eenigen tijt geleden den uijtspraeck te 42 leveren nu lang verstreecken ofte andersints dat men met de saecke sal voorts vaeren.

Compareerde Sille Willemsdr. en[de] heeft bij solempnelen eede verclaert dat haer die voorsz[egde] penningen van [de] somme van XXI gul[dens], VII stuij[vers], X pen[ningen], deuchdelijcken sijn competerende van Marijtgen Sijmonsdr. Actum desen bij ons geteijckent desen XIII^{en} junij 1617.

XXXII

Deselve attestanten sijn pertije formeel en[de] in effecte eij[sche]r in desen sulcx geen gelooff en meriteert en[de] nopen[de] t'extract daerbij blijkt dat het bedde in questie op den naem van Denijs Pietersz. gecocht is voor XXX guldens en[de] dat wijders vermogens 't extract in consideratie niet getrocken can werden te stellen niet betalen[de] in 's weecke huijre alsdan te hebs als omen seijt (quade betalinge en .... geen coop) en[de] oock mede blijkt dat het bedde gebruijct is geweest omtrent de tijt van 17 of 18 maenden sonder dat eenige huijre daerop blijkt betaelt te wesen, concluderen[de] ten respecte van dien wel en[de] terecht gereprocheert en[de] qualijc en[de] t'onrecht geproduceert te wesen.

De Vries copie en tijt om te dienen van salvatiën. Actum den 21 maert 1617.

De Vries versouct tijt ten naesten, alsnoch op versteck, om te dienen van salvatiën. Actum den 4 april 1617.

Schaeck fijat mits betalende 't reterdement.

Welgeboren mannen vergunnen de Vries tijt ten naesten op versteck. Actum den 4 april 1617.

De Vries voor Heijltgen van Lievendael eij[cher]esse imploijeert repocen van rechten en[de] salvatiën van rechten en[de] concludeert in rechte en[de] versouct sententie, levert tot dien eijnde over sijn stucken met die sack.

Schaeck imploijeert insgelijcx salvatiën van rechten ende concludeert in rechte. Actum den XXX^{en} mej 1617.

scan 44, folio 40v

Welgeboren mannen ordonneren dat Schaeck jegens de naesten rechtdage sal overleggen een schriftelijck advertijssement als bij pertijen is gedaen en[de] 't selve gedaen sijnde sullen mannen daerop disponeren naer behooren. Actum desen 30 meij 1617.

renvooi, zie scan 43, folio 40

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, gesien hebbende de stucken ende munimenten geproduceert in den processe tuschen Silla Willemsdr., geassisteert met Arent Gerritsz. Schaeck, haeren procureur en[de] gecoren voocht, in desen ge[daec]h[de] in conventie en[de] eij[sche]rs in reconventie, ter eenre op en[de] jegens Denijs Pietersz. als man en[de] voocht van Maertgen Sijmonsdr., en[de] Sijmon Henrijcx als man en[de] voocht van Heijltgen van Lievendael, ordonneren en[de] authorijseren den baillius bode 't bedde in questie te haelen ter plaetse daer het jegenwoordich is en[de] hetselve te brengen ter plaetse daer het Marijtgen Sijmons voor date deses gebrocht heeft gehad, te weten ten huijse van Sijlle Willemsdr, en[de] Marijtgen aen deselve Silla Willemsdr. betaelt hebbende de somme van XXI gulden, VII stuij[vers], X penningen, die Sille voorsz[egt] alhier bij solempnelen eede verclaert heeft van haer Maertgen deuchdelijcken sijn competerende den voorn[oemde] Sille belast 't selve weder te laten volgen, gereserveert Heijltgen van Lievendael haer actie op de voorsz[egde] Denijs Pietersz. en[de] compenseren de costen om redenen. Actum desen XIII junij 1617. G. van [der] Morsch.

Heijltgen van Lievendael protesteert om t'appelleren of reformeren sulcx als haeren goeden raet gedragen sal. Actum den XIII junij 1617.

scan 44, folio 41

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, gesien hebben[de] de stucken geproduceert in den processe tuschen Jochem Specht, corencooper, Dirck Joost Fransz., brouwer, Marijtgen en[de] Grietgen Gijsbrechsdrs., mitsgaders Willem Henrixcz. Bras, eij[sche]r en[de] requiranten in cas van preferentie ter eenre, ende Lenert Cornelisz. ende Jan Adriaensz. Hartoch, ende d'andere crediteuren van [de] desolaten boedel van wijlen Jan Adamsz. en[de] Marijtgen Claesdr., verweerders en[de] gerequireerdens respectijvelijcken ter andere sijden en[de] daerop gehadt hebben[de] 't advijs van twee neutraele rechtsgeleerden, admitteren d'exeptie bij de verweerders en[de] gerequijreerdens geproponeert, verclaeren dienvolgen[de] d'eij[sche]rs en[de] requiranten tot haeren gedaen eijsch en[de] conclusie te wesen niet ontfanckelijck ende absolveren d[e] voorsz[egde] verweerders ende gerequireerdens van de instantie ende nopende het versouck bij de verweerders en[de] gerequijreerdens gedaen, ontseggen haerluijden 't selve, gereserveert den curateur van den boedel van [de] voorsz[egde] Jan Adamsz. en[de] Marijtgen Claesdr. sodanige actie jegens Jochem Specht als hij vermeijnt d[e]selffen boedel te compteren, condemnieren[de] nietemin d[e] voorsz[egde] eij[sche]rs en[de] requiranten in tweederde deelen van de costen van desen instantie tot taxatie ende moderatie van welgeboren mannen, compenserende het derde derdendeel omme redenen. Actum desen XXI maert XVI^c en[de] seventien.

Mij present

G. van [der] Morsch secr[e]t[aris]

scan 45, folio 41v

Compareerden Lenert Cornelisz. van [der] Linde,
en[de] heeft bij solempnelen eede verclaert dat hem
sijne geëijschte penningen vanwegen

Pieters Cornelisz. van [der] Linde, wonen[de] in Lis, stelt hemselven als causionaris
voor Lenert Cornelisz.

Pieter Cornelissoon

Rechtdach gehouden den 4 april
XVI^c en[de] seventien bij Henrijc Storm
substituijt en[de] welboren mannen
omnes.

Voor hem verschoten XII stuijvers

Absent Jan Pieters van Warmont

Ende naerdien den ge[daec]h[d]e in gebreecke blijft 't geblijff
uijtspraeck van te leveren, concludeert dat denselge¹⁸ ge-
condemneert sal worden datelijcken t'antwoorden ofte
andersints dat jegen hem sal worden gedecerneert
't derde default tot sucken profijt als naer rechten.
Actum den 9 januarius 1618.

De Vries vanwegen den ge[daec]h[d]e ontkenet den tijt genomen te
hebben.

soo

welgeboren mannen ordonneren d'uijtspraeck tuschen dit en[de]
ten naesten rechtdage niet en blick dat den bailliu met
sijn recht sal voortgaen. Actum den 9 januarius 1618.

De Vries voor de ge[daec]h[d]e seijt waer en[de] waerachtich te wesen datter
uijtspraeck tuschen mijn heer den bailliu en[de] Sijmons Jansz. is
gedaen en[de] dat den drossert van haer en[de] Cor Luijts beijde belooft
hebben den uijtspraeck bij haerluijden gedaen te seggen ende
alsoo mijnen mr. seijt datter uijtspraeck is gedaen, dat
Sijmon Jansz. sal geven een de somme van XXIIII
paer conijnen, op vier halff jaeren te betalen en[de] is te-
vreedden tuschen dit en[de] ten naesten rechtdag d'uijtspraeck te
doen blijcken, verhopende daermede te volstaen en[de] versoucken tot
dieneijnde tijt.

Schaeck voor den e[dele] heere bailliu versouct vermogens
't appointement bij welgeboren mannen gedecerneert
inhoudende dat den ge[daec]h[d]e op huijden soude doen blijcken

---

¹⁸ denselge: lees denselve

scan 45, folio 42

den uijtspraeck gedaen te wesen ofte andersints dat men niet de saecke ten principale sal voorts procederen en[de] den rechter nu niet en blijkt sulcx voltrecken te hebben, dat ten fijnen van dien den ge[daec]h[de] gecondemneert sal worden alsoch ten principale t'antwoorden op pene van III default met versteck van alle exceptiën van rechten default en[de] dat het aengerorde geblijff sal wesen nul en[de] crachteloos en[de] versouct daerop recht.

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs tot ten naesten. Actum desen 23 januarius 1618.

De Vries voor de ge[daec]h[d]e leijt over seeckere acte van [de] arbijters als dat sij den uijtspraeck al gedaen hebben, mitsdien dat mijn heeren rechtens de saecken sullen gelieven te verclaren composijbel gelijk oock partijen daerin sijn geaccordeert, waermede oock den bailliu heeft tevreden geweest al de stucken en[de] munimenten overgelevert te hebben in hand van arbijters, versouct daeromme den ge[daec]h[de] dat mijn heeren die saecke sullen verclaren composijbel om alsdan d'uijtspraeck gelevert te worden onder den bailliu.

Schaeck versouct uijteninge van 't advijs bij welgeboren mannen aen hemluiden behouden, temeer alsoo noch niet en blijkt de uijtspraecke voltrocken te wesen, soo dat alhier inpertijntelijcken wert versocht aen welboren mannen omme die saecke composijbel te verclaeren maer d'eij[sche]r refereert hem naerden tot de notulen tot de leste notulen ten dingboucke gedaen teijckenen en versouct recht. Actum den 5 februarij 1618.

Welgeboren mannen ordonneren den ge[daec]h[d]e jegens den naesten rechte dach te doceren de submissie mitsgaders dat de arbijters in deselve tijt de stucken en[de] munimenten bij den bailliu verworven in handen van den voorsz[egde] bailliu sullen leveren omme alsdan mede overgelevert te worden, dieselve gesien hebben sullen welgeboren mannen daerop recht doen naer behooren. Actum den V februarij 1618

fo[lio] XVIII

de ge[daec]h[de] seijt als dat die saecke is gesubmitteert en[de] de hantgetoont dat die submissie in debit is geschiet en[de] dat oversulcx de arbijters die stucken ofte de informatiën wedergelevert hebben in handen van den bailliu en[de] dat over sulcx den ge[daec]h[de] die stucken naer den tijt die stucken niet en heeft gesien en[de] dat de voorsz[egde] arbijters doen den bailliu droncken was en[de] van 't paert viel hem die stucken geleverd sijn, seggen doordien den ge[daec]h[de] wel expresselijcken t'ontkennen alle 't geen en voorgesteld is en[de] nochtans

scan 46, folio 42v

Rechtdach gehouden den XXVIIIen april
1617 bij den heer bailliu selver
ende welgeboren mannen omnes.

Schaeck voor de ge[daec]h[d]en sustineert dat het inpertinent is dat de ge[daec]h[d]en geïnsinueert sijn tot Noortwijn te compareeren om aldaer te doen getuichgenisse buijten 't gebied van [de] e[dele] heere bailliu en[de] dat meer is benefens d'insinuatie niet te leveren copie van de vraechstucken, sulcx gedaen wesende dat alsdan die ge[daec]h[d]en hebben te incorporeeren off hemluiden die saecke selfs is aengaende dan niet, aengaende 't selve te debatheren met middelen als naer rechten en[de] versouct alsnoch ingevallen de e[dele] heere bailliu niet willich en is te desisteren van [de] sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie, copie op het gunt dat hij die ge[daec]h[de] wil affvragen, conclu[derende] tot vorder van niet ontfanckelijcken en[de] bij ordre tot absolutie mette kosten alles onvermindert datum de ge[daec]h[de] op huijden als wesen[de] niet ordinaris rechtdach behoort te doen dachvaerden.

Van [der] Meulen voor den heere eij[sche]r replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch ende genomen conclusie en[de] sustineert dat des ge[daec]h[des] versouck sal werden ontseijt als geen manier ofte gewoonte sijnde dat hooftoffijchiers gehouden sijn pertijen van wien sijn getuichgenisse off verclaringe begeeren te hebben, intergatoirie ofte vraechstucken gehouden sijn te leveren.

Schaeck persiteert voor duplijck.
Actum desen XXVIII^{en} april 1617.

Welgeboren mannen verstaen dat den bailliu gehouden is de ge[daec]h[d]en te leveren intergatoirie van [de] vraechstucken daer den bailliu de ge[daec]h[de] begeert op te hooren ende dieselve intergatorie aen de gedaechdens geleverd sijnde, den ge[daec]h[de] gehouden sal sijn getuichgenisse der waerheijt te geven op een boeten van thien pont, en[de] compenseren de kosten van dese incidente om redenen. Actum desen XXVIII^{en} april 1617.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren, sulcx als sijnen goeden raet gedragen sal. Actum desen 28 april 1617.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, beclaecht voor dese vierschare Matheus Pietersz., wonende tot Hillegum en[de] seijt hem aen dat hij verdachvaert is geweest den 19 april binnen den dorpe van Hillegum omme getuichgenisse der waerheijt te geven ende niet compareerende wederomme verdachvaert is omme te compareren op den XXe april ten huijse van den heere bailliu op een boeten van thien pont ende hij ge[daec]h[de] niet hebbende gecompareert alhier ten derde maele verdaecht is streckende alle hetselve tot cleijnachtinge van de justitie, concludeert daerom[me] den voorn[oemde] offijchier en[de] eij[sche]r dat den ge[daec]h[d]e bij welgeboren mannen vonnisse gecondemneert sal werden in een boeten van thien pont mette kosten ende daerenboven alsnoch getuichgenisse der waerheijt te geven binnen vierentwintich uijren tot sijnen kosten op pene van gijsselinghe.

scan 46, folio 43

Ad idem Sille Willemsdr.

Ad idem Marcus, haer knecht.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout eij[sche]r van 's heeren wegen, beclaecht aen deser vierschaere Jan Dircxz., wonende aen den Weeligenberch, alias Schipper Dobt, jegenwoordich gevangen, seijt den voorn[oemde] offijchier ende eij[sche]r, alsoo den voorsz[egde] gevangen tot drie verscheijde reijssen geëxamineert is en[de] met gemoede niet en wil bekennen 't gunt hem bij vaste informatiën t[e] sijnen verworven laste van den bailliu voorgeleijt cont wort, dat bij welgeboren mannen vonnisse hij gevangen gebracht sal worden ter torture en[de] scherpe exame etc.

Welgeboren mannen ontseggen den bailliu sijn versouck ende ordonneeren den voorsz[egde] gevangen ten principale terecht te stellen ten lanxsten binnen vier daegen naer datum desen. Actum desen XXVIII^{en} april a[nno] 1617.

Den bailliu versouct hierop 't advijs van den hove provinciael van Hollant en[de] Westvrieslant (en[de] is 't noot) protesterende om t'appelleren ofte reformeren naer sijnen goeden raet gedraegen sal. Actum den 28 april 1617.

scan 47, folio 43v

Rechtdach gehouden den X^{en} meij 1617
bij den heer bailliu selver ende
geëde welgeboren mannen.

Compareerden voor welgeboren mannen van Noortwijckerhout metten aenclieven van dien jo[ncheer] Andries van Thienen, bailliu, eijscher in cas crijmineel ter eenre op ende jegens Jan Dircksz., alias Schipper Dobt, gevangen op den huijse van Teijlingen, verweerder in 't selve cas ter andere sijden, en dede seggen dat de voorsz[egde] gevangen voor ende in den jaere 1613 gecommitteert hebben verscheijde delicten ter saecke van dien geaprehendeert is bij den schout der stadt Haerlem in der vougen dat hij daerover crijminelijcken gecauseert sijnde, op ten 20^e september 1613 bij vonnisse van denselven gerechte den tijt van XXV jaeren gebannen is uijt de stadt Haerlem, mitsgaders uijt Hollant ende Westvrieslant, sonder geduijrende den voorsz[egde] tijt daer wederomme inne te comen, op peijne van openbaerlijcken gegeeselt ende gebrantmerck te worden, waernaer hoewel den verweerder sich wel hadde behooren gereguleert te hebben, soo is hij nochtans deurgaens gebleven in de voorsz[egde] provincie, violerende niet alleen 't voorsz[egde] bannissement, maer oock daer naer gegaen sijnde van het eene quaet tot het ander, want 't is sulcx dat hij verweerder weijnich tijts daernaer hem vergeselschapt heeft met seeckere vuijle hoere ende dieffegge genaempt Trijn sonder ooren, die ten tijde van sijns verweorders gevanckenisse om verscheijde delicten mede tot Haerlem was geaprehendeert, sijnde met deselve gereden op verscheijde plaetsen ende eijntelijcken

scan 47, folio 44

ternederageslagen ten huijse van Willem Pietersz. in den Dorstigen Cuijl, alwaer hij wesende een gehout persoon, acht dagen aen den anderen bij de voorsz[egde] Trijn sonder ooren geslapen ende met dieselve vleeschelijcken geconverseert heeft, dat mede den voorsz[egde] verweerder weijnich tijts daernaer gecomen sijnde in seeckere herberge omtrent die Lange Brugge op 't Spaeren ende aldaer in gelach gecomen sijnde bij eenen Pieter Pontiaenz., denselven Pieter Pontiaenz. ontstolen heeft seecker segel, daermede desselffs vader als schout van Haringkartspel plach te segelen, dat voorts de voorsz[egde] gevangen verscheijde gestolen goederen t[e] sijne huijse gebercht heeft dieven ende dieffeggen opgehouden ende van de eene plaetse tot de andere gevoert ende vervoert heeft, ende alhoewel den voorsz[egde] gevangen van alle 't gene voorsz[egt] es wel behoorde leetwesen te bethoonen, soo is 't ter contrairie dat hij op ten XXVIIe april voorleden geëxamineert sijnde vanwegen den eijscher in desen ten overstaen van welgeboren mannen, hem seer fortselijcken aengesteld heeft, gebruijcken[de] verscheijde onmanierlijcken woorden comminerende den substituijt bailliu dat hij maecken soude dat hij mede in de gevanckenisse soude raecken, ende dat hij dengenen die hem gevangen hadde dat vergelden en[de] lonen soude en[de] dat hij heurluijden den beck breecken soude, ende dat hij eijscher en[de] sijne substituijt selver dieven en[de] schelmen waeren, alles tot lesie¹⁹ ende vilpendie²⁰ van [de] justitie ende injurie van den voorsz[egde] eijscher ende sijn substituijt. Alle welcke saecken alsoo van quader consequentie sijn, ende in een lant van justitie niet tolerabel maer andere ten exemple behooren gestrafft

¹⁹ lesie: lees laesie: benadeling

²⁰ vilpendie: lees vilipendie: verachting

scan 48, folio 44v

te werden. Soo is 't dat den voorsz[egde] bailliu doende
eijsch van 's heeren wegen,

concludeert dat den voorsz[egde] gevangen
gebracht sal werden ter plaetse daer
men gewoonelijcken is justitie
te doen ende aldaer openbaerlijcken
met roeden gegeeselt ende
gebranteijckent, mitsgaders ten
eeuwigen dagen uijt Hollant
en[de] Westvrieslant gebannen te
werden met confiscatie van sijne
goederen off alsulcke etc.

De gevangen concendeert ten fijne van niet ontfanckelijck
en[de] bij ordre dat den eijsch en[de] conclusie tegens hem
gedaen en[de] genomen, den eijsscher sal werden ontseijt
en[de] dat hij gevangen bij provisie ontslagen sal werden
uijt sijne gevanckenisse daerinne hij is, ende
te mogen occuperen bij procureur onder hanttastingen
van t'allen tijden tot vermaninge van welgeboren
mannen wederomme te compareren in persoon ende
onder al sulcke cautie als welgeboren mannen
appointeren sullen, maer ter contrairie dat
de voorsz[egde] eijsscher gecondemneert sal werden d'
apprehentie mitsgaders 't arrest sijns gevangens
paerden ende goederen gedaen, mette alle de
gevolge van dien costeloos en[de] schadeloos off
te doen ende bij provijsie ontslaginge van de ge-
arresteerde goederen onder cautie van de
waerde derselver, maeckende eijsch van costen.

Den bailliu eij[sche]r nopende de conventie, per-
sisteert voor replijck, sustinerende dat den
verweerder sijne versochte provijsie sal werden ontseijt

scan 48, folio 45

ende antwoord in conventie, concludeert ten fijne van niet ontfanckelijck ende bij ordre dat den eij[sche]r in 't selve cas sal werden ontseijt ende nopende de provijsie in reconventie versocht, mits bij den eij[sche]r stellen[de] cautie suffissant, subject de jurisdictie van [de] eij[sche]r voor de waerde van de voorsz[egde] paerden en[de] andere gearreesteerde goederen ende betalende 't gene de paerden volgens de bestedenis als voerage gecost hebben ende noch costen sullen totdat die cautie gestelt sal sijn, tevreden te sijn deselve t'ontslaen uijt 't arrest en[de] bij refus van dien sustineert des voorsz[egde] eij[sche]r dat sijn versouck sal werden ontseijt.

De gevangen persisteert voor duplijck en[de] replijck respectijve soo ten principale als bij sijne versochte provisiën, refuserende de presentatie bij den voorsz[egde] bailliu gedaen nopende de gearreesteerde goederen als insuffisant.

Den bailliu en[de] eij[sche]r persisteert voor duplijck. Actum den X^e meij 1617.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, gesien hebbende den voorgaenden crijmijnelen eijsch ende conclusie bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu derselver jurisdictiën, ten laste van Jan Dircxz. alias Schipper Dobt, tegenwoordich gevangen, mits den gevangen stellende cautie suffisant, de vierschare alhier onderworpen voor een somme van achthondert gulden tot XL grooten 't stuck, ende bij provisie genamptijseert hebbende de verteerde costen van sijne paerden tot discretie van goede mannen, hem dies verstaende ende doende hanttastinge van t'allen tijden tot vermaninge van den bailliu weder te compareren in persoon sub peona confessij et convictij, ordonneren den voorsz[egde] bailliu den voorsz[egde] gevangen uijt de hechtenisse mitsgaders die paerden ende goederen te ontslaen, ende de voorsz[egde] bailliu des gevangens verteerde costen in fijne hechtenisse gedaen mede bij provisie te namptijseeren, ende vergunnen den gevangen te mogen occuperen bij procureur. Actum desen X^e meij 1617.

Den bailliu stelt sijn selve appellant voor sooveele d'ontslaginge die des gevangens persoon aengaet ende

scan 49, folio 45v

't namptiseren van [de] costen verteert in de hechtenisse. Actum den X meij 1617.

Jan Dircxz. gevangen present, protesteert van costen, schaden ende interesten alrede geleden ofte noch te lijden om te vervolgen daer ende in tijde en[de] wijle hij sulcx te rade vinden sal. Actum desen X^e meij 1617.

Cornelis Jansz. jegenwoordich wonende aen den Weeligenberch in den ambachte van Hillegum, constitueert hemselve als borge voor het voorsz[egde] appointement van welgeboren mannen gewesen in date den X meij als boven, ten laste van Jan Dircxz. voorsz[egt] en[de] heeft de voorn[oemde] Jan Dircxz. in handen van mij secret[aris] als last hebben[de] van [de] voorn[oemde] heer bailliu de hantastinge van [de] personele comparijtie gedaen, onder conditie dat sijne offgenomen goederen behoerlijcken wederomme in handen van Adriaen Jans ten naesten rechtdach sullen gestelt werden. Actum desen bij mij in presentie van ons onderges[chreven] welgeboren mannen onderteijckent opten vierden junij 1617.

Cornelis Jansz (*handmerk*) selfs gestelde merck
Dirck Maertens van .....
selfs
Dit is Willem Dircx (*handmerk*) van der Leth
gestelde merck

mij present

G. van [der] Morsch

scan 49, folio 46

Rechtdach gehouden den XXXe meij
a[nno] 1617 bij den e[dele] heer bailliu
selver ende welgeboren mannen
omnes.

In state desen XXXe meij 1617.

J[onchee]r Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout met den aencleven
van dien beclaecht voor dese vierschare
van welgeboren mannen Aelbert
Jeroensz., molenaer tot Lis,
hem aenseggen[de] dat hij tot twee
verscheijde reijssen bij den gesworen
bode verdachvaert is geweest omme
de waerheijt getuijchgenisse te
geven, verdaecht sijnde en[de] hij ge[daec]h[de]
tot cleijnachtige van justitie 't selve
geweijgert heeft en[de] concludeert
over sulcx daeraen verbeurt te hebben
een boeten van thien pont, dat oversulcx
den voorsz[egde] ge[daec]h[d]e gecondemneert sal werden
een boeten van thien pont mette kosten en[de]
alsnoch getuijchgenisse der waerheijt
op sijn eijgen kosten op pene van
gijselingen.

scan 50, folio 46v

Op huijden den IIII^{en} april a[nno] XVI^c en[de] seventien,
soo hebben wij geëede welgeboren mannen van
Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout
in gespannen vierschare colegialiter vergaedert
sijnde gesien hebbende 't versouck en[de] vertoonen van seeckeren
specijficatie van verdient salaris en[de] verschoten penningen
bij onsen secret[aris] Gijsbrecht van der Morsch, nopende
den verlaten boedel van Marijtgen Claesdr., weduwe
van Jan Adamsz., vanwege de requiranten ende
gerequireerdens denselven boedel gedaen, den-
selven secretaris geconsenteert te mogen lichten
uijt handen van den e[dele] Egbert van Bosvelt, als
curateur desselven boedels een somme van
eenenseventich gulden, vier stuijvers, als
sijnde bij seecker appointement, in date den XXI februarij
geordonneert den curateur in handen te houden
een somme van hondert gulden, omme daeraen te
verhalen de costen alreede gevallen ofte die noch
soude vallen, waerop den voorsz[egde] secretaris de-
selve pen[nigen] verschoten en[de] tot sijne laste genomen
heeft, belastende oversulcx den voorsz[egde]
Egbert van Bosvelt in de qualité als vooren
in 't minder van 't slot van sijne reeckeninge voor ons
gedaen, de voorsz[egde] somme onder behoorlijcke quijttantie
aen den voorn[oemde] secretaris te betalen mits dat den-
selven secretaris gehouden sal sijn ten tijde en[de]
wijle sulcx hij op 't spoedichste sal connen bijbrengen
die penningen die bij welgeboren mannen verstaen
sullen werden de requiranten te moeten betalen,
inne te vorderen, ende dieselve in handen van den
voorsz[egde] curateur te leveren ten profijte van de
voorsz[egde] boeten. Actum desen bij twee welgeboren mannen
te bevestigen van dien geteijckent] en[de] ten dingbouck doen
stellen. Datum als boven.

scan 50, folio 47

Alsoo bij Jan Henrijcx. van Egmont ende Engel
Jacobsz. van Heemskerck requeste gepresenteert,
is aen bailliu en[de] geëede welgeboren mannen van Noortwijckerhout metten aencleven van dien
ende daerbij versocht alsoo sijluiden mits ende
benefens Harman de Vries, schout van Voorhout
en[de] Jan Pietersz. Warmond, haer geconsttueert
hebben gehadt als borgen voor Cornelis Dircxz.
Corff als collecteur van de verpondinge der
landen ende huijsen metten aencleven van dien
in de ambachsheerlijcheijt Lis, ende dat
die voorsz[egde] Cornelis Dircxz. Corff, wesende
van alle sijne schulden voorvluchtich van de verpondinge
des voorleden jaers XVI^c en[de] sestien bij hem ontfangen
aen 't comtoir es schuldich gebleven een
somme van derthien hondert tweeënveertich
gulden 't welck sij supplianten als beschadichde
borgen met d[e] voorn[oemde] haere mede borgen sullen
moeten betalen en[de] alsoo sij supplianten verhoopen
dat de voorsz[egde] penningen uijt de goederen van de
voorn[oemde] Cornelis Dircxz. Korff sullen cunnen
werden voldaan, soo dieselve niet bij executie
tot vijlen prijse, maer met ordre door een curateur
vercocht werden, sij supplianten
reverentelijck versocht hebben aen de voorn[oemde]
bailliu en[de] geëede mannen dat haere e[dele]
tot dien eijnde tot curateur over desselffs
boedel sal believen te stellen ende committeeren
d'voorn[oemde] Harman de Vries ende denselven

scan 51, folio 47v

de voorsz[egde] Jan Pietersz. Warmond toe toesiender
 bij te vougen, 't selve overgesien hebben[de], hebben
 bailliu ende geëede welgeboren mannen tot
 curateur over des voorsz[egde] Cornelis Dircx Corffs
 verlaten boedel gestelt ende geauthoriseert en[de] gecommiteert
 Harman de Vries, schout van Voorhout voorsz[egt]
 en[de] Jan Pietersz. Warmont als toesiender
 die haer sullen hebben te gedragen in conformité van [de] keuren ende ordonnantiën van Rijnlant
 en[de] hebben als borgen voor haere voorsz[egde] admi-
 nistratie en[de] bewint van voorsz[egde] boedel gestelt, gelijk sij stellen bij desen
 voor bewijs en relijqua derselver
 Jan Hendricx van Egmont ende Engel
 Jacobsz. van Heemskerck en[de] dit alles onder
 verbant van haere personen en[de] goederen, roerende
 en[de] onroerende, stellende dieselve subject
 allen 's heeren rechten ende rechteren mette
 costen en[de] heeft dienvolgende
 den voorn[oemde] Harman de Vries
 sijn behoorlijk eed aengaenden van den voorn[oemde]
 bailliu en[de] onderges[chreven] welgeboren mannen
 gedaen, t'oirconden desen onderteijckent
 op ten XXXe mej XVI^c en[de] seventien.

A. van Thienen	Wijllem Jansz. Velsen	
Jan Adriaensz. Beerendrecht		
	mij present als secr[e]t[aris]	
G. van [der] Morsch		15
	5	2
	1617	
	30	

scan 51, folio 48

Ick Marcus Jansz. sweere ende belove dat
ick als juijster aengenomen sijnde bij jo[nckheer] Andries
van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout metten
aencleven van dien, eenen ijegelijcken 't sijne recht
sal juijsten ende ijcken, alles in conformité
van [de] keuren ende ordonnantiën van Rijnlant,
en[de] dit alles als een goet ende getrou juijster
schuldich ende gehouden is, dat en sal ick niet laten
om giften ende gaven, vrienden ofte maegen,
soo waerachtich moet mijn Godt almachtich
helpen met sijn heijlige woort. Actum desen in
presentie van [de] onderges[chreven] welboren mannen onder-
teijckent op ten XXXI mej 1617.

Jan Adriaensz. Berendrecht

gestelde merck

Dit is Lenert (*handmerk*) Geritsz. van

Teijlingen selffs

mij present

G. van [der] Morsch

scan 52, folio 48v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict beclaecht voor dese vierschare van welgeboren mannen Dirck Jansz. geboren tot Appeldoorn in 't lant van Gelder, Cristoffel Stevens van Hamburch, Reijnier Harmansz. van Aecken, ofte hoe sij anders met name ofte toename mogen sijn genomt, jegenwoordich sijne gevangens, d'eij[sche]r haer aenseggende ende de waerheijt is sulcx, hoe dat sij gevangens, sijnde jong, clouck en[de] gesont, hebben lopen vagabonderen en[de] bedelen, sonder eenich ambacht te kunnen en[de] Dirck Jansz. in Delfflant van de dienders vastgehouden en[de] van sijn quaet leven gewaerschout is geweest, heeft oock mede hij gevangen alhier op den huijse van Teijlingen wel fortselijcken het venster van 't gevangen-huijs aen stucken geslagen, oock mede Reijnier Harmansz. diewelcke tot Rotterdam gevangen sijnde omtrent twee maenden geleden, aldaer twee jaeren uijt Rotterdam gebannen is op meerder straffe, alle ende met een vroupersoon sonder getrouw te wesen mede geconfersseert 't welcke haerluijden wel hadde behooren strecken tot oftant en[de] leetwesen, sijluijden niettegenstaende evenwel hebben lopen vagabonderen en[de] bedelen ende daerover bij den bailliu sijn geapprehendeert, concludeert oversulcx dat de voorsz[egde] gevangens bij mijn e[dele] heeren welgeboren mannen vonnisse gecondemneert sullen werden gebracht ter plaetse daer men gewonelijcken is de quaetdoenders te straffen en[de] aldaer volgens den placate van e[dele] heeren Staten van Hollant bij den scherprechter gegeeselt ende gebranteijckent te worden en[de] voorts den tijt van vijffentwintich jaeren gebannen uijt den lande van Hollant en[de] Westvrieslant ofte tot al sulcke fijne als de e[dele] heeren bevinden sullen te behooren.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis

scan 52, folio 49

Hillegum en[de] Voorhout, gesien hebbende den crimineelen eisch en[de] conclusie bij jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, overgeleijt ten laste van Dirck Jansz. van Appeldoorn in 't lant van Gelder, Cristoffel Stevens van Hamburch, Reijnier Harmansz. van Aecken, mitsgaders haere eijgen confessie bij haer buijten pijn ende bande van ijsere gedaen, hebben de voorsz[egde] welgeboren mannen als meerder genegen sijnde tot barmherticheijt dan tot rigeur van justitie, doende recht uijt den name ende vanwegen de hooch overicheijt van Hollandt en[de] Westvrieslant, hebben deselfde Dirck Jansz. en[de] Cristoffel Stevensz., gebannen ende bannen haer bij desen den tijt van XII jaeren uijt Hollandt en[de] Westvrieslant, te ruijmen de jurisdictie van [de] voorn[oemde] bailliu binnen daechs sonneschijn en[de] d'andere landen binnen drie dagen, sonder in dier tijt dieselve niet weder te frequenteren op pene van openbaerlijcken gegeeselt en[de] gebranteijckent te worden en[de] Reijnier Harmansz., den tijt van drij jaeren uijt de landen en[de] pene als voorn, en[de] ontseggen den bailliu sijnen vorderen eijsch. Actum desen bij ons welgeboren mannen onderteijckent op ten IX junij 1617.

Engel Jacobsz.
Heemskerck

Jan Adriaensz. Beerendrecht

Schaeck mette ge[daec]h[de] present versouct copie uijt den eijsch mitsgaders uijt de custingbrieff omme deselve gesien en[de] gevisiteert te hebben, daernaer te doen als sijnen goeden raet gedragen sal.

Seijt de copie uijt de custingbrieff geleverd te hebben. Actum desen 13 junij 1617.

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs en[de] ordonneren den ge[daec]h[de] copie uijt den eijsch. Actum den 13 junij 1617.

renvooi, zie scan 56, folio 52 verso

Rechtdach gehouden desen XIII junij a[nno] 1617 bij Henrijck Storm, substituijt en[de] welgeboren mannen omnes.

Harman de Vries als curateur gestelt sijnde over den boedel van Cornelis Dircxz. Corff, eij[sche]r.
contra
Jan Ewoutsz. tot Noortwijckerhout
ged[ae]hd[e]
eijsch aen coppel

scan 53, folio 49v

Op huijden den XIII junij soo sijn volgens den inventaris van [de] goederen van Jan Dirck Claesz. bij den bailliu gerestitueert, uijtgeseyt het het silver singnet ofte zegel. Actum als boven.

Dese goederen sijn naergenomen bij Hans Gijsbrechsz., op conditie dat wanneer hij sijn montkosten ontfangen sal hebben aen Jan Dircxz. wederomme sal restitueren. Actum desen XIII junij 1617.

Schaeck mette ge[daec]h[de] present seijt den ijck in presentie van welgeboren mannen, genomen te hebben en[de] oock mede den ijck onder dieselve welgeboren mannen gelaten, sulcx dat daeruijt niet verstaen en can werden dat den ge[daec]h[d]e in faveur van [de] delinquant sulcx secrete heeft gehouden en[de] den ijck immers niet geleverd sijnde in handen van den bailliu, dat ..... den ge[daec]h[de] daarvan niet en behoort te causeren alsoo 't selve soude wesen impertinent als 't selve breder bij monde sal werden gededuceert, concludeert tot absolutie mette kosten.

Den bailliu persisteert bij sijnen gedaen eijsch en[de] genomen conclusie Schae bij gedaen antwoord, bij sijn gedaen antwoord en[de] genomen contrarie conclusie. Actum den 13 junij 1617.

Pertijen hinc inden concluderen in rechte en versoucken vonnis.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]e van [de] eijsch en[de] conclusie op hem gedaen ende genomen en[de] compenseren de kosten om redenen. Actum den XIII^{en} junij 1617.

Henrijc Storm, substituijt eij[sche]r, contra Pieter van [de] Eecke tot Lis, hem aenseggen[de] dat seeckeren tijt geleden hij ge[daec]h[d]e hem vervordert heeft te verbinden seeckere wonde aen [de] persoon van Cornelis Pietersz., sonder dat hij denselven ijck van [de] wonde aen den bailliu geleverd heeft, concludeert daeromme dat den voorsz[egde] van Eecken daeraen verbeurt heeft een boeten van thien pont met kosten volgens de costumen van Rijnlant.

scan 53, folio 50

Schaeck versouct dewijle de sententie daertoe is leggende dat de eij[scher]esse namentlijcken Henrijckgen van Lievendael 't bedde in questie sal moeten laten volgen ter plaetse aldaer 't vandaen gehaelt is, van Sille Willemsdr. ge[daec]h[d]esse in desen off dieselve eij[scher]esse alhier present, 'tselve vrijwillich consenteert ende bij refuijs van dien dat welgeboren mannen gelieven t'authorijseren den gesworen bode 't bedde op costen van [de] eij[scher]esse aldaer te doen leveren en[de] versouct interpretatie van welgeboren mannen off d'intentie en[de] meninge sulcx niet en is. Actum desen XIII junij 1617.

Welgeboren mannen verstaen dat ter plaetse daer het bedde gebrocht wert, gehouden is 't selve salaris van [de] bode te betalen. Actum den XIII junij 1617.

Op huijden den XX^{en} junij a[nn]o XVI^c en[de] seventien compareerden voor ons Jan Pietersz. van Warmont en[de] Engel Jacobs van Heemskerck, geëede welgeboren mannen van Lis, Harman de Vries als gem[achtig]t van Sijmen Henrijcxz., als man en[de] voocht van Heijltgen van Lievendael, en[de] stelde hemselves vanwege de voorszegde Heijltgen van Lievendael appellant voor den Hove van Hollant van al sucke vonnisse daermede sij vermeijnt geprejudicieert te wesen contra Sille Willemsdr. met haer voocht gewesen bij geëede welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout in date den XIII junij lestleden. Actum desen onderteijckent op ten XXe junij a[nno] 1617. Bij mij present als secret[aris] G. van [der] Morsch

Schaeck vanwegen Jan Dircxz versouct dat pertijen geordonneert sal worden de saecke te beschrijven bij eij[sch], antwoorde, replijck en[de] duplijck productie te doen en[de] voorts te procederen in conformité van d'ordonnantie.

Van der Meulen voor den heer eij[sche]r emploijeert de middelen van [de] voorgaen[de] eij[sch] tot laste van [de]selven Jan Dircxz. Claesz. gedaen, en[de] versouct mitsdien dat denselven sal antwoorden. Actum den 13 junij 1617.

Schaeck versouct alsnoch tijt om t'antwoorden. Actum den 27 junij 1617.

Van der Meulen fijat. Actum den 27 junij 1617.

Schaeck versouct alsnoch continuatie.

Den bailliu fijat. Actum den 1^{en} septembris 1617.

In state mits d'absentie van Schaeck den 19 septembris 1617.

Noch in state op versteck. Actum den 9 januarius 1618.

De Vries voor den ge[daec]h[de] dient voor antwoort in geschrift.

Schaeck copie en[de] tijt. Actum den 23 januarij 1618.

Den eij[sche]r neemt tijt om te dienen van replijck. Actum den 5 februarij 1618.

scan 54, folio 50v

De Vries fijat mits dat den ge[daec]h[de] van gelijcke sas²¹ gedaen worden.

Actum den 5 februarij 1618.

Schaeck vanwege den eij[sche]r in cas van delick tegen den ge[daec]h[de], verweerder in 't selve cas, ontkennende den inhouden van het eerste artijckel van des ge[daec]h[de]s antwoorde en[de] ingnoreerende het tweede en[de] derde artijckel van 't selve antwoorde, mitsgaders oock affslaende bij denegatie en[de] inpertijentie de vordere artijckelen van des voorsz[egde] verweorders antwoorde, persisteert voor replijcke bij sijn genomen conclusie. Actum den 20 maert 1618.

De Vries met den ge[daec]h[de] present versouct copie uijt d'eij[sche]r[s] replijck, ende neemt tijt om te dienen van duplijck. Actum ult[imo] dedit].

Schaeck fijat den 20 maert 1618.

Den ge[daec]h[de] persisteert voor duplijck. Actum den 1 mej 1618.

Schaeck versouct copie en[de] dien onvermindert is tevreeden ten naesten rechtdagen te dienen van productie mits dat den ge[daec]h[de]n van gelijcken sal doen ofte daarvan sal worden versteecken. Actum den 1 mej 1618.

Pertijen hinc inde dienen van productie en versoucken ten wedsijden copie. Actum den 15 mej 1618.

Den ged[ae]h[de]n versouckt copie uijt d'overlegginge van productie bij den eij[sche]r ged[a]en. Actum den XII^{en} junij en[de] tijt ten naesten om te dienen van reprochen en[de] salvatiën van rechten.

Schaeck sustineert hoe dat het versouck is inpertijent dewijle den voorleden rechtdach p[er]tijen ten wedsijden is gedient van productie en[de] geconsenteert te fijne van dien imploijeert den eij[sche]r alle gewoonelijcke en[de] behoerlijcke reprochen van rechten, concludeert in rechten en[de] neemt tijt om sijn sack te furneeren mits dat den ge[daec]h[de] als redenen es van gelijcken sal doen, ofte daarvan bij appointementen werden versteecken. Actum ult[imo] dedit].

Welgeboren mannen vergunnen den ge[daec]h[de] copie en[de] tijt ten naesten om te dienen van reprochen en[de] salvatiën van rechten op peene van versteck. Actum den 12 juni 1618.

(handmerk/renvooi?) 71

Van der Meulen voor den eij[sche]r imploijeert salvatiën van rechten.

Pertijen hinc inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis. Actum den 27 junij a[nno] 1617.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[de] van den eij[sche]r en[de] conclusie op hem gedaen ende genomen en[de] compenseren de costen om redenen. Actum den XXVII junij 1617.

Den bailliu protesteert om t'appelleren ofte reformeren, sulcx als sijnen goeden raet gedragen sal. Actum desen 27 junij 1617.

---

²¹ sas: lees zal

scan 54, folio 51

Ab
XXXIX

Schaeck versouct dewijle 't appointement daertoe leijt dat den eij[sche]r al over huijden veertien dagen genootsaect was te dien[en], op pene van versteck, productie ende in faueur van dien nietemin bij welgeboren mannen ex officio in state is gehouden en[de] dewijle alsnoch den eij[sche]r in gebreecke blijft te dienen van bewijs, dat apparentelijcken moet volgen en[de] naer stijle van proceduren niet en can werden geëxcuseert dat den ge[daec]h[de] sal werden geabsolveert ende den eij[sche]r gecondemneert in de costen.

De Vries voor den baillu seijt alsoo den procureur van den bailliu is bij seeckere occupatie vanwegen dijkgraeff en[de] hoge heemraeden, dat hem nijet mogelijck was hier op desen dach te vaceren, seijt nochtans den bailliu dat sijn procureur seeckere certijficatie onder hem heeft dewelck hij op huijden welgeboren mannen soude hebben geëxhibeert, versouct alsnoch tijt van veertien dagen omme het-selve alsnoch te doen.

Schaeck accepteert tot sijnen voordele dat de voorn[oemde] notule niet en wert ontkent en[de] persisteert aput acte. Actum desen XIII junij 1617,

Welgeboren vergunnen den bailliu sijn versochte tijt tegens den naesten en[de] condemneren den bailliu in de costen van desen reterdement. Actum desen XIII junij 1617.

Van [der] Meulen voor den eij[sche]r dient van bewijs en[de] leijt over seeckere verclaringe in date den XXXe meij, mistgaders noch eene in date den 23 junij 1617, mitsgaders seeckere acte in date den 9 februarij 1617.

Schaeck onvermindert 't retardement versouct copie en[de] tijt ende renoncieert.

Schaeck gesien hebben[de] de cerijficiën overgelevert, reprocheert en[de] seijt dat de getuijchenisse die eenichsints tot voordele van den eijscher souden mogen strecken bij Jan Claesz. pertije formeel in desen deposerende nietemin 't selve niet als bij den eijsch wert uijtgedruet dat Pauwels Corn[elis] hem depositant door sijn wange soude gebeten hebben, sulcx dat bij de overgeleverde informatiën niet en wert geposeert 't gundt den eij[sche]r bij den eijsch den ge[daec]h[de] te laste leijt, concluderende over sulcx qualijc en t'onrecht geproduceert en[de] welterecht gereprocheert te sijn.

scan 55, folio 51v

Op huijden den XV junij a[nn]o 1617 soo hebben goede mannen gevonden dat Elijas Jacobsz. voor 't houwen van de paerden van Jan Dircxz. sal hebben en[de] ontfangen van elcke paert in 't etmael drie stuijvers min een oortgen, des soo moet Elijas Jacobs geven in 't gelach een halff vat biers. Actum desen bij mij geteijckent in kennisse der waerheijt.

G. van [der] Morsch

Absent Jan Jacobsz. 12 stuij[vers]
absent Engel Jacobsz. 12 stuij[vers]
te laet Jan Pietersz. 6 stuij[vers]

Rechtdach gehouden den
XXVII^{en} junij anno 1617 bij
Henrijck Storm, substituijt
bailliu ende welgeboren mannen
omnes.

scan 55, folio 52

Schaeck mette ge[daec]h[de] present sustineert en[de] seijt Hits Harmensz. niet geïnsjureert te hebben maer wel en[de] waer dat den voorsz[egde] Hits haeren ge[daec]h[d]esse al over verscheijde jaeren ettelijcke penningen is schuldich geweest en[de] heeft tot betalinge van dien niet connen geraecken niettegenstaen[de] verscheijde interpelatie daeromme gedaen, maer heeft ten langen lesten genouchsamen metten ge[daec]h[d]esse gespot daerover deselve is verstort geworden en[de] dienvolgen[de] wel eenige heftige woorden mach hebben gebruijct sonde nochtans daeraen te mogen verbeuren, concludeert tot absolutie mette costen en[de] dat den eij[sche]r sijn actie sal werden gereserveert aen [de] delateur in desen soo denselven eij[sche]r vermeent eenich recht te comen.

Van[der] Meulen voor den eij[sche]r replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen conclusie. Schaeck persisteert voor duplijck en[de] versouct recht. Actum den 27 junij 1617.

Van der Meulen refereert hem tot de certificatie op huijden beleijt en[de] versouct insgelijcx recht.

Den ge[daec]h[de] is tevreden hem tegen 't voorsz[egde] aenseggen te verantwoorden.

Welgeboren mannen absolveren de ge[daec]h[d]e van desen instantie en[de] compenseren de costen om redenen. Actum desen 27 junij 1617.

Van [der] Meulen mette ge[daec]h[de] present concludeert tot absolutie van [de] instantie mette costen als eerstelijcken, overmits de costen in desen geëijscht bij welgeboren mannen niet en sijn getaxeert conform d'acte van borchtocchte daeruijt den eij[sche]r ageert en[de] ten tweeden dat 't selve naer voorgaende submissie die saecke offgemaect is.

Schaeck persisteert voor replijck bij sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen conclusie bij welke conclusie blijkt dat de taxatie wert gestelt bij welgeboren mannen alhier als vermogens deselve oblijgatie en[de] nopende de pretense gesustineerde submissie en[de] verblijff .... dat ter goeder trouwen bij den ge[daec]h[d]e niet ontkent en mach werden dat den eij[sche]r geen uijtspraeck om seeckeren redenen en begeerde te hooren en[de] refereert hem alsnoch tot taxatie van mannen.

Van [der] Meulen accepterende tot voordeele van den ge[daec]h[d]e dat bij den eij[sche]r nijet

Heijndrijck Storm, substituijt bailliu van Lis, etc., beclaecht voor dese vier-schaere van welgeboren mannen Trijn Floris... huijsvrouwe van Jacob Jansz. Verbeeck, met haer voocht, haer aenseggende dat sijn op den 15 junij lestleden Hits Harmans groffelijcken heeft geïnsjureert, hem aenseggende dat hij een verclijcker, en[de] een craeijer was, concludeert oversulcx dat den ge[daec]h[de] sal voorts comen omme hetzelfde aenseggen te verijfiëren ofte 't selve te laten ontfallen met een boeten van thien pont mette costen.

Ad idem Hits Harmensz. omme hem tegens het voorsz[egde] aenseggen van Trijn Floris te verantwoorden ofte dat hij daerover bij welgeboren mannen gecondemneert sal worden in een boeten van thien pont mette costen.

Arent Gerits Schaeck als gem[achtigt] van Elias Jacobsz., eij[sche]r

Mees Cornelisz, buijrman tot Hillegum ge[daec]h[d]e, eij[sch] aen coppel.

scan 56, folio 52v

en wert ontkent maer genouchsaem toegestaen die saeck
gesubmitteert te hebben, persisteert mitsdien voor duplijck
bij sijn gedaen antwoord en[de] genomen contrairie conclusie.

Welgeboren mannen ordonneren den eij[sche]r tegens den naesten
rechtdage extract uijt sijn register in handen van de
welgeboren mannen te leveren, mitsgaeders aen de ge[daec]h[d]e
omme daertegen te diminueren, 't selve gedaen sijnde
sullen welgeboren mannen taxatie doen naer behooren. Actum
den XXVII junij 1617.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]e seijt voor en in plaets van diminutie dat den eij[sche]r in desen seer ongeschicht
en onredelijcken is, eijschende in den vougen soo hem bij de welgeboren mannen voor ijder pint 2 stui[vers] .... wert
toegeleijt dat denselven eij[sche]r wel en[de] hem eerlijck sal werden gecontentert.

renvooi naar scan 52, folio 49:

Schaeck metten ge[daec]h[d]e present seijt dat den eij[sche]r in desen groffelijck
is geabuseert, 't sij in wat qualitee den eijsch wert geïnstitueert
om redenen dat alhier wert geprocedeert op den naem van Cornelis Dircxz.
Corff uijt crachte van seeckere custingbrieff en[de] die voorsz[egde]
custingbrieff gepasseert is op Dirck Cornelisz. jonge Korff,
daeruijt notoirlijcken blijkt 't voorsz[egde] abuijs, concludeert tot absolutie
mette kosten.

Welgeboren mannen verstaen dat de pleijdoije in desen sullen
cesseren en[de] dat pertijen elxcx aen sijn sijde sullen betalen haere
gedaene onkosten. Actum desen XXVII junij 1617.

scan 56, folio 53

Schaeck versouct overmits de non comparitie van de ge[daec]h[de] dat welgeboren mannen sullen gelieven mette taxatie voor te gaen.
Actum den 27 junij 1617.

Cornelis Isbrants present, ontkent eenich hoij gekeert te hebben.

Van der Meulen replijceert en[de] persisteert en[de] refereert hem totte de costuijmen en[de] verclaringe van[de] baillu selffs.

Welgeboren mannen ontseggen den bailliu sijn eijsch en[de] conclusie voor dese instantiën en[de] compenseren de costen om redenen. Actum den 8 augustus 1617.

Den baillu stelt sijn selven appellant. Actum ult[imo dedit].

Pieter Willemsz. selve presen[teert] hem vervanger voor sijn broeder, seijt dat den eij[sche]r den rechte genouch sijnde nimmermeer en sal doceren conform den eijsch dat den ge[daec]h[de] op den 16 julius onder de voormiddaechs predicatiën uijtwendich werck heeft gedaen, 't gunt den eij[sche]r gehouden is te presteren en[de] bij refus van dien concludeert tot absoluten²² mette costen.

Van [der] Meulen replijceert en[de] persisteert en[de] refereert hem tot de verclaringen die de bekenen²³ gedaen heeft.

Schaeck persisteert voor duplijck en[de] versouct lecturen van de verclaringe, concludeert over sulcx dat de ge[daec]h[des] ..... daarnaer te accepteren en[de] te dienen van contrairi bewijs.

Arent Gerritsz. Schaeck gem[achtigt] van Gerrit Gerritsz. Schaeck, schout eij[sche]r

Jacob Claes van Alckemade, ge[daec]h[de] op taxatie van costen.

Rechtdach gehouden bij Henrijc Storm, substituijt en[de] welgeboren mannen omnis, den VIII augustus a[nn]o 1617.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, beclaecht voor dese vier-schare van welgeboren mannen Isbrant Cornelisz., buijrman tot Noortwijckerhout voorsz[egt], d'eij[sche]r seggende ende de waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[de] met sijne soonen en[de] gevolge hem vervordert heeft op Sonnendage, wesende den XXV junij voorleden onder de voormiddaechs predicatie sijn hoij te keeren ende alsoo uijtwendich werck te doen waerover hij bij den substituijt bekeurt is, concludeert over sulcx dat den ge[daec]h[de] gecomdemneert sal werden in een boeten van thien pont mette costen volgens de costuijmen en[de] ordonnantiën van Rijnlant.

Ad idem Pieter Willemsz. Swil, met broeder wonende in Noortwijckerhout, d'eij[sche]r seggende en[de] die waerheijt is sulcx dat sij ge[daec]h[des] haer vervordert hebben op sonnendage wesende den 16 julij voorleden onder de voormiddaechs predicatie te hoijen ende alsoo uitwendich werck te doen, waerover sij bij den baillius bode sijn bekeurt.

²² absoluten: lees absolutie

²³ bekenen: lees gedaechde

scan 57, folio 53v

Van [der] Meulen siet dat 't versouck geheel inper-
tinent is. Actum den VIII julij 1617.

gecondemneert sullen werden elcx
in een boeten van thien pont volgens
d'ordonnantie en[de] costuijmen van
Rijnlant mette kosten.

Schaeck produceert in plaetse dat den bode soude
mogen verclaeren den eijsch conform gelijck te wesen seecken
beswooren certificatiën in daten den 5 augustus 1617 mits-
gaders een attestatie in daten den 6 august[us] 1617.

Den bailliu tijt ten naesten. Actum den 8 augustus 1617.

Van [der] Meulen voor den offijchier tot naerder justifijcatie van sijn gedaen eijsch en[de] genomen
contrairie conclusie, leijt over een certijfijcatie in daten den 16 augustus 1617, mitsgaders
een attestatie in dato den II septembris 1617, dienende tot nooden omme dieselve
te doen recoleren.

Van [der] Meulen versouct copie van d'overgeleijde certijfijcatiën.

Van der Meulen en pertijen versouct copijen. Actum den 5 septembris 1617.

Schaeck mette ge[daec]h[de] present ontkent
den eijsch in vougen soo die leijt dat
den eij[sche]r den rechte genouch sijnde nimmer
meer en[de] sal doceren noch bewijzen, maer
echter can wel waer wesen dat den den eij[sche]r off
sijnen substituijt den ge[daec]h[de] offhandich heeft
gemaect sulck roggengbroot daarvan
denselven protesterende om sijn actie
te institueeren sulcx als sijnen goeden raet gedragen sal, conclu[derende]
tot absolutie van dien mette kosten.

Ad idem Gerit Jansz.,
wonende in de Sillick, concludeert
tot condemnatie van een boeten van
thien pont mette kosten
ter oorsaecke op sonnendage
den 16 juijlij onder die voormiddaechs
predicatie in sijn en[de] desselffs moeders
lant seeckere personen wercken[de]
geweest sijn.

Van [der] Meulen replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen
conclusie.

Schaeck persisteert voor duplijck bij sijn gedaen antwoord en[de] genomen
contrairie conclusie, accepteert tot sijnen voordele 't broot in questie niet aff-
handich genaect.

Welgeboren mannen absolveren Gerrit Jansz. van [den] eijsch en[de] conclusie op hem gedaen en[de] genomen mits
vooreerst doende verclaringe dat hij niet gew..... noch niemant door sijn last, ofte bevel,
condemneren alsdat den bailliu in de kosten ge-
reserveert sijn vorder actie op ten eiggenaer
van dien. Actum desen 5 septembris 1617.
De zaeck wert in state gestelt om redenen
totten naesten. Actum den 5 septembris 1617.

Rechtdach gehouden den V septembris
a[nn]o 1617 bij Hendrijck Storm,
substituijt en[de] welgeboren mannen
omnis.

Van [der] Meulen voor den heer offijchier
naerdien den ge[daec]h[de] bekent, versouct
condemnatie.

J[onchee]r Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout metten aencleven van dien,
beclaecht voor dese vierscharen Tonis den
Hertoch, schoemaeckersgesel wonende
tot Hillegum, hem aenseggende dat hij
op dinxsdage den 8 augustus voorleden
hem vervordert heeft ten huijse en[de] herberg
van Sille Willems te inflijgeren

Welgeboren mannen houden die saecken in advijs.
Actum desen 5 septembris 1617.

Welgeboren mannen verclaeren dat den ijck

scan 57, folio 53v, vervolg

voor welgeboren mannen vertoont geen baillius
boeten te sijn.

den persoon van Adriaen Pannevis
in sijn aensicht met een keurwonden
waeraen hij verbeurt heeft een boeten van tien pont
volgens de costumen van Rijnlant,
concludeert over sulcx tot condemnatie
van dien mette costen.

scan 57, folio 54

Schaeck mette ge[daec]h[de] present ontkent wel expres metten eij[sche]r geaccordeert te wesen voor sijn soon met een boeten van seven gul[den] 't welck nimmermeer den rechte genouch sijnde sal werden gedoceert concl[udeert] daerommen tot absolutie mette costen, versouct tijt van den bailliu te sprecken. Actum den 5 septembris 1617.

Schaeck sustineert datter geen tijt en valt en[de] bij refuijs van dien absolutie mette costen, den 5 septembris 1617.

Welgeboren mannen vergunnen den bailliu sijn versochten tijt. Actum den 5 septembris 1617.

Op huijden den 5 septembris 1617 heeft mr. Willem Jansz. van Garnet den behoerlijcken eet in handen van den substituijt als chirurgijn van Lis gedaen ter presentie van welgeboren mannen en[de] mij als secr[e]t[aris].

G van [der] Morsch

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict, beclaecht voor welgeboren mannen alhier mr. Jacob Engelsz. van der Linde, geboren in 't lant van Walcheren, seggende hij offijchier en[de] eij[sche]r dat volgens het derde artijckel van de polijtijcke ordonnantie wel expresselijcken verboden wert dat hem niemant en sal vervorderen metten anderen in huijshouinge als echteluijden t'samen.

Jo[nchee]r Andries van Thienen bailliu van Noortwijckerhout metten aenclaven van dien eij[sche]r, Dirck Arentsz. Robol tot Lis, ge[daec]h[de], omme betalinge te hebben van een somme van seven gulden van gedaende boeten van seeckere keurwonde die sijn soon vervochten hadde, concludeert over sulcx tot condempnatie van dien mette costen *LVIII tekst van scan 58 links moet hier achter*

scan 58, folio 54v

Rechtdach gehouden den XIX^{en}
septembris 1617 bij Henrijck Storm,
substituijt en[de] welgeboren omnes.

LIIII v[er]so Pieter Willemsz. Swil

Welgeboren mannen appoincteren dat pertijen ten wedersijden tegens den naesten rechtdage haer overgeleverde certijfijcatiën en[de] attestatiën sullen doen recoleren ofte te nemen elcx een goeden man om te sien off sij connen accorderen, soo niet sullen welgeboren mannen recht doen naer behooren. Actum desen XIX septembris 1617.

Op het verblijff van pe[r]tijen alling en[de] al gebleven aen [den] banck hebb mannen verstaen dat den ge[daec]h[de] sal geven twee gulden aen [den] bailliu, aen den procureur X stuij[vers], den secr[e]t[aris] 6 stuij[vers] en den boden 6 s[tuijver]s in 't gelach XVIII s[tuijver]s. Actum desen XIX septemb[ris] 1617

Dirck Arentsz. LIIII

Van [der] Meulen voor den eij[sche]r versouckt dat den ge[daec]h[d]e ter goeder trouwen sal kennen ofte ontkennen off hij met den eij[sche]r nopen[de] seeckere boeten niet en is geaccordeert op seven gulden.

Den ge[daec]h[de] bekent geaccordeert te sijn nopen[de] seeckere boeten en[de] 't selve aen betaelt te hebben aen Dirck Wolphertz., secret[aris]. Actum den XIX septembris 1617.

Welgeboren mannen appoincteren dat den ge[daec]h[d]e tegens den naesten rechdach sal doceren met geloofwaerdige getuijgen dat hij de voorsz[egde] somme van seven gulden aen Dirck Wolpherts, secretaris van Voorhout betaelt heeft, en[de] oock mede dat den voorsz[egde] bailliu tevreden geweest is dat hij ge[daec]h[de] de voorsz[egde] somme van seven gulden aen [den] voorn[oemde] secretaris betalen[de] hij bailliu daermede tevreden was en[de] 't selve voor betalinge aennam, 't selve bewijs gesien hebben[de] sullen welgeboren mannen recht doen naer behooren. Actum desen XIX septembris 1617.

Den ge[daec]h[de] concludeert dat hij van [den] costen sal worden ontslagen.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]e mits gevende den bode voor sijn cijtatiën 6 s[tuijver]s. Actum desen 28 november 1617.

scan 58, folio 57a

Op huijden den II^{en} novembris XVI^c en[de] seventien.

Rechtdach gehouden den XIII^{en} november bij Henrijck Storm, substituijt en[de] welgeboren mannen, omnes

Den ge[daec]h[de] versouct copie uijt den eijsch, Actum den 19 november 1617.

J[onchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, eij[sche]r

Den bailliu seijt dat de saecke is crijmijneel, dat hem oversulcx geen copijen en behoort te volgen, ende dat hij sal gehouden wesen ten principale te antwoorden, ofte dat tegen hem sal gedecerneert werden 't I default.

Elijas Jacobsz., ge[daec]h[d]e.

Welgeboren mannen vergunnen den ge[daec]h[de] sijn versochte copije. Actum den 19 novembris.

Schaeck voor den e[dele] heere bailliu versouct het I 't default tot sulcken profijt als naer rechten.

Welgeboren mannen stellen de saecke in state. Actum den 28 novembris 1617.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r 't I deffault en[de] een nieuwe citatie ad prijnum. Actum den 12 decembris 1617.

De ge[daec]h[de] present ontkent wel expresselijcken alle 't geene in desen eijsch gementioneert, concludeert tot dien eijnde tot absolutie mette kosten.

Schaeck replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

De Vries voor duplijck persisteert.

Schaeck neemt tijt om te dienen van productie. Actum den 9 januarij 1618.

Welgeboren mannen vergunnen Schaeck sijn versochte tijt. Actum den 9 januarij 1618.

Schaeck dient van productie en[de] refereert hem naerder tot het placaet van [den] duyven als ongequalijfijceert sijnde te mogen schieten desnoot sijnde dat den e[dele] heere bailliu tevreden is met eede te verclaren, bekennen 't duyven geschoten te hebben.

scan 59, folio 57a v

Rechtdach gehouden den
XXIX^{en} novembris 1617
bij Hendrijck Storm, substi-
tuint en[de] welgeboren mannen.

Schaeck voor den e[dele] heer baillu
versouct overmit de non comparijtie
deffault tot sulcken profijt als
naer rechten.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r
't l^e 't deffault tot sulcken profijt
als naer rechten. Actum den 28
november 1617.

Corn[elis] Sijmons intervenieert voor sijn soon,
ontkent den eijsch.

Schaeck replijceert en[de] persisteert,
den ge[daec]h[de] voor duplijck.

Den bailliu neemt tijt om te bewijsen.
Actum den 12 december 1617.

Schaeck dient van productie en[de]
leijt over drie distincte attestatiën
d'ene in date den 13 december 1617,
d'ander in date den 6 januarij 1618
en[de] de derde den 7 januarij 1618,
is tevrede dieselve getuijgen te doen recoleeren mits dat den ge[daec]h[de]
van gelijcken sal dienen van bewijs off daarvan renunchiëeren.

Compareerden Arent Gerits Schaeck
gem[achtig]t van Pieter Willemsz. en[de] versochte
alhier en rechtelijcken weet besteeet te
hebben aen Jacob Jans wonenden tot Heessbeen
ten fijne denselven tegens den naesten rechtdag
hem sal verantwoorden tegens al sodanigen eijsch
en[de] conclusie in cas d'appel als hem
benedeffens de daechvaerdinge copie sal werden
gelevert mitsdat den aennemer t'sijnen kosten
de weet rechtelijcken ten naesten sal inbrengen.

De Vries als procureur neemt aen voor welgeboren
mannen vanwege sijnen m[eeste]r de rechtdach waer
te nemen en[de] op den eijsch bij den appellant bij den ge[daec]h[de]
genomen t'antwoorden sonder eenige citatie te doen.

Hendrijck Storm, substijtuint
bailliu van Noortwijckerhout etc.
beclaecht voor dese vierschare
van welgeboren mannen Pouwels
Corn[elissen], wonen[de] tot Noortwijckerhout,
hem aenseggende ende de
waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[de]
seeckeren tijt geleden den soon
van [de] koster tot Valckenburch
sijn duijm achterover gewrongen heeft
dat sij genouchsaem uijt den leden is
heeft, concludeert over sulcx
dat den ge[daec]h[de] daerover gecondem[neert]
sal worden in een boeten van thien
pont mette kosten.

scan 59, folio 57b

Op huijden den XII decembris a[n]no XVI^c en[de] seventien
 soo sijn den heer bailliu, welgeboren mannen,
 secretaris en[de] procureur tesamen veracordeert
 dat ten allen tijden dat bij den heer bailliu ofte
 sijnen substituijt eenige rechte dagen ge-
 leijt werden, elcx een van hun allen sullen gehouden
 sijn te compareeren ter plaetse daer den bailliu
 sijn rechte dach leijt, des smorgens voor elff
 uijren op de verbeurte van ses stuijvers
 en[de] naer de clock van twaelf uijren commen[de]
 sullen elcx verbeuren twaelf stuijvers, dit alles
 uijtgesondert in eenige crijmijneele saecken
 't welke den bailliu aen hem behout omme dieselve
 t'ontbieden tot sulcken uijre en[de] plaetse als hem
 gelieft op een boeten van thien pont, ende die-
 geene die achterblijft soolange totdat de
 vierschare opgebroocken is, sal verbeuren dertich
 stuijvers, den heer bailliu, secretaris en[de]
 procureur in als dobbelt gelt, nootsaecken uijtge-
 seijt, mits hebben[de] voorgaen[de] behoerlijck consent,
 alles tot discretie, den bode naer advenant,
 t'oirconden desen bij ons onderteijckent.

A. van Thienen

Heinderick Strem²⁴

Floris Jacopsz. van Heemskerck

Jacop Jans van Beeck

G. van [der] Morsch

Arent Gerritsz.

Schaeck

1617

²⁴ Strem: lees Storm

scan 60, folio 57b v

Van [der] Meulen met de vader van de ge[daec]h[d]e present, behoudens en[de] onvermindert sijne defentie in desen mondelinge te doen, renunchieert van bewijs en[de] versouct nietemin lecture van 't 't bewijs bij den eij[sche]r in dese geproduceert.

Schaeck dient van recolement.

Van [der] Meulen lecture. Actum den 23 januarij 1618.

Pertijen hinck inde emploijeren alle behoorlijcke reprocen en[de] salvatiën van rechten, concluderen in rechte ende versoucken vonnis. Actum den 23 januarius 1618.

Welgeboren mannen ordonneren pertijen te gaen aen goede mannen om te sien off sij connen accorderen, soo niet sullen welgeboren mannen ten naesten recht doen naer behooren. Actum desen XXIII januarius 1618.

scan 60, folio 58

Rechtdach gehouden den XIIe
decembris 1617.

Bij joncheer Andries van
Thienen, bailliu, Willem

Jansz. van Velsen

absent Jan Pietersz. van Warmond

Jacob Jansz. van Langevelt

absent en[de] Jan Adrijaensz. van Beerendrecht

oude ende aenblijvende,

Huijbrecht Corn[elissen] van Velsen

Floris Jacobsz. van Heemskerck

Jacob Jansz. van Wassenaer

heeft op ten IX januarius absent

Jacob Dammisz. van Langevelt

1618 sijn behoorlijcken eede gedaen

en[de] Jan Jacobsz. van Tethrode

nieuwe ende aencomende,

diewelcke op huijden aen

handen van den voorn[oemde] bailliu

den behoorlijcken eedt hebben

gedaen in presentie van

Jan Jacobsz. van Langevelt

absent Anthonis Lenertsz. van Tethrode

Engel Jacobsz. van Heemskerck

Arijen Jansz. van Velsen

en[de] Leenert Gerritsz. van Teijlingen

affgaende welboren mannen.

Datum als boven, mij tegenwoordich

Engel Jacobsz.

Heemskerck

Jan Jacobsz. Langevelt

scan 61, folio 58v

Schaeck als gesubstitueert van
Jan Mote, versouck overmits de non
comparijtij 't l^e deffault en[de] bij provijsie
tot namptissement en[de] dat d'obligatie
uijt crachten van dien sal gehouden worden
voor bekent.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r
't l^e deffault tot sulcken profijt als
naer rechten en[de] een tweede citatie
en[de] condemneren den ge[daec]h[d]e de geijschten pen[nigen] bij provijsie te namptijseren.
Actum den 12 december 1617.

Den ge[daec]h[d]e seijt bij de gerechte
van Hillegum wel geappointeert
en[de] bij den eij[sche]r qualijcken geappelleert
om mijn e[dele] heeren welgeboren
mannen te onderrechten waerop desen
eij[scher] in cas van appel sijn grieven
wil fonderen alleenlijck dat den
procureur van den naesten versocht heeft uijt den copiën, copij overgelijjt
specificatiën die welcken groot en[de] absurd was om tegen den naesten recht-
dach daerop te diminueren en[de] alsoo de naesten met verderffelijcken
goed hen moste nut wesen om dieselve te vercopen, soo heeft den
procureur van [de] naesten versocht tijt ten naesten om sijn verclaringe
te doen, dat hij die naestinge doet voor hij hemselff ende
niemant anders, ende dat met alsulcke reserve soo hij
alsdan den eedt niet en doet, dat den copie al blijven in sijn hou
en[de] coop, en[de] geeft hem dan selfs gecondemneert in
alle de costen soo hij 't selve niet en doet, soo is dat mijnen heeren
rechters gehoort hebben die goede presentatie bij den procureur
vanwegen sine m..... gedaen hebben geadjuidiceert sijn versouck
en[de] hebben geappointeert dat den copier gehouden soude wesen copie te leveren
uijt d'overgeleverde specijfijcatiën volgende sijn op versouck

Jan Mote, gem[achtig]t van Jan van der
Graft Jansz., eij[sche]r

Sijmon Jansz. Bents, wonende tot
Noortwijck, ge[daec]h[d]e

omme betalinge te hebben van
een somme van twintich gulden.
Eijsch aen coppel.

Pieter Willemsz. Thimmerman
eij[sche]r in cas van naestinge
op en[de] jegens Jacob Jansz.,
wonderende tot Heemstede,
ge[dac]h[d]e, eijsch aen coppel

scan 61, folio 59

ende oock mede den naesten gegundt tijt van veertien dagen om sijn eedt te doen, concludeert tot dien eeden den naesten dat bij welboren mannen verclaert sal worden bij die van Hillegum wel geappoincteert en[de] qualijcken geappelleert en[de] dat den appellant verclaert sal worden quaet appellant en[de] den eij[sche]r gecondemneert in de costen, mitsgaders in den boeten van den offijchier.

Willem Dircx accepteert tot sijnen voordele dat bij den ge[daec]h[d]e alle de middelen in den eijsch aengeroert niet en werden ontkent, maer dieselve toestaet, ende nopende dat voor antwoord wort gestelt, alle 't selve is impertinent, replijceert en persisteert.

De Vries voor duplijck, persisteert als vooren.

Pertijen hinck inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis. Actum den 12 december 1617.

Welgeboren mannen doende 't appoinctement bij scheepenen van Hillegum gewesen in date den 22 november teniet en[de] verclaeren den eij[sche]r goet appellant en[de] ontseggen den ge[daec]h[d]e in desen sijne naestinge als dieselve niet naer behooren voltroncken²⁵ hebbende, en[de] dat den eij[sche]r sal blijven in sijn hou ende coop, en[de] dat met desen alle andere naer naestinge sullen wesen doot ende gevelt op 't voorsz[egde] huijs ende condemneeren den ge[daec]h[d]e in desen soo voor dese ende d'eerste instantie in alle de costen t'haerder taxatie en[de] moderatie. Actum desen 12 december 1617.

Harman de Vries vanwegen den ge[daec]h[d]e stelt hemselve appellant voor den Hove van Hollant. Actum den 12 december 1617.

---

²⁵ voltroncken: lees voltrocken

scan 62, folio 59v

Rechtdach gehouden den
IX januarius anno XVI^c en
achtien bij jo[nc]h[eer] Andries van
Thienen en[de] welboren mannen
omnes.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noort-
wijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
eij[sche]r van 's heeren wegen, beclaecht voor dese
vierschaere van geëede welgeboren mannen alhier
mr. Claes Jacobsz., schoolm[eeste]r tot Noortwijcker-
hout, hem aenseggende ende die waerheijt is
sulcx dat denselve St. Pietersdage voorleden
als sijnde coster van [den] kercke van Noortwijcker-
hout, dieselve kercke geopent heeft omme aldaer
bij veel en[de] verscheijde persoonen eenige suspertijen te
gebruijcken ofte tenminste sulcx toegestaen
dat dieselve kercke is geopent, dewijle bij
hem geen verhingeringe en[de] is gedaen, strijden[de]
jegens 't openbaer placacet en[de] ordonnantie
bij de e[dele] ho[og] mo[gende] heere Staten daerop geëmaneert,
concludeert daeromme den voorn[oemde] offijchier
dat den voorn[oemde] ge[daec]h[d]e uijt crachte van 't selve placacet
gecondemneert sal werden in een boeten van
tweehondert guldens met de kosten.

In state sonder nieuwe weet behouven te
doen. Actum den IX januarij 1618.

De ge[daec]h[d]e present ontkent den eijsch soo dat den bailliu
nimmermeer en sal bewijzen de kercken bij mijn geopent
te sijn, noch van mijnentwegen doen openen, soodat
ick van sulcx ontschuldich ben, concludeert oversulcx tot
absolutije van dien mette kosten. Actum den 20 maert 1618.

Schaeck voor replijck persisteert bij sijn ge[daen]en eijsch ende
genomen conclusie en[de] neemt tot voordelen dat den ge[daechd]en niet
en[de] ontkent dat die kerck geopent is geweest en[de] soo
't selve met sijn wille en[de] toestaen niet en ware gedaen onge-
twijfelt den ge[daechd]en sou de kerck wel toe doen sluijten hebben .....als vooren

scan 62, folio 60

Den ge[daec]h[d]e persisteert voor duplijck en[de] seijt bij sijn gedaen
antwoort en[de] genomen conclusie.

D'eij[sche]r neemt tijt om te dienen van productie. Actum den
XX maert 1618.

scan 63, folio 60v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu
van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict,
beclaecht voor dese vierschare van welgebooren
alhier Corn[elis] Corn[elissen], thimmerman tot
Noortwijckerhout voorsz[egt], hem aenseggende de
waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[d]e hem met seer
quade saecken onderstaen en[de] vervordert heeft
op St. Pietersdage lestleden alsoo den
substituijt bailliu vervolchde seeckere personen
die welcke eenige bevaerden
en[de] andere suspertijtiën waeren doende strijden
jegens d'ordonnantie en[de] placate bij de e[dele] ho[og]
mo[gende] heeren Staten daerop gemaect, de-
selve personen in sijn huijsinge te nemen en[de]
sijn deur toe te sluijten.

scan 64, folio 61v

In state desen IX januarius
a[nn]o XVI^c en[de] achtien.

Ad idem beclaecht voor dese vier-
schaere Wip Harmansz., woonende tot
Lis, hem aenseggen[de] dat hij in de
maent van september in den jaere
1616 hem vervordert heeft t'inflijgeren
seeckere merckelijcke groote keur-
wonde in het hoofd van Lowijs
Cardon, mede wonende tot Lis,
concludeert daeromme den
voorn[oemde] offijchier ende eij[sche]r
dat den ge[daec]h[de] daerover gecondem-
neert sal werden in een boeten
van thien pont met de kosten,
volgens de costuijmen van
Rijnlant.

Pieter Dircxz., selfs present, ontkent
cnollen gepluct te hebben.

Ad idem beclaecht voor dese
vierschaere Pieter Dircxz. Robol,
wonen[de] tot Lis, hem aenseggende
dat hij op Korsdach²⁶ voorleden hem
vervordert heeft cnollen te plucken
en[de] alsoo uijtwendich werck te doen
concludeert over sulcx dat den
ge[daec]h[d]e gecondemneert sal werden
in een boeten van thien pont
mette kosten volgens de
costuijmen van Rijnlant.

Schaeck persisteert bij sijn gedaen
eijsch en[de] genomen conclusie en[de]
versouct dat den bode daerop sal worden
gehoort die daerinne gelooff moet
merijteren.

Welgeboren mannen ordonneeren
pertijen ten wedersijden te gaen bij
goede mannen om te sien off sij
t'samen connen accorderen tuschen dit en[de] den naesten rechtdach, soo niet
sullen welgeboren mannen recht doen naer behooren. Actum den 9 januarij
1618.

---

²⁶ Korsdach: lees Kerstdag

scan 64, folio 62

Van [der] Meulen met den ge[daec]h[d]e present ontkent den eijsch sulcx die leijt en[de] concludeert mitsdien ten fijne van niet ontfanckelijck en[de] bij orde tot ontsegginge van [de]selve en[de] absolutie met de kosten.

Schaeck persisteert voor replijck en[de] versouck den bode daerop gehoort te werden die daerinne gelooff behoort te meriteren.

Van [der] Meulen persisteert om voor duplijck en[de] seijt dat de dienstmaecht sou 't noot sijn die aengaen[de] met eede te suiijveren, sustineren[de] mitsdien dat onder reverentie gesproocken de heeren rechters op de verclaringe van den bode niet en behooren te letten.

P[er]tijten hinck inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis. Actum den 9 januarijus 1618.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]e van [den] eijsch ende conclusie opo hem gedaen en[de] genomen en[de] compenseren de kosten om redenen. Actum den 9 januarijus 1618.

Van [der] Meulen voor den eij[sche]r versouct overmits de non comparijtie 't I default en[de] uijt crachte van dien provijsie van namptissement. Actum den 9 januarij 1618.

Welgeboren mannen vergunnen d' eij[sche]r I default tot sulcken profijit als naer rechten, condemneren den ged[ae]h[d]e de geëijschte penningen bij provisie te namptiseren onder cautie de restituendo. Actum den 9 januarijus 1618.

Compareerden in de vierschaere van bailliu en[de] welgebooren mannen, Harman de Vries, schout tot Voorhout en[de] stelden hemselves cautionnaris voor die voorsz[egde] van Leeuwen volgens 't appointement. Actum den 18 september 1618 bij mij als secretaris.

G. van [der] Morsch

Ad idem beclaecht voor dese vierschaere Gerrit Jansz., woonende in de Sillick, hem aenseggende dat sijn dienstmeijt haer vervordert heeft op voorleden Korsdach heeft staen schuijren en[de] alsoo uijt-wendich werck te doen, concludeert over sulcx dat den ge[daec]h[d]e gecondemneert sal werden in een boeten van thien pont met de kosten, gereserveert sijn actie op sijn dienstmeijt.

Franck van der Meulen als gem[achtig]t van e[dele] Frans Adrijaensz. van Leeuwen, brouwer in de Schenckan tot Leijden, eij[sche]r contra Cornelis Cornelisz., thimmerman tot Noortwijckerhout, ge[daec]h[d]e, eijsch aen coppel.

scan 65, folio 62v

De ge[daec]h[d]e ontkent den eij[sch] soo die leijt, concludeert d'eij[sche]r tot haeren eij[sch] niet ontfanckelijck.

Schaeck voor replijck leijt over seeckere specijficatie en[de] refereert hem tot taxatie vandien mits dat d'eij[sche]r tevreedeen sijn met eede te verklaren dat sijluijden van [de] ged[ae]chden versocht sijn de voorsz[egde] vacatie in de specijficatie geroert, te doen.

De Vries voor de ge[daech]den versouct copie uijt de overgelever specijficatie en[de] tijt ten naesten. Fijat.

De ge[daec]h[d]e concludeert den eij[sche]r tot sijnen eij[sch] niet ontfanckelijck en[de] bij ordre tot absolutie mette kosten.

De ge[daec]h[d]e duplijceren[de] en[de] seijt waerachtich te wesen hoe dat hij bij den bailliu is gecomen en[de] heeft tegen hem geseijt dat hij op sodaninge plaets soude comen, verhoppen[de] datter eenige fraude soude geschiën van bier exsijs.

Van [der] Meulen met den geappelleerden en[de] ge[daec]h[de] present, concludeert dat d'appellanten verclaert sullen werden quaet appellanten en[de] dat mitsdien 't vonnisse bij dien van Voorhout als wel en[de] terecht gewesen sijnde sal werden geapprobeert en[de] d'appellanten in de kosten gecondemneert, protesteren nietemin van kosten, schaden en[de] interesten alreede geleden ofte noch te lijdén.

Schaeck persisteert voor replijck bij sijn gedaen eij[sch] ende genomen conclusie.

Van der Meulen persisteert voor duplijck refererende hem sich tot den contracte in den eij[sch] van d'eij[sche]r in cas d'appel genarreert, mitsgaders tot seeckere quijtantie bij d'appellanten selffs geteijckent en[de] sustineert mitsdien soo d'appellanten ijet tot justijficatie van haeren eij[sch] willen overleggen, dattelijcken sullen exhijbeeren, teneijnde bij de rechters in desen recht mach werden gedaen als naer behooren, en[de] p[er]tijten mogen werden ontlast van vergeeffse kosten en[de] onnutte proceduren.

Schaeck neemt tijt om te dienen van productie die hem naer d'ordonnantie gehouden is te volgen en[de] versouct copie van d'aengeroerde quijtantie. Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r in cas d'appel tijt jegens den naesten rechedach omme te produceren alle hetgeene sijluijden

Henrijck Storm, substituijt bailliu en[de] Gijsbrecht van der Morsch, secret[aris], eij[sche]r in cas van salaris.

Sijmon Jansz. van Alckemade, ge[daec]h[d]e, omme betalinge te hebben van een somme van seven gulden vier stuijvers volgens de specijficatie daer van sijnde concludeert tot condempnatie van dien mette kosten soo veel meer als min als de rechters bevinden sullen te behooren.

Arent Gerritsz. Schaeck gem[achtig]t van oude en[de] jonge Corn[elis] Janssoon en[de] eij[sche]r in cas d'appel contra Jonge Dirck Dircxz. van Elstgeest

scan 65, folio 63

willen inbrengen mits den ge[daec]h[d]e daeroff leveren[de] copie en[de] vergunden den eij[sche]r copie van de quijtantie geëxhibeert. Actum den 9 januarius 1618. Dit alles op versteck.

Schaeck produceert tot justifijcatie van sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen conclusie 't contract in den eij[sch] geroert, gedateert den 22 april 1615, mitsgaders een attestatie in date den 4 januarij 1618. referen[de] hem vorder totte notulen en[de] d'intalen²⁷ en[de] presentatie in den eij[sch] geroert.

Pertijen hinck inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis.

Actum den 23 januarij 1618.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillelum en[de] Voorhout, gesien hebben de stucken en[de] munijmenten bij pertijen geproduceert in den processe in cas d'appel tuschen oude en[de] jonge Corn[elis] Jansz. eij[sche]rs in 't selve cas en[de] jonge Dirck Dirckxz. van Elstgeest, ge[daec]h[d]e in desen als vooren hierop gehoort hebben[de] de schepenen en[de] arbiters van Voorhout, op alles letten[de] dat heeft mogen bewegen, verclaeren d'appellanten quaet appellanten ende dat het vonnisse bij schepenen van Voorhout gewesen wel en[de] terecht gewesen te sijn, ende condemneeren de voorsz[egde] appellanten in alle de kosten mitsgaeders in de boeten van [de] offijchier. Actum desen XXIII januarij 1618.

Schaeck, vanwege d'eij[sche]r stelt hemselven appellant. Actum desen 23 januarij 1618.

Huijbert Corn[elissen] vol absent den substituijt secretaris
Jacob Jansz. van Wassenaer
Jacob Jansz. Verbeeck.

Rechtdach gehouden den 23 januarius bij Hendrijck Storm, substituijt, en[de] welgeboren mannen omnes.

Van [der] Meulen mette ge[daec]h[d]e present concludeert tot ontseggingen ende absolutie van [den] eij[sch] mette kosten.

Schaeck persisteert bij sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen conclusie.

Van [der] Meulen duplijceert en[de] persisteert van gelijcken.

Welgeboren mannen verstaen dat den bailliu den ge[daec]h[d]e eerst sal voorhouden 't geenen hij getuijchgenisse off begeert te hebben en[de] 't selve gedaen sijnde sal den ge[daec]h[d]e gehouden sijn daerop t'antwoorden en[de] 't selve met eede te verclaren. Actum den 23 januarius 1618.

Schaeck gemachtigt van den e[dele] heere bailliu, eij[sche]r contra Jacob Ewoutsz., gearresterde ende ge[daec]h[d]en seggen[de] den voorn[oemde] eij[sche]r dat hij ge[daec]h[d]e den voorleden rechtdage verdachvaert is geweest om getuijchgenisse der waerheijt te geven, waerin den ge[daec]h[d]e in gebreecke gebleven is van hetselffde te doen, concludeert over sulcx dat den ged[ae]c[h]d[en] gecondemneert sal worden in een boeten van thien pont mette kosten ende alsnoch getuijchgenisse te geven op sijnen kosten, op pene van gijselinge op een boeten van tien pont.

²⁷ dintalen: lees dinctalen, soort gerechtsboeken

vervolg scan 65, folio 63

Den bailliu stelt hemselven appellant. Actum den 23 januarius 1618

scan 66, folio 63v

maer dat hij den substijtuyt heeft geconditionneert dat hij geen costen soude draegen, gemerct sij sulcx bevonden dat den bailliu daer sijn deel off soude hebben, heeft den bailliu geseijt dat hij geen costen en souden staen maer naederhant dat sij de costen tesamen soude staen, soo is dat den bailliu daeromtrent verteert heeft XXVIII stu[ijvers] met den secret[aris] seggen door dien als den bailliu begeert te genieten de profijten moet oock dragen de halve costen soo daer ijct is gedaen, persisteert ge[daec]h[d]e als vooren.

Schaeck in plaetse van bewijs, accepteert tot sijnen voordele dat de versochte vacatie en[de] gedaen bij duplijck niet en wert ontkent en[de] negeert alle die pretense middelen contrairie d'eij[sche]r gedaen eijsch en[de] genomen conclusie, persisteren alsnoch bij de gedaen presentatie van eede.

Welgeboren mannen ordonneren den ge[daec]h[d]en te bewijsen jegens den naesten rechte te bewijsen dat hij met den bailliu is versproocken van [den] costen halff te draegen. Actum den 23 januarius 1618.

De Vris als is schrijven.

Schaeck tot rejectie van [de] ongefondeerde exceptie, seijt soo den ge[daec]h[d]e nijt hadde willen excijpieeren sulcx hadde moeten doen aleer denselven ten principaele antwoord, doch vrij de waerheijt te seggen, d'exceptie comt alhier niet ter materie, dewijle simpelijcke questie is om betalinge van salaris ende niet van bek... boeten, daervan 't recht commissaris van Leijden concerneert en[de] sulcx is dat den ged[ae]c[h]d[en] niet en doceert t'appoinctement bij welgeboren mannen hem te laste geleijt daer niet apparentelijcken moet volgen dat den ge[daec]h[d]en moet worden gecondempneert mette costen.

De Vries voor de ge[daec]h[d]en bevonden hem onnodich te wesen.

scan 66, folio 64

Elijas Jacobsz.

Pertijen hinc inde emploijeren salvatiën en[de] reprocen van rechten, concluderen en[de] versoucken vonnis, dewijle de ge[daec]h[d]en de getuichgenisse hout voor gerecoleert. Actum den 23 januarius 1618.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]e van den eijsch en[de] conclusie bij den bailliu op hem gedaen ende genomen en[de] compenseren de kosten om redenen. Actum den 24 januarius 1618.

Arent Gerritsz. Schaeck eij[sche]r
in cas van
Jeroen Gerrits ge[daec]h[d]en.

Rechtdach gehouden den V februarij
a[nn]o XVI^c en[de] achtien.

Overmits dat hij bij dese vierschare niet en is justitijabel maer seijt volgens de keure ofte 't placacet bij mijn heeren staeten daerop geëemaneert dat geen heeren rechters op ten platten landen noch oock bij 't Hoff van Hollant bij mijn e[dele] heeren staten expresselijcken wert verboden op sodaninge saecke niet en mogen disponeren maer alleenlijcken dat mij heeren welboren mannen veroorsaect sijn den ge[daec]h[d]en te condemneeren volgen den eijsch.

Schaeck voor duplijck meent tot voordeele dat den ge[daec]h[d]e niet ontkent alhier questie te wesen om simpel salaris, oock mede om geen boeten die uijt saecke van de gemeenlants middelen spruijten, daermede t'eenemael cesseert den ge[daec]h[d]e geraepte exceptie.

Welgeboren mannen rejecteren d'exceptie bij Sijmon Jansz., procureur, geproponeert en[de] ordonneeren de pertijen te gaen bij den anderen met goede mannen om te sijen off sij connen accorderen is 't doendelijck, soo niet sullen welgeboren mannen recht doen naer behooren ten naesten rechtdagen. Actum den V februarij 1618.

Harman de Vries vanwegen den ge[daec]h[d]e stelt sijne selve appellant voor commissarissen van Leijden ofte voor de e[dele] heeren Staten van Hollant. Actum den V februarij 1618.

Harman de Vries versouct dat de saecke sal werden gestelt in state totten eersten rechtdach op hope van accoort sonder nieuwe weet. Actum desen 20 maert 1618.

Schaeck fijat.

In advijs tot den naesten rechtdach den 1 mejj 1618

LXIX

scan 67, folio 64v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delijct, beclaecht
voor de vierschare van welgeboren mannen alhier, Jan
Crijmel van Kerckraet in 't lant van Gullick, op
de cant van Brabant, tegenwoordich gevangen, ofte hoe hij anders
genaemt ofte getoenaemt mocht sijn, hem
aenseggende en[de] de waerheit is sulx dat hij
gevangen hem met seer quade saecken onderstaen
en[de] vervordert heeft met seeckere valsche brieve
en[de] segele heeft loopen bedelen lanx de
huijsen soo binnen Leijden en[de] Noortwijck, etc.,
alle 't welcke is een saecke van seer quade consequentie,
strijdende eensdeels jegens die placaten bij de e[dele] mo[gende]
heeren staten op stuck van [de] bedellerije geëmaneert
als oock sijnde openbaere valsheit
naerder blijckende bij sijne gevangens eijgen
confessie bujten pijn van bande en[de] ijser gedaen,
concludeert daeromme dat hij gevangen bij u mijn
e[dele] heeren welgeboren mannen vonnisse gecondemneert
sal werden gebracht ter plaetse daer den bailliu
aenwijsinge doen sal en[de] aldaer door den scherp-
rechter strengelijck gegeesselt ten worden
en[de] op sijn schouder gebranteijckent
en[de] voorts gebannen den tijt van vijffentwintich
jaeren gebannen uijt den lande van Hollant
en[de] Westvrieslant, ofte tot alsulcken fijnen als
mijn e[dele] heeren sullen vinden te behooren, versoucken hij
offijchier hem rechten te geworden.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, gesien hebben[de] den crijmineelen eijsch ende
conclusie, bij j[onchee]r Andries van Thienen, bailliu,
overgeleijt ten laste van Jan Crijmel, geboren
uijt lant van Gullich, mitsgaders sijne eijgen

scan 68, folio 65v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen.

scan 68, folio 66

Gerrit Gerritsz., gem[achtigt]
van de heeren weesmeesteren van
de stad Haerlem, als oppervoochden van
Marijtgen en[de] Claes, onmondige
kinderen van Marijtgen Claesdr.,
geprocureert bij Jacob Claesz., backr,
eijsch

Welgeboren mannen, gesien hebben 't versouck van Gerrit Gerrits als voocht al boven, committeeren Gijsbrecht van [der] Morsch, haeren secretaris om alle de crediteuren te dagvaerden tegens dinxsdage toecomende, omme tegens te oposeren te oposeeren indien 't haer goetdunct. Actum den XIII maert 1617.

In state den XXe maert 1618   Joncheer Andries van Thienen
bailliu van Noortwijckerhout metten
aencleven van dien, beclaegt voor dese
vierschare Mees Dircxz., wonen[de]
tot Voorhout, ter oorsaecke hij seeckeren
tijt geleden binnen den dorpe van Noort-
wijck aen seecker persoon geïnflijgeert
heeft seeckere keurwonde, concludeert
daeromme dat den voorsz[egde] ge[daec]h[d]e daer-
over gecondemneert sal werden in een
boeten van thien pont mette kosten.

scan 69, folio 66v

Rechtdach gehouden den XX^{en} maert 1618
bij Henrijck Storm, substituijt
balliu en[de] welgeooren mannen.

De Vries, voor den ged[ae]c[h]de seijt antwoorden[de]
dat die ged[ae]c[h]de en[de] gequeste onder andere woorden
met den anderen hebben gehad, alsoo gaen[de]
van den Engel off en[de] onder alles schijnt
dat den ge[daec]h[d]en dieselfte Dirck Jacobsz.
aengegaen heeft, maer niet wetende
off hij hem gequest heeft off niet, maer
dat daer naerderhant hem wel geseijt is
dat hij hem gequest hadde, dat het
maer een schouten boeten is, seijt daerommen
dat die saecke daerommen den
bailliu niet aen en gaet, maer
alleenlijck den schout concl[udeert]
tot absolutie met de kosten.

Schaeck voor replijck accepteert
tot sijne voordelen dat het delict
in den eijsch geroert wel bekent
en[de] geconfesseert en[de] ingnoreert
dat den ge[daec]h[de] met den gequeste
seeckeren openbaren questie met den
anderen hebben gehad en[de] 't selve
nimmermeer en sal doceren
sulx dat in cosijderen niet en comt
off het is een schouten ofte baillius
boeten maer consequentelijcken ge-
let moet worden op het geweld
en[de] vijolatiën van 's heeren wegen, pers[isteeren]
bij den gedaen eijsch en genomen conclusie.

De ge[daec]h[de] voor duplijck seijt dat het selfste
geen geweld en can smaecken in 't minste als in 't meesten ge.... dat de ge[daec]h[de]
en[de] denselfften Dirck Jacobsz. niet malcaer sijn gegaen de wech lanx sonder dat den ge[daec]h[de]
denselfffen met eenige hooge ofte trotsen woorden heeft aengeg... .. denselffs
Dirck Jacobsz. den ge[daec]h[de] seijt doordien often questsure mochte geschiet sijn opten Heerwech
ofte elders dat hem geen geweld can smaecken, persisteert doordien voor duplijck
bij sijn gedaen antwoord. Actum den 20 maert 1618.

Schaeck leijt over tot justifijcatie van sijn gedaen eijsch en genomen conclusie
twee certijfijcatiën in daten den 6 februarij 1618 en[de] den 29 februarij, eenen den
20 martij en[de] versouctdat den ge[daec]h[d]e van gelijck sal dien[en] ofte daarvan renunchiëren.

Den ged[ae]c[h]de renunchieert van contrairij bewijs en[de] versouct copiën van
te dienen van reprochen. Actum den 20 maert 1618.

Den ge[daec]h[de] versouct sententie en renunchieert van reprochen. Actum den 1 mejj 1618.

Schaeck emploieert alle behoerlijcke reprochen van rechten, accepteert 't renunchiëren van [de] reprochen.

Pertijen hinc inde concluderen in rechten en versoucken vonnis. Actum den 1 mejj 1618.

In advijs. Actum desen 1 mejj 1618.

LXIX V[erso]

scan 69, folio 67

Steven Willemsz. present, ontkent den eijsch soo die leijt. Actum den 1 meij 1618.

Schaeck persisteert voor replijck en[de] seijt dat het simpel ontken[nen] hier geen plaetse en heeft. Actum den 1 meij 1618.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r overmits 't l^e deffault tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een nieuwe citatie ad prijnum. Actum den 13 meij 1618.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu eij[sche]r.
Steven Willemsz. tot Lis ge[daec]h[d]en eijsch aen coppel.

De Vries als procuratie hebben[de] van Crijn Jaepen en[de] Willem Dircxz. als procuratie hebben[de] van Huijbrecht van [der] Houve, versoucken tijt ten naesten om Corn[elis] Jacobsz., schout voor wiens sij hemselves hebben geconstitueert als borge, te roepen in garant. Actum den 20 maert 1618.

Arent Gerritsz. Schaeck, gem[achtig]t van Huijbert Bouwensz. van [der] Mersch, eij[sche]r.

Crijn Jacobsz. ge[daec]h[d]e en[de] Huijbrecht Pietersz. van [der] Houve, gearresteerden en[de] ge[daec]h[de], eijsch aen coppel.

Schaeck sustineert datter geen tijt en valt dewijle de ga[daec]h[den]s geleverd zijn copiën van [de] get[eijkende] hancedulle daerinne den voorsz[egde] Corn[elis] Jacobs niet en is bekent om haer daarvan te garandeeren, mitsgaders oock copie geleverd van eijsch en[de] verderen cedulle, versouct oversulcx dat de ge[daec]h[d]e gecondemneert sullen werden ten principale t'antwoorden op penne van 't default en[de] bij provisie tot namptissement.

De verweerders p[er]sisteren bij haer gedaen versoucken.

Schaeck persisteert.

Welgeboren mannen rejecteeren d'exceptie bij de verweerders geproponeert en[de] ordonneren dieselve ten principale t'antwoorden op pene van deffault en[de] provisiën van namptissement. Actum desen 20 maert 1618.

De verweerders protesteeren om t'appelleren of te reformeeren, sulcx haeren goeden raet gedragen sal. Actum den 20 maert 1618.

scan 70, folio 67v

Willem Dircxz. als procureur van joffrouwe Agatha van Berckenroode, Dirck Joosten, brouwer in [de] Jerusalemse, Remeus Cousaert en[de] Gerrit Dircxz, schepensveer, Jan Adriaensz., getrouwt hebben[de] Geertruijt Claes van Voorhout, Jochem Specht en[de] Gerrit Gert, schout tot Hillegum, versouct copie uijt den eijisch van herschattinge en[de] tijt ten naesten om daet tegen te seggen. Actum den 20 maert 1618.

Schaeck fijat. Actum ult[imo dedit].

Jochem Specht, Dirck Joost Fransz., Agatha van Berckenrooden, Jan Adriaensz, getrouwt hebben[de] Geertruijt Claes van Voorhout, als den impost van [de] wijnen vanwege Willem Henrijcx Bras gerecolleert hebben[de] en[de] Gert Gerrit, schout tot Hille[gum] met Jacob Dammas, peetoom, consenteeren in versochte herschattinge mits dat pertijen wederom in heurluijder versochte herschattinge sullen consenteren, opdat alle de differenten met malcanderen gelijkelijcken mogen werden offgedaen en[de] den curateur van [de] moeijten en[de] vexatie bevrijt. Actum den 20 maert 1618.

Schaeck voor sooveele de mondige en[de] onmondige kinderen van Marijtgē Claesdr. consenteert mede in de herschattinge als vooren. Actum den 20 maert 1618.

Remeus Cousaert en[de] Gerrit Dircxz., schepens, consenteert mede als vooren. Actum ulti[mo dedit].

Den secretaris van [der] Morsch relateert dat hij volgen[de] 't appointement van bailliu en mannen alle de crediteuren op 't versouck van herschattinge jegens huijden gecijteert hebben[de], dat men daerinne soude doen dat recht is, voor antwoord gegeven hebben. Actum den 20 maert 1618.

Welgeboren mannen ordonneren een ijder van [de] crediteuren inne te brengen ten langsten voor vrijdage toecomende, haer bewijsen van [de] geijisch sommen die noch geen en overgelevert hebben, alsnoch over te leveren onder den secret[aris] omme daerop bij welgeboren mannen met advijs van rechtsgeleerden gedisponeert te werden naer behooren. Actum den 20 maert 1618.

Welgeboren mannen verstaen dat de procureurs in desen sullen gehouden sijn te verschijnen met de voorsz[egde] personen die in de herschattinge consenteren als oock mede van de personen hierboven genomineert als voorgaen[de] preferenten van haere consultatie often tenminsten te fourneren procuratie en[de] dit jegens over veertien dagen. Actum desen I mej 1618.

Schaeck versouct openinge van [de] consertatie²⁸ en[de] uijten naem van Willem Dircxz. als gesustitueerden. Actum den I mej 1618.

Schaeck voor sooveel als sijn meesters en[de] meesteressen aengaet, mitsgaders als gesubstueert van Willem Dircxz., versouct opening van [de] consultatie. Actum den 15 mej 1618.

Eijisch in cas van herschattinge bij Arent Gerritsz. Schaeck als gem[achtigt] van Adriaen en[de] Cornelis, meerderjaerijgen, mitsgaders Gerrit Gerritsz. als gestelde voocht over Maertgen en[de] Claes, minderjarijge kinderen van Marijtgē Claesdr., eij[sche]rs

op en[de] jegens d'andere crediteuren van [de] desolaten boedel van wijlen Jan Adams en[de] Maertgen Claes, ge[daec]h[den] in 't selve cas ter andere sijden, eijisch aen coppel.

²⁸ consertatie: op overeenstemming gericht overleg

vervolg van scan 70, folio 67v

Welgeboren mannen persisteren bij haer voorgaen[de] appointement. Actum den 15 meij 1618. ...

scan 70, folio 68

Sijmon Jansz. van

XLII

tevreden mette submissie en[de] uijtspraeck bij de
arbijters gedaen. Actum den 20 maert 1618.

Schaeck seijt dewijle den ge[daec]h[d]e in 't alderminsten niet en
voltrect 't appointement bij welgeboren mannen hem
geordonneert, maer ter quader trouwen eenige sustenue
maecken in alle schijn ofte die stucken onder den
eij[sche]r waeren gebleven, 't gunt notoir buijten die waerheit
is, daeromme welgeboren mannen gelieven te sententiëren
sulcx sij bevinden te behooren ofte alsnoch ten overvloet
den ge[daech]d[e] te ordonneren de voorsz[egde] stucken alhier in indijtij
te leveren op seeckeren peenen. Actum den 20 maert 1618.

Welgeboren mannen persisteren bij haer voorgaende appointe-
ment gewesen in date den V februarij 1618 voorleden. Actum den 20^{en}
maert 1618.

Volgt dit folio 87.....

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs tot den naesten
rechttdach. Actum desen I mejj 1618.

Schaeck versouct
renvooi? openingen van 't advijs nopende de preferentie.
Actum den 12 junij 1618.

Welgebooren mannen persisteren bij haer voorgaen[de] appointement
in date den I^{en} mejj, te weten als dat de procureurs in desen
alsnoch sullen toonen procuratie ofte de persoonen hier
voor dese vierschaere tegenwoordich brengen dat sij in de
voorsz[egde] herschattinge consenteeren aleer sij deselve
sullen openen op pene van versteck. Actum desen XII junij 1618.

Schaeck versouct dewijle denselven volcomelijck gereet
geweest is en[de] aldeur is geweest dat welgebooren mannen
gelieven t'appoincteren de p[er]tijen in gebreken blijvende
gehouden sullen sijn te betalen de costen van 't reterdement
en[de] interesse van dien. Actum den XII junij 1618.

Welgeboren mannen houden 't versouck in advijs totten naesten. Actum den XII junij 1618.

Schaeck en[de] Willem Dircxz. versouct alsnoch opening
van de consultatie. Actum den 26 junij 1618.

Willem Dircxz. met Jochem Specht present stelt
hem appellant, sulcx sijnen goeden raet gedraegen
sal. Actum den 26 junij 1618.

scan 71, folio 68v

Hendrick Storm, substijtuijt van jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict, beclaegt voor dese vierschare van welgeboren mannen alhier, Thomas Arcken van Jorck in Engelant, en[de] Jerves Bellemij van 't Lanum bij Ritvoort, mede in Engeland, ofte hoe sij anders met name ofte toename mogen sijn genomt, tegenwoordich sijne gevangens, haer aenseggende en[de] de waerheijt is sulcx dat sij haer met seer quaede saecken onderstaen en[de] vervordert hebben, sijnde clouck en[de] gesont van lichaem, lopen vagabonderen en[de] bedelen, en[de] 't selve de goeden luijden offgeperst hebben[de] onmitte-lijcken verdroncken, gaende voorts van 't quaet tot arger, gebruijcken[de] binnen den dorpe van Noortwijck, mitsgaders op 't 's heeren wegen veele insolentiën en[de] moetwillen, dat daerover bij veele luijden geclaegt werde. Den baillius bode van Noortwijck op ten sesten april voorleden door de voorsz[egde] clachten gecomen sijnde in stuck en[de] volvoeren van sijn offijtie jegens haerluijden, seggen[de] dat sij de voorsz[egde] insolentiën souden achterwegen laten en[de] vertrecken, ofte dat hij genootsaect soude sijn haer te apprehenderen. Sijluijden bij haer hebben[de] noch twee vrouwen, wel fortelijcken d'eene in de hant hebben[de] een houthaeck en[de] d'ander een stock, den voorsz[egde] bode seer deerlijcken hebben gequest en[de] geslagen, sijnde tot drie verscheijde plaetsen sijn hooft met dieselve houthaeck opgehaelt, ende souden hem ongetwijfelt gegrieft hebben, ten waere door het commen van sommige luijden daerdoor het belet worde, alle 't welcke saecken sijn van seer quaeden exemple. Eensdeels strijden[de] de voorsz[egde] bedelerijen jegens de openbaere placaten bij de e[dele] m[ogend]e heeren Staten op 't stuck van [de] vagabonden geëmaneert en[de] geweld en schendige van 's heeren wegen, resistentie van [de] justitie diewelcke in een lant van justitie geensints behooren geleden maer andere ten exemple wel swaerlijcken gestraft te werden, naerder blijckende bij haere gevangens eijgen conffessie, buijten pijn van banden ende ijsere gedaen.

scan 71, folio 69

Soo concludeert den voorn[oemde] offijchier in den name als boven, dat sij gevangens daerover bij u mijn e[dele] heeren crijmineel vonnisse gecondemneert sullen werden gebracht ter plaetse daer den bailliu aenwijsinge doen sal, ende aldaer door den scherprechter tuschen hemel en[de] aerde gehangen te worden datter de doot naervolcht, met confiscatie van alle haere goederen, ofte tot al sulcken fijne als mijn e[dele] heeren naer exigentie van de saecke bevinden sullen te behooren, ende versouct hij offijchier hem rechts te gewerden.

Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, den crijmijnelen eijsch en[de] conclusie overgeleijt bij Henrijck Storm, substituijt bailliu der voorsz[egde] jurisdictiën, ten laste van Thomas Arcken, van Jorck in Engelant, ende Jerves Belle mij van 't Lanum, mede in Engelant, mitsgaders haere gevangens eijgen confessie buijten pijn en[de] bande van ijsere gedaen, soo hebben die voorsz[egde] welgeboren mannen, doende recht uijt den name en[de] vanwege die hoge overicheijt van Hollant en[de] Westvrieslant, als meerder genegen sijnde tot barmherticheijt als rigeur van justitie, dieselve gevangens gebannen, gelijk sij bannen mitsdesen de voorsz[egde] gevangens de tijt van vijffentwintich jaeren uijt den lande van Hollant en[de] Westvrieslant, te ruijmen de jurisdictiën van [de] voorsz[egde] bailliu binnen 's daechs sonneschijn en[de] den voorsz[egde] landen binnen drie dagen daernaer, sonder dieselve in deselve tijt weder te frequenteren op pene van openbaerlijcken gegeeselt en[de] gebrantteijckent te worden, ende ontseggen den bailliu sijnen vorderen eijsch. Actum desen XXVIII april 1618 bij ons welgeboren mannen onderteijckent.

Mij present als secret[aris]

G. van [der] Morsch

Jan Adriaensz. Beerendrecht

Floris Jacopsz.

Heemskeerck

scan 72, folio 69v

Rechtdach gehouden den I^{en} mej bij Gijsbrecht
Corsz. van [der] Morsch als gesubstitueert van
bailliu en[de] welgeboren mannen omnis.
Absent met consent Jacob Dammasz.

Rechtdach gehouden den XV mej
bij Henrick Storm, substituijt
en[de] welgeboren mannen omnis.

LXVII verso Pieter Willemsz.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum en[de] Voorhout, gesien hebbende die stucken en[de]
munimenten, geproduceert in den processe tuschen joncheer
Andries van Thienen, bailliu als eij[sche]r op ende jegens
Pieter Willemsz., thimmerman tot Hillegum, ge[daec]h[de]
ordonneren pertijen tijschen dit en[de] den naesten rechtdag
te gaen bij den anderen met goede mannen
omme te sijen off sij connen accorderen, soniet sullen mannen
recht doen naer behooren. Actum den 15 mej 1618.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis,
Hillegum en[de] Voorhout, gehoort hebben[de] de defentie
in den processe tuschen Hendrijck Storm, substituijt
bailliu, Gijsbrecht van [der] Morsch, secretaris,
mitsgaders den bode, in cas van salaris, ordonneren
pertijen te gaan bij goede mannen omme te
accorderen. Actum den XV mej 1618.

renvooi naar scan 72, folio 70:

Willem Wolpherts, Willem Clinckenberch, Jan Corn[elis]soon
indempneeren ofte ijet den eij[sche]r te vergoeden.

Schaeck p[er]sisteert voor replijck.

Van [der] Meulen p[er]sisteert en[de] duplijceert desgelijcx. Actum den 14 au[gu]st[us] 1618.

Schaeck neemt tijt om te dienen van bewijs.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[de] sustineert dat des eij[sche]rs versouck in desen
gedaen sal werden ontseijt, dewijle den eij[sche]r altijt ten dage dienende
behoort gereet te wesen. Actum den 14 augustus 1618.

Welgeboren mannen gunnen den eij[sche]r sijn versochte tijt. Actum den 14 augustus
1618.

scan 72, folio 70

Rechtdach gehouden den XII junij
XV^c en[de] achtien bij Hendrijc Storm,
substituijt en[de] welgeboren mannen,
omnes.

Absent Jacob Jans Verbeeck.

Rechtdach gehouden den XXVI junij
bij den substituijt bailliu en[de]
welgeboren mannen, omnes.

Willem Dircxz. metten ge[daec]h[de] present ..
om alle vorderen costen en[de] processen te
schuwen, stelt hetselve tot discretie van
welboren mannen alhier.

Arent Gerritsz. Schaeck gem[achtigt]
van mr. Willem Garnet, eij[sche]r
Abraham Willemsz., ge[daec]h[de], eijsch aen [den]
coppel.

Schaeck stelt hetselve insgelijcx
tot discretie en[de] versouct dienvolgen[de] sententiën.
Actum den XXVI junij 1618.

Welgeboren mannen verstaen alsoo hetselve gestelt is t'haerder discretie,
hebben 't selve als minnelijcke arbitjers ofte compositeurs bij uijtspraeck gevonden en[de]
v[er]claert dat den ge[daec]h[d]en aen [den] eij[sche]r betalen sal een somme van vijff gulden
en[de] dertich stuijvers in 't
gelach, waervan den ge[daec]h[d]e aen [den] eij[sche]r sal corten wanneer hij hem betaelt
X stuij[vers], gereserveert sijn actie van garrant soo hij eenige heeft
en[de] betalen voorts elcx sijn costen om redenen. Actum den 26 junij 1618.

Abraham Willemsz. eij[sche]r,
Claes Gerritsz. ged[ae]hd[e], eijsch aen copel.
Actum den 26 junij 1618.

Gerrit Jansz. interveniërende voor Claes Gerritsz., sijn soon, overmits
sijn absentie niet te weten wat vor[gaende] saeck is, tijt ten naesten om tegens
t'antwoorden op versteck.

Schaeck sustineert dat den vader geen recht en heeft om t'interveniëeren
om redenen geen kennisse van [de] saecke te hebben, en[de] dat om redenen van dien
aparentlijcen behoort gedecerneert te worden 't deffault tot sulcken profijt als naer
rechten. Actum den 26 junij 1618.

Welgeboren mannen gunnen den ge[daec]h[d]e tijt om t'antwoorden jegens den naesten. Actum desen
XXVI^{en} junij 1618.

Van [der] Meulen voor de ge[daec]h[d]en seijt ongehouden te wesen den eij[sche]r in desen te inter-
veniëeren als wel expresselijcken ontkennen[de] den eijsch sulcx die leijt, concludeert
mitsdien tot ontsegginge en[de] absolutie mette costen. *renvooi, zie scan 72, folio 69v*

scan 73, folio 70v

Jan Dircxz. versouct jegens den naesten rechtdach
te dienen van reprochen door d'absentie van [de] advocaet.
Actum den 26 junij 1618.

Schaeck seijt dat den ge[daec]h[d]en over lange is tijt vergunt
om te dienen van reprochen en[de] den voorleden rechtdage op
pene van versteck, sulcx dat apparentelijcken volgen[de] welboren
mannen selffs geordonneerden appointementen den ge[daechd]en sal
werden versteecen en[de] pertijen geordonneert haerluij[den] sacken gehouden te
furneren, versouct dienvolgen[de] recht. Actum den 26 junij 1618.

Welgeboren mannen stelle die saecke ex officijto in state
totten naesten. Actum den 26 junij 1618.

De voorsz[egde] verweerder ontkent alle het innehouden van des
eij[sche]rs geproduceerde, seijt dat de getuijgen niet behoor-
lijc gerecoleert en sijn, en[de] dat mitsdien daerop soo op
soo volgen[de] de beschreven rechten als d'ordonnantie op
't stuck van [de] justitie geëmaneert, geen regart ge-
nomen can werden tot sijnen nadeel. Actum den 14 augustus
1618.

Schaeck versouct copie. Actum den 14 augustus 1618.

scan 73, folio 71

Rechtdach gehouden den 13
augustus 1618 bij Hendrijck Storm,
substijtuijt bailliu,
ende welgeboren mannen.

Mote voor die ge[daec]h[d]en ontkent eenich
sant gevaeren te hebben op ten sondach
maer wel waer is dat des ge[daec]h[des]
huijsvrouwe op ten sondach in den
eijsch geroert 's morgens omtrent
de clocke vier uijren 't schip heeft
alleen verset uijt de sloot ofte
vaert omme daerdeur andere schepen
haeren bequamen deurgangk te hebben,
waarmede den ge[daec]h[d]en sustineert
niet verbeurt te hebben, concludeert
mitsdien tot absolutie van den eij[sche]r zijn ge-
daen eijsch mette kosten.

Schaeck voor replijck seijt dat den
s[ubsti]tuijt[t] bailliu heeft gesien dat des
ge[daec]h[d]es huijsvrou 't schip heeft vervoert
en[de] dat een meijsgen vooraen 't selve
was treckende en[de] deselve daerover
bekeurt te hebben, die tevreden is sulcx bij eede te v[er]claeren, waerop denselven
in desen gelooff behoort te merijteeren, p[er]sisteren daerommen bij zijn gedaen eijsch en[de] genomen
conclusie.

Mot p[er]sisteert voor duplijck.

P[er]tijten hinck inde concludeeren
in rechten en[de] versoucken vonnis.
Actum den 14 august[us] 1618.

Welgeboren mannen ordonneeren
p[er]tijten te gaen bij goede mannen
tuschen dit en den naesten om te sien off
sij connen accordeeren, soo niet sullen wel-
geboren mannen recht doen als naer
behooren. Actum den 14 august[us] 1618.

Schaeck seijt tot naerder conffessie dat den
ge[daec]h[d]en niet en mach ontken[nen] 't sant te selven dage geladen te hebben

Welgeboren mannen condempneren den ge[daec]h[d]en in een boeten van thien pont,
compenseeren de kosten om redenen. Actum den 5 september 1618.

Den eij[sche]r stelt hemselven appelland, nopende de kosten voor den hove van
Hollant. Actum den 5 augustus 1618.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu
van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, beclaecht voor dese
vierschaere Jacob Claesz. van
Alckemade als man en voocht van sijn huijsvrouwe,
hem aenseggende en[de]
die waerheijts is sulcx dat sijn
ge[daec]h[d]en huijsvrouwe op sonnendage,
wesende den 15 juijlius lestleden,
vervordert heeft sant te voeren,
strijdende hetselve tegens
't gebodt van [de] heeren van [de] reeckeninge,
mitsgaeders tegens de keuren
van Rijnlant, concludeert oversulcx
dat den ge[daec]h[d]e daerover gecondempneert
sal werden in een boeten van thien pont
mette kosten.

Ad idem
Cornelis Jeroensz. tot Noort-
wijckerhout van dat hij ofte
sijn volck drie wagens hoij
mende onder die predijcatie
des sonnendaechs voormiddaechs
op ten 15 juijlius, concludeert
als vooren.

scan 74, folio 71v

Ad idem

In state tegens den naesten
rechtdach. Actum den 5 september 1618.

Cornelis Jeroensz. tot Noortwijckerhout,
van dat haer volck opten 15 juijlijus
sonder consent hoij keerde onder die voormiddaechse
predicatie, concludeert als vooren.

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r die non comparijtie
van den ge[daec]h[d]en 't I deffault en[de] een nieuwe citatie ad prijnum.
Actum den XVIII^{en} september 1618.

In state ex officio totten naesten. Actum den 16 octobris 1618.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]en van den eijsch en[de] conclusie op
hem gedaen en[de] genomen en[de] compenseren die costen om redenen. Actum den
XIII^{en} novembris 1618.

Den bailliu stelt hemselven illijco appellant. Actum den 13 november 1618.

Mota mette ge[daec]h[d]esse present concludeert
tot restitutie van de kannen in den eijsch
geroert en[de] nopen[de] de geëijschte boeten
antwoordende seijt te hoochsten bij [den]
ge[daec]h[d]esse niet meer schuldich te sijn als
eens de boeten van thien gul[den] die sij te-
vreedden is tot moderatie van mannen
om redenen naerder te deduceeren is
te voldoen.

Joncheer Andries van Thienen,
bailliu van Noortwijckerhout,
Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
beclaecht voor dese vierschaeren
Jacob Claesz. van Boxel,
waert in den Engel tot
Lis, ter oorsaecke dat
bij den substituijt t[e] sijnen
huijse bevonden sijn XI bierkannen
ofte cruijcken ongeijckt,
waerover den ge[daec]h[d]en verbeurt
heeft een somme van X gul[den]
op ijeder stuck, concludeert
tot condempnatie mette
costen.

Schaeck voor replijck neemt tot
voordele dat niet en wert ontkent
d'ongelijcte kannen ofte cruijcken naer
huijs gesonden te sijn en[de] nopende
de restitutiën van dien, stelt 't selve
tot discretie van de rechters en[de]
p[er]sisteert vorder bij sijn gedaen eijsch
en[de] conclusie en[de] dat ge[daec]h[d]esse
nimmermeer en sal doceren niet
meer als eens thien gul[den] verbeurt
te hebben.

Mote p[er]sisteert voor duplijck. Actum den 14 augustus 1618

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs tot den naesten rechtdach
om redenen haer daertoe moveerende. Actum den 14 augustus 1618.

scan 74, folio 72

Schaeck, vermits de non comparijtie
van [de] ge[daec]h[d]en
versouct het eerst deffault
tot sulcken profijt als naer rechten.

Welgebooren mannen vergunnen d'eij[sche]r
't eerste deffault tot sulcken profijt
als naer rechten en[de] een tweede citatie.

Actum den 14 augustij 1618.

Mote mette ge[daec]h[de] p[re]sent concludeert
en[de] antwoordt als in de saecke van Jacob
Claesz.

Schaeck, mede als vooren. Actum
den 14 augustus 1618.
Van gelijcken Corn[elis] Cor[nelissen] van Velsen
in advijs. Actum den 14 augustus 1618.

De huijsvrouw van Willem Henrijcxz.,
present, concludeert als vooren,
deselve gehoort sijnde is geconsenteert,
getuijchgenisse in te brengen jegens den
naesten rechtdach, dat sij presentatie
van ijcken aen [de] baillius bode heeft gedaen.
Actum den 14 augustus 1618.

Ad idem
Dirck Bruijnen, waert in de Valck
aen Sgravendam in Voorhout,
alwaer bij den voorn[oemde] susbstituijt
bevonden sijn op ten 17 julij vijff ongeijckte
cannen ofte cruijcken, concludeert
over sulcx over elck stuck als vooren.

Ad idem Cornelis Corn[elissen] van Velsen,
waert in Couwenhoven tot Lis,
ter causen dat aldaer bij den voorn[oemde]
susbstituijt bevonden sijn op ten 17
julij als vooren, seven ongeijckte
cannen ofte cruijcken, concludeert
mede over elcx stuck als
vooren.

Ad idem Willem Henrijckxz., waert
in den Olijphant tot Hillegum
ter cause dat aldaer mede ten
selven dage bevonden sijn en[de] bij den
substituijt daerover bekeurt
is, vijff ongeijckte kannen
ofte cruijcken, concludeert
mede als voorn[oemt]

scan 75, folio 72v

Joncheer Andries van Thienen,
bailliu van Noortwijckerhout,
Lis, Hillegum en[de] Voorhout,
beclaecht voor dese vierschaere
die soon van
Pieter Corn[elisse] tot Lis
van dat hij op ten 15 julij den
sondaechs onder de voormiddaech
predicatie heeft gaen vischen,
concludeert over sulcx dat den
ge[daec]h[d]en daerover gecondempneert
sal worden in een boeten van thien
pont mette costen.

De ge[daec]h[d]e present ontkent onder de
predicatie met open vensteren ofte
open winckelen gestaen te hebben,
concludeert tot absolutie van [den] eij[sche]rs
en[de] costen.

Schaeck p[er]sisteert voor replijc.

Mote p[er]sisteert voor duplijck
en[de] neemt tijt om te dienen van
bewijs. Actum den 14 augustus 1618.

Ad idem
Volckert Harmansz. de Vries,
ter cause hij op ten 15 julijus
1618 des sondaechs onder die
voormiddaechs predijcatij met
open winckel en[de] vensteren
voort te doen, waerover hij ver-
beurt heeft een boeten van
thien pont volgens die costuijmen
van Rijnlant, concludeert tot
condempnatie van dien mette
costen.

scan 75, folio 73

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[de] versouct copie uijt den eijsh en[de] tijt ten naesten. Actum.

Schaeck fijat. Actum den 14 augustus 1618.

Welgeboren mannen verleenen d'eij[sche]r 't l^e deffault tot sulcken profijit als naer rechten. Actum den 5^{en} september 1618.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout metten aencleven van dien, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delict, beclaecht voor dese vierschare van welgeboren mannen Adrijaen Pietersz. van Rossum, buijrman tot Noortwijckerhout, hem aenseggende ende de waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[d]en hem met seer quaede saecken onderstaen en[de] vervordert heeft op ten XVI julij 1618 voorleden, alsoo Crijn Jacobsz. Roo, mede buijrman tot Noortwijckerhout is comen gereden omtrent de wooninge daer pachter off is Jan Persoon, in de Cleij, bij den dorpe van Noortwijck, op sijn wagen sittende Maertgen Jansdr., huijsvrouwe van Henrijck Dammasz., molenaer tot Noortwijckerhout voorsz[egt], en[de] meer ander geselschap, hij den voorsz[egde] van Rossum uijt buijrschap medegenomen heeft, diewelcke doen terstont sonder eenige reeden veel injurieuse woorden jegens die voorsz[egde] Maertgen Jansdr. gebruijckt en[de] dieselve seer geslagen heeft, niettegenstaende hij met haer man in proces is, sijnde het-selve een saecke streckende tot groot violatie van 's heeren wegen en[de] bijsonder van alle reijssende passanten, soo concludeert den voorn[oemde] offijchier in den name als boven dat hij ge[daec]h[d]e daerover bij u[e]dele heeren vonnisse gecondemneert sal werden arbitralijcken aen den lijve gestraft te werden, ofte tot alsulcken fijne als mij e[dele] heeren naer exigentie van de saecke bevinden sullen te behooren, maecken[de] in cas van proces eijsch van costen en[de] versouct hem rechts te gewerden.

scan 76, folio 72v

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delickt beclaecht voor dese vierschaere van welgebooren mannen Joris Jansz., duijnmeijer tot Noortwijckerhout, ge[daec]h[d]e in persoon, hem aenseggende ende de waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[d]e hem met seer quaede saecken onderstaen en[de] vervordert heeft seeckeren tijt geleden dat hij ge[daec]h[d]e gecomen is ten huijse van Pieter Claesz., schoemaecker tot Noortwijck, alwaer hij van den voorn[oemde] Pieter Claesz. versocht heeft copie van seeckere acte, gedateert in date den 6 julij 1618, sijnde bij hem ge[daec]h[d]en ende Pieter Claesz. voorsz[egt] tesamen, mitsgaders Cornelis Gerritsz. als getuijge onderteijckent, innehoudende dat den voorn[oemde] Pieter Claesz. aen hem ge[daec]h[d]e betaelt hadde een somme van tweehondert guldens in minderinge van een somme van twee hondert vijftich guldens bij den voorn[oemde] Pieter aen hem ge[daec]h[d]e gelooft in coope voor een stucke weij- ofte hoijlants, sijn de de helfte van thien hont belent aen de Cleijlaan, op welcke versouck den voorn[oemde] Pieter hem ge[daec]h[d]e copie geleverd heeft, welcke copije hij ge[daec]h[d]e in de hant nemende jegens den voorn[oemde] Pieter geseijt heeft dat hij de principale acte eens soude lesen omme jegens den anderen te colationneeren, 't welcke den voorn[oemde] Pieter gedaen heeft, ende deselve in het leste van 't lesen wesende heeft hij ge[daec]h[d]en vijantelijckerwijse de voorsz[egde] acte daer die betalinge van [de] voorsz[egde] tweehondert guldens opgeteijckent stont, jegens sijn voorsz[egde] Pieters wil ende danck aen tweën gescheurt, soucken[de] alsoo den voorsz[egde] Pieter t'ontnemen de middelen van bekentnisse van sijne gedane betalinge alsoo de voorsz[egde] coope ter secretarije volgens de ordonnantiën van den XL penn[ing]en niet aengebracht en was, wel senisterlijcke 't selve mede te verswijgen en[de] te fraudeeren,

scan 76, folio 73

ende dat meerder is gaende noch van 't quaet tot
 erger, den voorn[oemde] Pieter Claesz. door hetselve feijt
 verschricht sijnde het eene stuck opraepende ende
 in sijn die sack gestoocken heeft, roepende sijne
 huijsvrouw om hulpe, hij ge[daec]h[d]en den voorsz[egde] Pieter
 met verscheijde dreijgementen noch gedreijcht heeft,
 seggende onder veel andere vijleijne woorden ende
 dreijgementen daer sal noch eens een staelen
 wintdeur waeijen en[de] is hij ge[daec]h[d]e alsoo uijt de keucken
 gegaen. Alle 't welke saecken sijn
 van quaede gevolge die in een lant van
 justitie niet en hooren geleden, maer
 ten exemple van andere quaetdoenders wel
 swaerlijcken behooren gestraft te worden,
 soo concludeert den voorn[oemde] offijchier en[de] eij[sche]r
 in den name als boven dat den voorn[oemde] ged[ae]c[h]h[d]en bij u e[dele]
 vonnisse difvijntijff gecondemneert sal werden
 gebracht ter plaetse daer den bailliu aenwijsing
 doen sal met een gescheurde brieve om sijn hals, ende aldaer door den scherprechter
 wel strengelijcken gegeeselt en[de] op sijn
 schouder gebrantteijckent te worden en[de] voorts gebannen den tijt van 25 jaeren uijt Hollant en[de] Westvrieslant, met
 confiscatie van alle sijne goederen ten profijt van graeffelijck[heit] ende in
 cas van proces bij provisie gecondemneert sal
 werden alhier van de vierschaere gebrocht te
 werden in hechtenisse op ten graeffelijcken
 huijse van Teijlingen, ende aldaer te
 blijven ten uijtende van denselve processe
 offte tot sulcken anderen fijne als welgeboren
 mannen naer exigentie van de saecke be-
 vinden sullen te behooren, alles onvermindert 't recht van XL pen[ning], versouckende hij
 offijchier hem recht te geworden.

Mote metten ge[daec]h[d]e present versouct ontslaginge van de
 p[er]sonele comparijtie en[de] admissie om te dienen bij procureur
 onder belofte en[de] hanttastinge van t'allen tijde bij
 welgebooren mannen vermaent sijnde weder in persoon te
 compareeren sup pena confessij et convictij,
 sustinereende datter geen provijsie voor den offijchier en
 valt en[de] mitsdien 't selve sal werden ontseijt, versoucken voort
 copie uijt den eijsch en[de] dach om t'antwoorden ten principalen.

scan 77, folio 73v

Schaeck p[er]sisteert bij de versochte personele comparijtie en[de] sustineert datter geen ontslaginge en valt en[de] vooralsnoch geen copie uijt den eijsch om redenen als naerder bij monde sal werden gededuceert.

Moten persisteert voor duplijck bij sij versochte ontslaginge en[de] adjudicatie van sijn versochte copie. Actum den 14 augustus 1618.

Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout den voorgaen[de] crijmenelen eijsch ende conclusie bij joncheer Andries van Thienen, bailliu derselver jurisdictiën ten laste van Joris Jansz., duijnmeijer tot Noortwijckerhout ge[daec]h[d]en in persoon mits denselven ge[daec]h[d]en stellende cautie ter somme van ses hondert gulden, ende doende hanttastinge van t'allen tijden tot vermaninge van welgeboren mannen wederom te compareeren sub pena confessij et convictij, ontseggen sijne versochte provijsie en[de] admitteeren den ge[daec]h[d]en te mogen ocupeeren bij procureur, vergunnen hem sijn versochte copie uijt den eijsch. Actum den 14 augustus 1618.

Compareerden in gebannen vierschare van welgebooren mannen Claes Maertsz. wonen[de] in de Sillick, Gerrit Jansz. de Munnick en[de] Jacob Claesz. van Alckemade, ende constitueeren haer t'samen causionnaris voor Joris Jansz., duijnmeijer tot Noortwijckerhout, ter somme ter van ses hondert guldens toe, volgens 't appointement van welboren mannen onder verbant als naer rechten daertoe staende. Actum den 14 augustus 1618.

In state den 5 september 1618.

In state ten versoucke van den verweerder. Actum den 18 september 1618.

scan 77, folio 74

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout eij[sche]r van 's heeren wegen in cas van delickt, beclaecht voor dese vierschaere van welgebooren mannen Adrijaen Willemsz. Scheenaert, woonende tot Lis, ge[daec]h[d]e in persoon, hem aenseggen[de] en[de] die waerheijt is sulcx dat hij ge[daec]h[d]e hem met seer quaede saecken onderstaen ende vervordert heeft op den II^{en} julij voorleden commende tot Noortwijck ten huijse van Jan Huijgensz. Vrooman, waert ende herbergier aldaer, bij hem hebbende een ruijnpaert, swart gehaert wesende, 't selve paert aen Jan Huijgen voorsz[egt] vercocht heeft voor een somme van XL guldens volgens seeckere obligatie gepasseert voor Dirck Wolphertsz., notaris publijck tot Noortwijck, mitsgaeders die-selve coop tesamen aen Jan Claesz., collecteur van den impost van den XX^{en} penning van de paerden ingebracht hebben, den voorn[oemde] ge[daec]h[d]en 't selve terugge stellende hem vervordert heeft jegens wil en danck van [de] voorn[oemde] Jan Huijgen met hetselve paert doorgereeden is, alle 't welke een saecke is eensdeels van geweld en[de] anders van diefte 't welke in een lant van justitie niet en hoort geleden maer anderen ten exemple wel swaerlijcken behoorde gestraft te worden, soo concludeert den voorn[oemde] offijchier in den name als boven, dat hij ge[daec]h[d]e daer-over bij u mijn e[dele] heeren crijmineel vonnisse arbitralijcken aen den lijve gestraft sal werden en in cas van process bij provijsie gecondemneert sal werden, gebrocht te werden op ten graeffelijcken huijse van Teijlingen en[de] aldaer te blijven ten uijtende van denselven processe ofte tot al sulcke corporele ofte pecuniëele amende als mijn e[dele] heeren naer exigentie van de saecke bevinden sullen te behooren, versouckende hij offijchier hem rechts te gewerden.

Mote mette ge[daec]h[d]e present antwoordende ten principale ontkent jegens danck en[de] wil van

scan 78, folio 74v

Jan Huijgen 't paert in den eijsch geroert vervoert te hebben, maer mit dieselve nopende de gedaene coop verdraegen te sijn geweest, concludeert mitsdien ten fijne van niet ontfanckelijck en[de] bij ordre tot ontsegginge en[de] absolutie van [de] d'eij[sche]r sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie mette costen ende in cas van langer proces bij d'eij[sche]r in desen versouckende ontslagen te werden van [de] p[er]sonelen comparijtie ende dat wijdert d'incasseratie bij den heer bailliu versocht, sal werden ontseijt, doende wijders eijsch in reconventie, concludeert dat den bailliu gecondemneert sal werden 't paert in den eijsch geroert aen [de] reconventionneelen eij[sche]r te restitueeren, die bij sijnen substituijt ofte bode ter p[re]sentie van welgebooren mannen uijt de weijde is doen haelen en[de] dit alles bij provijsie in cas van debat daerop recht in desen wert versocht, maecken[de] nopen[de] desen eijsch van costen schaden en[de] interesten.

Schaeck p[er]sisteert voor replijck bij den gedaen eijsch en[de] genomen conclusie, alles onvermindert de p[er]soneelen comparijtie en[de] nopen[de] dat versocht wert van [de] eij[sche]r de restitutiën van 't paert dat die 't selve niet en heeft in sijn prijvee gehaelt maer ter contrairie als autorijsatie hebben[de] van Jan Huijgensz. Vrooman die 't selve voorsz[egde] paert voor hem uijt crachte van de coop is behoudende over sulcx sooveel de restitutiën aengaet den eij[sche]r niet en toucheert persisteren[de] voor replijc en[de] v[er]souct insgelijcx recht, concludeert nopende de reconventie die impertinent is, niet ontfanckelijck ende bij ordre tot absolutie mette costen.

Mote ten principale duplijceert en[de] persisteert en[de] nopen[de] de reconventie replijcerende seijt niemant te kennen nopen 't haelen van het paert dan den eij[sche]r alleen, p[er]sisteren over sulcx bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Schaeck aengaen de reconventie persisteert voor duplijc. Actum den 14 augustus 1618.

Welgeboren mannen ontslaen den ged[ae]h[d]en van [de] personele comparijtie en[de] nopen[de] den eijsch in reconventie bij den ge[daec]h[d]e gedaen condempneeren den bailliu 't selve paert in handen van [den] eij[sche]r ofte ter plaese van daer het gehaelt is, costeloos en[de] schadeloos te restitueeren, gereserveert den voorsz[egde] bailliu sijn actie aen diegeen sulcx als hij te raede vinden sal. Actum den 14 augustus 1618.

scan 78, folio 75

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[de] consenteert in den eijsch mits dat d'executie van dien gesurceert sal worden den teijt van twee mael drie maenden.

Schaeck versouct volgens de bekentnisse condempnatie en[de] sustineert datter geen atterminatie en behoort te vallen.

Van [der] Meulen p[er]sisteert. Actum desen 14 augustus 1618.

Welgeboren mannen condempneeren den ge[daec]h[d]e de geëijschte somme van 25 gulden te betalen mette op tweemaal twee maenden. Actum desen 14 augustus 1618.

Schaeck versouct copije uijt den eijsch mitsgaders uijt de requesten cijvijl. Actum den 14 augustus 1618.

Schaeck tot retentie van [de] requeste cijvijl en[de] committimus²⁹ daerop gevolcht, seijt dat den appellant bij de sententie van Noortwijckerhout bij de rechters aldaer gewesen niet en is beswaert ende dat daerom[me] de e[dele] heeren welgeboren mannen die selffde sententie gelieven t'approberen, mitsgaeders te condempneeren in de costen soo voor die rechters van Noortwijckerhout als alhier gevallen temeer om mondelinge deductie ofte informatie te exhiberen desnoot sijnde.

Van [der] Meulen voor den appellant en[de] eij[sche]r replijceert en[de] persisteert bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Schaeck p[er]sisteert voor duplijck en[de] leijt tot justificatie van [de] rejectie over seeckere beswooren vertijfijcatie, refereerende hem vorder totte besegelde custingbrieff, mitsgaders de proceduren en[de] de sententie bij den gerecht van Noortwijckerhout met advijs van een rechtsgeleerde daerop gevolcht.

Van [der] Meulen voor den eij[sche]r neemt tijt ten naesten om te dienen van productie ofte te renunchiëren.

Schaeck fijat op pene van versteck. Actum den 5 september 1618.

Joncheer Andries van Thienen, eij[sche]r
contra
Dirck Dirckxz. van Elstgeest ge[daec]h[d]en omme betalinge te hebben van een somme van XXV gulden als reste van meerder somme ter cause van gedaengde boeten, concludeert tot condempnatie van dien mette costen.

Nota
Van der Meulen voor Corn[elis] Sijmonsz. Schoten, appellant ende impt van requeste cijvijl
contra
Neeltgen Jacobsdr., weduwe van Adrijaen Maertenz. , geappelleerde en[de] gerequireerde respectijve presenteert requeste cijvijl ende concludeert als in scriptus.

²⁹ committimus: juridische term die inhoudt dat zekere personen inzake civiele kwesties niet voor lagere rechtbanken gedaagd kunnen worden maar waarvan dit soort zaken voor speciale rechters speelt

scan 79, folio 75v

..... vanwegen de ge[daec]h[d]en
en[de] geappelleerde versouct copie.

Schaeck fijat. Actum den 14 augustus
1618.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]e concludeert
dat den appellant verclaert sal
werden quaet appellant en[de] dat mitsdien
't vonnisse bij schepenen van Hillegum gewesen sal werden geapprobeert
maecken[de] eijsch van costen.

Schaeck copie en[de] tijt om te replijceren. Actum den 5 september 1618.

Van [der] Meulen voor den ge[dace]h[d]en sustineert dat den eij[sche]r van desen sijn versouck sal
werden ontseijt.

Welgebooren mannen vergunnen den eij[sche]r sijn versochte tijt en[de] copie op
v[er]steck. Actum den 5 september 1618.

Schaeck p[er]sisteert voor replijck.

Van der Meulen duplijceert en[de] persisteert, refereert hem tot
de notulen en 't vonnisse bij den gerechte van Hillegum gewesen,
mitsgaders 't gunt aldaer geproduceert en[de] overgeleijt is geweest.

Schaeck tot justijficatie van sijn gedaen eijsch, refereert hem tot
de presentatie en[de] middelen in den eijsch geroert en[de] produceert
wijders een attestatie in date den 2 septembris 1618.

Van [der] Meulen voor den geappelleerde employeert reprochen van rechten
jegens d'overgeleverde attestatie bij den appellant overgelevert.

Schaeck dewijle d'attestatie wort gehouden voor gerecoleert employeert
saelvatiën van rechten.

P[er]tijten hinck inde concludeert in rechten en[de] versoucken vonnis. Actum
den 18 september 1618.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, gesien hebbende die stucken en[de] munimenten
geproduceert in den processe tuschen Sijmon Jans tot Hillegum,
eij[sche]r in cas d'appel en[de] Jan Beuckensz. ge[daec]h[d]e en[de] geappelleerde
ter andere sijden, en[de] gehoort hebben[de] haere mondelinge deffentie, mitsgaders
de verclaeringe van eede gedaen bij Jan Beuckensz., verclaeren
den appellant quaet appellant en[de] approberen 't vonnisse bij
schepenen van Hillegum gewesen in date den 6 junij 1618,
condempneren hem over sulcx de somme van XXIII gul[den], acht pen[ningen]
te betaelen, gereserveert sijne voordere actie daer en[de] waer hij te raede
vinden sal, condempneeren hem voort in alle die costen soo voor
dese vierschaere als voor schepenen van Hillegum gewesen. Actum
den 18 septembris 1618.

Schaeck stelt hemselven appellant. Actum den 18 september 1618.

scan 79, folio 75v vervolg

renvooi, zie scan 83, folio 78v

Compareerenden Jacob Claesz. van Alckemade en[de] LXXVIII v[er]so

scan 79, folio rechts (niet genummerd)

Extrordinaris vergaderinge gehouden
den XXVIII augustus 1618 bij bailliu
en[de] welgeboren mannen vanNoortw[ijckerhout] aengaen[de]
mr. Claes Jacobsz., schoolm[eeste]r
tot Noortwijckerhout, ten versoucken en[de] volgens
den inhout van [de] request en[de] acte hier neffens gaenden.

Bailliu en[de] mannen houden die saecke in advijs
tot den naesten rechtdach, huijden acht dagen, mits dat pertijen ten
wedersijden sal geleverd worden copie tot haeren
kosten die het begeeren. Actum den 28 augustus 1618.

Is voor apostille geordonneert.

Bailliu en[de] welgeboren mannen van Noortwijckerhout met den aencleven van dien,
gesien hebbende de stucken bij p[er]tijten ten wedersijden overgelevert, ende haere
defentie mondelinge daerop gehoort, ordonneeren en[de] verstaen dat mr. Claes
Jacobs sal jegens alreheijligen dage toecomende sijn schoolm[eeste]rschap
verlaten ende dat de kerckm[eeste]r middellertijt haer wederom van een ander
bequaem schoolm[eeste]r sullen mogen versien volgens d'ordinantie gelijk oock
mede dat p[er]tijten sullen binnen den tijt acht dagen te weten de kerckm[eeste]r
en[de] de voorsz[egde] mr. Claes ten overstaen van [de] representeerende ambachsheer
aldaer bij den andere sullen comen, omme met de voorsz[egde] mr. Claes nopende
sijn pretens in vrintschap off te handelen, ofte bij faute van dien dattet selve
affgehandelt sal worden tot discretie van [de] bailliu en[de] welgeboren mannen.

Actum den V^{en} septembris XVI^C en[de] achtien, mij present als secret[aris]

G. van [der] Morsch	3
8	
1618	1
5	

Alsoo de kerckm[eeste]rs van [de] kercke van Noortwijckerhout mitsgaders den school[meester]
aldaer mr. Claes vanwege sijn deportement.

scan 80, folio links

Rechtdach gehouden den 4 september
a[nn]o XVI^c en[de] XVI bij den bailliu
en[de] welgeboren mannen.

Compareerden voor bailliu en[de] welgebooren mannen Dirck
Jacobsz. Heemskerck, out omtrent XXX jaeren, Jacob
Claesz. van Oosten, out omtrent XXXVII jaeren, Willem
Pietersz. Cooleck, out omtrent XXV jaeren, en[de]
Huijbertgen Jansdr., out omtrent XX jaeren, en[de]
mr. Willem Garnet, chiruguijn, rechtelijcken verdaecht
sijnde omme de waerheit getuijchgenisse, bij solempneelen
eede verclaert hebben waerachtich te wesen verclaert eerst
mr. Willem voorsz[egt] dat hij verbonden heeft Abraham Willemsz.
diewelcke gebeten was in sijn vinger ten huijze van Engel Jacobsz. Heemskerck, dewelcke bekenden
't selve hem gedaen te sijn bij Claes Gerritsz., de soon van
Gerrit Jansz. de Munnick, verclaren voorts
de bovenges[chreven] gedaechdens dat sijluijden wel gesien hebben
dat beijde de voorsz[egde] pertijen met den anderen onder de
voet lagen en[de] dat sijluijden voor datum ongequest waeren, en[de] Dirck Jacobsz. en[de] Huijbertgen Jansdr.
verclaeren gesien te hebben doen sij weder opstonden dat
Claes Gerritsz. dijm bloede ende en tuijchden wijders
niet, soo waerachtich most haer deposanten Godt
almachtich helpen. t'Oirconden desen onderteijck[en]t
desen V^{en} septembris 1618.

G. van [der] Morsch

Den ge[daec]h[d]e seijt dat hij sijn kint daer gestiet
heeft om de schapen te keeren, niet weten[de]
wat sij daer gedaen hebben.

Schaeck accepteert tot sijnen voordeele
dat den eij[sche]r niet en wort ontkent
maer simpelijcken gesustineert sijn kinderen
geen last gegeven te hebben, 't welcke
in desen in consijderatie niet en mach
worden getrocken maer apparentelijcken
d'eij[sche]r behoort geadjudijceert te werden
sijne gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Welgeboren mannen houden die saecke
in advijs totten naesten. Actum den 5 septem[ber] 1618.

P[er]tijten hinck inde concluderen in recht en versoucken vonnis. Actum den 18 septem[ber] 1618.

In state ten versoucke van den bailliu.

Joncheer Andries vandien bailliu van
Noortwijckerhout metten aencleven van dien,
beclaecht voor dese vierschare Arijen
Cornelisz. Arijen Vlas, hem aenseggen[de]
dat sijn kinderen op sondach den 26 augustus
voorleden vlas op hopen geset hebben, onder de voor-
middaechs predicatie, concludeert
daeromme tot een boeten van thien pont
mette kosten
en[de] versouckt daerop recht.

scan 80, folio 76

Abraham Willemsz.

Schaeck tot justifijcatie van sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie produceert en[de] refereert het tot seeckere verclaringe alhier ten dingboucke gestelt mits dat den ge[daec]h[d]en van gelijcken sal dien[en] van contrariebewijs ofte daervan renunchiëren.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]en renunchiërende versouct copie en[de] dach ten naesten.

Schaeck fijat. Actum den 5 september 1618.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]en emploijeert reprochen van rechten, concludeert in recht en versouct vonnis.

Schaeck emploieert salvatiën van rechten en[de] doet presentatie dat den eij[sche]r tevreeden is met eede te verclaeren dat den ge[daec]h[d]en hem eij[sche]r in sijn vinger gebeten heeft en[de] concluderen als vooren. Actum den 18 september 1618.

In state ex officio. Actum den 18 september 1618.

P[er]tijten hinck inde versoucen alsnoch recht. Actum den 16^{en} octobris 1618.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[d]e van [den] eijsch en[de] conclusie op den ge[daec]h[d]e gedaen en[de] genomen en[de] compenseren de costen om redenen, Actum den 16 octobris 1618.

Van [der] Meulen van den ge[daec]h[de] ontkent den eijsch en[de] conclusie ten fijne van niet ontfanckelijck en[de] tot ontseginge van dien met absolutie van [de] costen.

Schaeck persisteert voor replijc.

Van [der] Meulen duplijceert ende persisteert desgelijcx.

Schaeck neemt tijt om te dienen van productie. Actum den 18 septem[bris] 1618.

Van [der] Meulen voor den bailliu sustineert datter geen tijt behoort te vallen. Actum den 18 septembris 1618.

In state jegens den naesten. Actum den 18 septembris 1618.

Schaeck refereert hem tot de verclaeringen voorgaen[t] gedaen en[de] bij Abraham Willems mede *scan 80, folio 76, vervolg*

gedaen. Actum den 16 octobris 1618

Welgeboren mannen ontseggen den eij[sche]r sijn eijsch en[de] conclusie opten ge[daec]h[d]e gedaen en[de] genomen en[de] compenseren de costen om redenen. Actum den 16 octobris 1618.

Den bailliu stelt hemselven appellant. Actum den 16 octobris 1618.

Rechtdach gehouden den XVIII^{en} septembris 1618 bij den bailliu en[de] welgeboren mannen.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, metten aencleven van dien, beclaecht voor dese vierschaere Claes Gerritsz. de Munnick, hem aenseggende dat hij ge[daec]h[d]en seeckeren tijt geleden hem vervordert heeft te bijten eenen Abraham Willemsz. in sijn vinger, daer hij leempte³⁰ off is houdende, concludeert daeromme alsoo het verboden wapen is, dat hij ge[daec]h[d]en daerover gecondemneert sal werden in een mulcte van vijftich gulden mette costen.

---

³⁰ leempte: verminking

scan 81, folio 76v

Den ge[daec]h[d]e present ontkent den eij[sch] soo die leijt.

Schaeck voor den e[dele] heer offijchier replijceert ende p[er]sisteert bij sijn gedaen eij[sch] ende genomen conclusie.

Den ge[daec]h[d]e persisteert alsnoch voor duplijck.

Schaeck neemt aen om te dienen van productije. Actum den V septem[bris] 1618.

Arijen Henrijcx. stelt hemselven cautionnaris voor Jan Knicker om hem terecht te leveren.

Schaeck versouct alsnoch tijt. Actum den 16 octobris 1618.

Van [der] Meulen metten ge[daec]h[d]e present versouct alsoo den eij[sche]r in gebreecke blijft te dienen van bewijs, absolutie van dese instantie met condemnatie van kosten.

Welgeboren mannen vergunnen den eij[sche]r alsnoch tijt tot den naesten, mits dat den eij[sche]r sal betalen de kosten van desen retardement. Actum desen 16 octobris XVI^c achthien.

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs. Actum den XIII^{en} november 1618.

Den ge[daec]h[d]e ontkent den eij[sch] soo die leijt.

Schaeck persisteert voor replijck en[de] neemt tijt om te dienen van bewijs. Actum den V septembris 1618.

Den ge[daec]h[d]e persisteert voor duplijck.

Schaeck van gelijcken.

Van [der] Meulen van gelijcken. Actum den 16 oktober 1618.

Van gelijcken als boven. Actum den 16 octobris 1618.

Ad idem
beclaecht voor dese vierschaere Jan Knicker ge[daec]h[d]en en[de] gearresteerde, hem aenseggen[de] dat hij ge[daec]h[d]en de leste Hillegummer kermissen seeceren persoon[en] gequest heeft met een keurwonde, concludeert daeromme tot condemnatie van een boeten van twee mael thien pont mette kosten.

Actum den 18 septem[bris] 1618.

Ad idem
Sijmon Pietersz. tot Lis, hem aenseggende dat hij ge[daec]h[d]e seeckeren tijt geleden den persoon van Bancken Jonst tot Hillegum gequest heeft met een keurwonde, concludeert daeromme tot condemnatie van een boeten van thien pont mette kosten, volgens de costumen van Rijnlant.

scan 81, folio 77

Off[icier] Ad idem Gerrit Claesz. tot Lis hem aenseggende dat hij opten IX^{en} september voorleden hem vordert heeft onder de voormiddaechs predijcatie sacken opte wagen te laden en[de] alsoo uijtwendich werck te doen, concludeert daeromme tot condemnatie van een boeten van thien pont mette kosten.

Schaeck, overmits de non comparitie van ge[daec]h[d]en versouct dat jegens hem gedecerneert sal worden 't I deffau[ ]t en[de] uijt crachte van dien gecondemneert sal worden bij provitie tot namptissement en[de] dat d'obligatie sal gehouden worden voor de helft bekent.

Welgeboren mannen stelle die saecke ex offjtitio in state totten naesten sonder nieuwe cijtatie. Actum den XVIII^{en} septembris 1618.

Dammas Henrijcxz. Decker versouct atterminatie van vijff maenden. Actum den 16 octobris 1618.

Schaeck versouct volgens die bekentenisse condemnatie mette kosten en[de] sustineert datter geen atterminatie en hoort te vallen. Actum ult[imo] dedit].

Welgeboren mannen gehoort hebben[de] de bekentenisse van [de] ge[daec]h[d]en condemneren den ge[daec]h[d]en de geëijschte somme te betalen, surcerende d'executie van dien den tijt van vijff maenden, mits stellende cautie suffisant jegens den naesten en[de] condemneren den ge[daec]h[d]en in de kosten van dese instantie. Actum den 16 octobris 1618.

Jan Gerritsz. Cleermaecker stelt hemselven als causionnaris voor Dammas Decker voor die sententie. Actum den 16 october 1618.

Joncheer Andries van Thienen, eij[sche]r als actie hebben[de] van Anneken Marijns, weduwe van Marinus Tonisz., contra Dammas Decker tot Lis, omme betalinge te hebben van [de] van een somme van sestien ponden vlaems, volgens seeckere obligatie off slaende solutiën in date den X^{en} julij 1618, concludeert tot condempnatie van dien mette kosten ende bij provisie tot namptissement.

scan 82, folio 77v

Machtelt Henrijcx., present met Harman de Vries, haer gecooren voocht in dese saecke, mits d'absentie van haeren man, versouct atterminatie tot Kersmis toecomende.

Van [der] Meulen als lasthebbende van Mote, gem[achtig]t van den eij[sche]r, versouct volgens die bekentenisse condempnatie mette costen en[de] sustineert datter geen attermijnatie en behoort te vallen, refereert hem tot dien eijnde totte custingbrieff daervan sijnde.

Welgeboren mannen appoincteren dat de voorsz[egde] Machtelt Henrijcx tegens den naesten rechtdach sal tonen acte van Jan van Griecken, dat hij haer atterminatie tot kersmis verleent heeft, stellent 't selve oversulcx in state. Actum den 18 september 1618.

Van [der] Meulen voor Mote, versouct dewijle Machtelt Henrijcx blijft 't voorsz[egde] geappoinctement te voldoen, refereert hem tot d'atterminatiën³¹ van bur... en[de] mij... Actum 1618, den 16 octobris 1618.

Welgeboren mannen vergunnen den ge[daec]h[d]esse atterminatie tot Kesmis toecomende en[de] ... de geëijschte somme te betalen en[de] bij faute van dien verclaeren 't hijpoteeck in [de] brieff geroert executabel en[de] condempneeren haer voorts in alle de costen. Actum den 16 octobris 1618.

Compareerden voor welgeboren mannen Abraham Willemsz., buijrman tot Lis, rechtelijcke verdaecht sijnde omme die waarheijt getuijchgenisse te geven, diewelcke verclaert bij solempneelen eede waerachtich te wesen dat omtrent ses maenden geleden sonder den juijsten dach ontfangen te hebben, hij deposant gebeten in sijn middelste vinger van sijn rechter hant van eenen Claes Gerritsz. de Munnick, soodat hij lange daer aengegaen en[de] groote suerte en[de] pijn aen geleden heeft, soodat hij wel acht weken daeraen gegaen heeft dat hij sijn werck niet en heeft mogen doen, jae dat hij alsoo hij Seelant most, men hem most dienen als een[e] kint als hem eeten te snijden, sijn brouck op te nestelen, etc., soo waerachtich most hem deposant Godt almachtich helpen. Actum desen XVlen octobris 1618.

Wijllem Jansen Velsen
Jacop Jansz. Langevelt

Jan Mote gem[achtig]t van Jan van Griecken, goutsmit woonende tot Leijden als actie ende transport hebben[de] van Pieter Jansz., couckebacker,

contra

Heijnrijck Otten, linnewever, woonen[de] tot Noortwijckerhout, ge[daec]h[de], eijsch aen coppel.

³¹ atterminatie: uitstel

scan 82, folio 78

De ge[daec]h[de] concludeert als in schriptis. Actum den 16 octobris 1618.

Schaeck voor replijck accepteert tot sijnen voordele dat bij antwoord desen eij[sche]rs eijsch niet en wert ontkent, en het sulcx is dat de huijsluijden uit princy... van [de] wijff niet en vermogen op sonndage sonder verloff haer goeden te velde staende inne te mogen brengen, veel min nimmermeer en noit geconsenteert onder de voormichdach predicatie, soo is waer dat het voorsz[egde] wercken geen noot en was, peijs....erde. onder die voormiddaechs p[re]dicatie te geschieden tot spot ofte cleijachtingen van gods heijlige woort, persijsteren bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusiën nopen[de] de reconventiën, conclu[deert] tot absolutie mette costen, ende seijt in gelijcke materie moet werden verstaen dat vischen verbee... verbeuren ..... en[de] visch die daermede sij hen sijn geneig[ende]

Den ge[daec]h[de] p[er]sisteert voor duplijck. A[ctum] den 16 octobris 1618.

P[er]tijen hinck inde concluderen in rechte en versoucken vonnis. Actum den 16 octobris 1618.

Welgeboren mannen absolveren den ge[daec]h[de] van eijsch en[de] conclusie in convent op hem gedaen en[de] genomen en[de]

houden die saecke van reconventie in advijs, surceren den costen ten nijt ende van [de] sulcken. Actum den 16 octobris 1618. Ei[sche]r Schaeck stelt hemselven appellant illicke. Actum den 16 octobris 1618.

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs tot den naesten rechtdach. Actum den 16 octobris 1618..

Rechtdach gehouden den XVI^{en} october bij den substijteijt en[de] welgeboren mannen.

Henrijck Storm, substituijt van jo[nchee]r Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, beclaecht voor dese vierschare van geëede welgeboren mannen Corn[elis] Gerritsz., wonende tot Warmont, ge[daec]h[d]e en[de] gearresterde ter oorsaecke hij op ten seven octobris lestleden, wesende sondach onder die voormiddaechs predicatie hem vervordert heeft in 't openbaer te vincken, waerover hij van [de] des baillius bode is bekeurt, concludeert over sulcx tot condemnatie van een boeten van thien pont mette costen.

Joncheer Andries van Thienen contra Corn[elis] Jansz. van Velsen, ge[daec]h[d]en omme betalinge te hebben van een jaer renten verschenen den XXIII^{en} augustus 1618 volgens de rentebriefff daer van sijnde, concludeert tot condemnatie van dien mette costen en[de] bij provisie tot namptissement.

scan 83, folio 78v

renvooi naar scan 79, folio 75v vervolg:

Compareerden voor welgeboren mannen
Jacob Claesz. van Alckemade en[de] Matheus Pietersz.
Verduijn, wonende tot Hillegum, diewelcke haer
stelden cautie onder die behoerlijcke renunchiatiën
ordins divisionis et excussionis voor al sulcken
accoort als nopende seeckere sententie in
cas d'appel is gewesen bij geëede welboren
mannen van Noortwijckerhout metten aencleven
van dien, ten voordeele van Jan Beuckensz. en[de]
ten nadeele van Sijmon Jansz. in date
den 18^{en} septembris 1618, onder
conditie dat die goederen in arreste genomen
bij Harman de Vries vanwege die voorn[oemde] Jan
Beuckensz., alsnoch sullen blijven ten behouue van de borgen, in arrest tot
op huijden een maent en[de] bij faute van
restitutie en[de] vorder betaelingen van costen
bij de voorn[oemde] borgen en[de] den voorsz[egde] de Vries gedaen,
dat alsdan den voorn[oemde] borgen met haer voorts begonnen
executie sal mogen voortgaen volgens die
sententie van welgeboren mannen daervan sijnde,
voor welcke borchtochte beloven wij Jan Sijmonsz. hier-
inne vervangende sijn broeder Corn[elis] Sijmonsz. die
voorsz[egde] borgen costeloos en[de] schadeloos te indemneeren
desen.

mij p[re]sent als secret[aris]
G. van [der] Morsch

en[de] renovatie mitsgaders 't arrest en[de] inventaris
van [de] aengenomen goederen voor wel en[de] terecht gedaen
en[de] nopende die vorder oncosten van proclamatiën
alreeds gedaen, voor nul en[de] van geender weerden, om redenen. Actum den XI junij
1619.

Van [der] Meulen voor den oposant versouct alsoo den rechter verstaet
dat die proclamatiën qualijcken en[de] t'onrechten gedaen sijn,
dat den impetrant mitsdien gecondemneert sal worden in alle
de costen nopende die twee gedaen oposijtiën gevallen.

Schaeck versouct dewijle de rechters verstaen wel en[de] terecht ge-
procedeert te sijn, behalven die tweede implicatie dat welge-
boren mannen als rechters in desen gelieven te letten en[de] te sententiëren
van de costen van [de] oposijtie in desen gevallen't gunt apparentelijcken
behoort te geschied..... de costen van oposeijtiën in te vorderen
als naer rechten. Actum den XI junij 1619.

scan 83, folio 79

Henrijck Jeroensz. van Swanenburch

Van [der] Meulen, procureur van Henrijck Jeroensz. van Swanenburch, opposeerende andermael en[de] concludeert als in geschrifte.

Schaeck versouct uijteninge van 't advijs en[de] seijt dat niet allen den voorleden rechtdaech qualijck en[de] t'onrecht is geoposeert maer alsnoch insgelijcx gedaen wert, sulcx dat die welge[boren] man[n]en gelieven den oposant te verclaeren quaet oposant en[de] den eij[sche]r admitteeren mette executie voort te vaeren, alsoo het-selve naer rechte is bestaen[de].

Van [der] Meulen repliceert en[de] persisteert bij sijn gedaen reden van opositie en[de] conclusie en[de] versouct insgelijcx uijtinge van [de] voorgaen gedaen opositie. Actum des 28 mej 1619.

Welgeboren mannen ordonneeren pertijen ten wedersijden onder den secretaris binnen acht dagen te consingneren elcx een somme van vier guldens, mitsgaeders haere stucken en[de] munimenten omme daermede te advijseeren met rechtsgeleerden. Actum desen 28 mej 1619.

Schaeck seijt als ge[daec]h[d]e in cas van opositie 't appointment van [de] rechters geobedieert te hebben, en[de] ter contrairie in cas van oppositie versmadelijcken is naergelaten, 't gunt al vooren bij den oposant behoorden voltrocken te werden ofte andersints dat denselven niet en can optineeren³² sententie veelmin appointment tot sijnen voordeel, concludeeren[de] daerommen dat den oppossant verclaert sal worden quaet oposant en .. den geoposeerden wel en[de] terechte geoposeert en[de] wijders gecondemneert in de kosten.

Van [der] Meulen voor den oposant seijt dewijle bij de heeren rechters in desen sonder advijs van eenige rechtsgeleerden in die saeke ten principale is gesententieert en[de] dat de questie in desen alleenlijck is bestaende off den opposant gehouden is boven die thien gul[den] daerin hij is gecondemneert mede te betalen die kosten van sommatie en[de] renovatie van gedaen arrest, den niet sustineerende mitsdien ongehouden te wesen die geordonneerden vier gulden inne te leggen, maer versouct ter contrairie dat die heeren rechters sullen recht doen gelijk dieselve bevinden sullen te behooren.

P[er]tijten hinck inde versoucken recht. Actum den XI^{en} junij 1619.

Welgeboren mannen ordonneeren alsoo sij verstaen en[de] bevinden dat nopende de proceduren in questie tuschen den heer bailliu van Noortwijckerhout, metten aencleven van dien, als eij[che]r in desen en[de] Henrijck Jeroensz. van Swaenenburch als ge[daec]h[d]en, ter ander sijden, gevallen, den voorn[oemde] bailliu ofte sijnen substituijt die proclamatiën nopen[de] die vercoopinge van twee ketelen bij denselffden in arrest genomen op een .... te doen volgens de ordonnantie, houdende die sommatie

³² optineeren: lees obtineren: verkrijgen

scan 84, folio 80

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, metten aencleven van dien, compenseeren die kosten nopende die voorgaenden proclamatiën hiervooren gementionneert om redenen. Actum den XI junij 1619.

Van [der] Meulen constitueert hem appellant nopende d'appointementen en[de] voor sooveel aengaet die kosten van sommatie, renovatie en[de] gedaen arrest, expressie van [de]selve. Actum den XI junij 1619.

Van [der] Meulen compareerende in gebannen vierschare, consingneert onder den gerechte de thien gulden daerinne den persoon van Henrijck Jeroensz. is gecondemneert, consenteerende den offijchier dieselve te mogen lichten onder behoorlijcke quijtantie en[de] acte van cautie de restituendo, mits hebben[de] voor 't lichten van [de]selve penningen, eerst en[de] alvooren restitutie van [de] gearresteerde goederen in den inventaris gementionneert, sijnde vorders tevreden datelijcken tot taxatie van mannen onder protestatiën te betaelen die kosten van sommate, renovatie en[de] gedaen arrest. Actum den XI junij 1619.

Compareerden Aerent Gerritsz. Schaeck in de gebannen vierschaere en[de] stelden hemselves cautionaris voor den somme van thien gulden breeder in de notule hierboven geroert. Actum desen XI^{en} junij 1619.

scan 85, folio 81

81 Wouter Wolphertsz. 90 *renvooi naar scan 94, folio 90*

Schaeck imploijeert alle gewoonelijcke reprochen van rechten, concludeert in rechten en[de] neemt tijt om sijn sacken te furneren mits dat den ge[daec]h[d]en van gelijcken sal doen op pene van versteck.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]en imploijeert insgelijcx alle gewoonelijcken reprochen en[de] salvatiën van rechten, concludeert in rechten, versouct vonnis en[de] neemt tijt ten naesten om[me] die saecke te pleijten ofte sijn sack gefurneert over te leveren. Actum den XI^{en} junij 1619.

scan 86, folio 81v

Hendrijc Storm, substituijt van jo[ncheer] Andries van Thienen, bailliu van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r in cas crimineel, contra Hendrijck Heijndricxz. van Bremen, Jan van Bremen, Jan Claesz. uijt 't lant te Holst ende Harmen Jaspersz. van Bremen, tegenwoordich gevangens op ten huijse van Teijlingen, haer aenseggende dat sijluijden op satterdage voorleden binnen den dorpe van Hillegum haer seer moetwillichijcken aengesteld hebben voor de herberge van [de] Olijphant, stootende en[de] smijtende opte deur ende denselven waert in sij eijgen huijs te quetsen sonder eenige redenen, soo versouct den voorsz[egde] eij[sche]r alsoo dieselve gevangens, met gemoede met en willen bekennen, dat welgeboren mannen, lettende op die circunstantie en[de] informatiën van dien, de voorsz[egde] gevangens gecondemneert sullen werden ter torture ofte tot alsulcken fijne als welgeboren mannen bevinden sullen te behoren en[de] scherpe examen. Actum den XXVI^{en} october 1618.

Welgeboren mannen ordonneren den bailliu hem naerder op de saecke van [de] voorsz[egde] gevangens te informeren. Actum den 24 october 1618.

Welgebooren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum ende Voorhout, gehoort hebbende die bekentenisse bij de voorsz[egde] gevangens gedaen, mitsgaders d'informatiën tot haeren laste verworven, doende recht ten principale, condemneren den voorn[oemde] Henrijck Henrijckxz. van Bremen gebannen te worden gelijk sij hem bannen bij desen, den tijt van twaelff jaeren uijt den lande van Hollandt en[de] Westvrieslant op pene van gegeeselt te worden, mits en[de] vooral betalen[de] de costen van mij loon aen Willem Henrijcx gedaen voor sijn ontslaginge, Jan van Bremen den tijt van ses jaeren uijt de jurisdictie van den voorsz[egde] bailliu, op pene van meerder straffe, gebieden haer dieselve jurisdictie te ruijmen binnen daechs sonneschijn, en[de] den landen van Hollant binnen drie mael XXVIII uijren. Absolveren Jan Claesz. van Holst ende Harman Jaspersz. van

scan 86, folio 82

van Bremen van den eijsch en[de] conclusie bij den bailliu
op haer gedaen en[de] genomen, met restitutie van goederen te
doen aen handen van welgebooren mannen,
en[de] ontseggen den balliu sijn vorderen eijsch en[de] conclusie op den gevangens gedaen en[de] genomen.
Mannen onderteijckent desen
X novem[bris] 1618.

scan 87, folio 82v

Rechtdach gehouden den XIII^{en}
novembris 1618 bij Henrijck Storm,
substituijt bailliu ende
welgeboren mannen.

Henrijck Storm, substituijt bailliu van
Noortwijckerhout, meten aenclieven van dien, beclaecht
voor dese vierschaere Rous Jansz. Dou, wonende
tot Lis, hem aenseggenden dat hij op ten sondach
den 4^{en} novembris lestleden onder die voormiddaechs
predicatie hem vervordert heeft scheven te branden
voor ofte omtrent sijn huijsinge, concludeert over sulcx dat
den ge[daec]h[d]en gecondemneert sal worden in een
boeten van thien pont mette costen.

Rous Jansz. present ontkent de scheven gebrant te hebben
ofte ijemant van de sijnen.

Schaeck voor replijck accepteert tot sijnen voordele dat bij
den ge[daec]h[d]en in 't alderminste niet en wert ontkent die scheven
bij ofte omtrent sijn huijsingen onder de voormiddaech predicatiën
hebben leggen branden, sulcx dat apparentelijcken daeruijt volcht
datten den ged[ae]c[h]d[en] ofte nimmers met sijnen wille is geschiet
in vougen datten gen[er]jael ontkennen[de] hem in desen niet en faforiseert³³,
p[er]sisteert over sulcx als boven.

Welgeboren mannen absolveeren den ge[daec]h[d]en voor desen instantiën
en[de] compenseeren de costen om redenen. Actum desen 13 novem[bris]
1618.

Schaeck vanwege den bailliu stelt hemselves illijco appellant.
Actum den 13 november 1618.

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Hillegum, Lisse
en[de] Voorhout autoriseeren Sibbert van Bosvelt als curateur
over den desolaten boedel van Marijtgen Claesdr., omme
Jochem Specht, coper van 't huijs van 't Vergulde Cruijs
binnen Haerlem, in recht te roepen, en[de] te constringeren
tot betalinge van 't geene hij noch schuldich es volgens
de custingbrieff. T'oirconden desen get[eijkent] den XIII novem[bris] 1618.

---

³³ faforiseert: lees favoriseert: begunstigt

scan 87, folio 83

Henrijck Storm, substituijt, ad idem
beclaecht voor dese vierschare Bancken Jonst, hem aenseggen[de]
dat hij ge[daec]h[d]en seeckeren tijt geleden gequest geweest is
binnen den dorpe van Hillegum en[de] over sulcx hem vervordert
heeft ongeijct uijt den voorsz[egde] dorpe te vertrecken,
concludeert over sulcx dat den ge[daec]h[d]en daerover ge-
condemneert sal worden in een boeten van thien
pont mette costen volgens de costuijmen van
Rijnlant.

Bancken Jonst seijt hem te hebben laten ijcken tot mr.
Willem den sirugijn binnen behoorlijcken tijt, binnen de
jurisdictie van [de] bailliue, concludeert tot absolutie.

Schaeck replijceert en[de] seijt dat den ge[daec]h[d]en conform de costuijmen
van Rijnlant hoven 73 niet en heeft doen ijcken, alsoo denselven
tex daertoe leijt ijemant die gewont is, gelijcken
den ged[aec]h[d]en in desen was, uijt den ambachten niet en mach
vertrecken voor en[de] aleer hem te doen ijcken, 't gunt den ge[daec]h[d]e
niet en heeft voltrocken, refereeren[de] d'eij[sche]r hem dies aengaen[de]
tot de voorsz[egde] keur en[de] concludeert als vooren.

P[er]tijten hinc inde concludeert in rechten en[de] v[er]soucen vonnis. Actum
den 13 november 1618.

Welgeboren mannen absolveeren den ge[daec]h[d]en van eijsch ende
conclusie op hem gedaen en[de] genomen, en[de]
condemneeren den eij[sche]r in de costen om redenen. Actum

Van gelijcken appellant als vooren. Actum den 13 november 1618.

scan 88, folio 83v

Harman de Vries vanwege Jan
Beuckensz. versouct copie d'opositie en[de] opdracht
vanwegen Sijmon Jansz. soonen overgelevert. Actum
den 13 november 1618.

Schaeck voor den e[dele] heer bailliu sustineert datter geen
ontslaginge van [de] p[er]sonnele comparijtie en behoort te vallen,
maer ter contrairie dat den eij[sche]r behoort te werden geadjudiceert
sijne versochte provisie en[de] dat welgebooren mannen gelieven
sullen volgens die conclusie van den eij[sch] te condempneeren
en[de] versouct daerop recht.

Mote persisteert soo ten principalen als bij sijne versochte
provisie. Actum den 22 junij 1619.

Gesien bij welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum
en[de] Voorhout, den voorgaen[de] crijmineelen eij[sch] en[de] conclusie bij
joncheer Andries van Thienen, bailliu derselver jurisdictiën
ten last van Wouter Wolphertsz. ge[daec]h[d]e in persoon, mits doende
hanttastinge van t'allen tijden tot vermaninge van welgeboren
mannen wederom te compareeren sub pena confessij et
convictij, ontseggen den bailliu sijne versochte provisie ende admitteeren
den ge[daec]h[d]e te mogen occuperen bij procureur, vergunnen hem sijne
versochte copie uijt den eij[sch]. Actum den 22 januarij 1619.

Schaeck p[er]sisteert van replijck bij sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen
conclusie.

De Vries, als gesubstitueerde van Jan Mote, persisteert voor
duplijck en[de] neemt tijt ten naesten om te dienen van bewijs. Actum
den 5 februarij 1619.

Schaeck leijt over tot justifijcatie van sijn gedaen eij[sch] en[de] genomen
conclusie een beswooren certijfijcatie in date den 9 december 1618.

Mote voor Wouter Wolphertsz. tot wederlegginge van 't vrijvool aenleggen
van [de] eij[sche]r en[de] tot jusifijcatie van sijn gedaen antwoorde, leijt over twee
attestatiën, beijde van daten den 5 januarij 1619, tevreeden sijnde desversocht werden
te recoleren.

P[er]tijien hinck inde versoucken ten wedersijden copie en[de] dach om te reprocheeren
ofte recoleeren is 't noot. Actum den 19 februarij 1619.

Van [der] Meulen gesubstitueert van Mote, procureur van Wouter Wolphertsz. v[er]souct dat den eij[sche]r getuijgen
opten naesten aenstaen[de] rechtdach sullen werden gerecolleert en[de] op contra vraechstukken gehoort
presenteeren den ge[daec]h[d]e mits bij den eij[sche]r versocht werden in gelijcken te laten doen.

Schaeck accordeert en[de] versouct. Actum den 19 maert 1619. lest

scan 88, folio 84

Storm

Rechtdach gehouden den VIII^{en} januarij
1619 bij

joncheer Andries van Thienen, bailliu
Huijbrecht Corn[elisz.] van Velsen
Floris Jacobsz. van Heemskerck
Jacob Jansz. Verbeeck
Jacob Dammasz. van Langevelt
en[de] Jacob Jansz. van Wassenaer
oude ende aenblijvende
Willem Jeroensz. van Steenvoorden
Jacob Claesz. van Boxel,

met consent absent

Corn[elis] Claesz. van Sgravenmade
en[de] Dirck Dirxz. van [der] Leth,
nieuwe en[de] aencomende, die-
welcke op huijden aen handen van den
voornoemden bailliu den behoorlijcken
eet gedaen hebben in presentie van
Willem Jansz. van Velsen

absent 6 s[tuiver]s

Jan Pietersz. van Warmond
Jacob Jansz. van Langevelt
en[de] Jan Adriaensz. van Beerendrecht
affgaende welgeboren mannen.

Actum als boven. Mij present als secret[aris]

G. van [der] Morsch 4

1619 1

2 8

In state t[e] sijnen
versoucke onvermindert
de provisie. Actum
den VIII^{en} januarij 1619.

Joncheer Andries van Thienen, bailliu van
Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de] Voorhout, eij[sche]r
in cas van delict, beclaecht voor dese vierschaere
Wouter Wolphertsz. ge[daec]h[d]e in persoon.

Eijsch aen [de] coppel.

Mote mette ge[daech]d[e] present ontkent metten persoon van Aelbert
Henrijcx. hantsgemeen ofte vechtenderhant geweest te sijn ge-
lijck in den eijsch wert geposeert, concludeert mitsdien ten fijnen
van niet ontfanckelijck en[de] bij ordre tot absolutie en[de] ontseggen
van [de] eij[sche]r sijn gedaen eijsch en[de] conclusie mette costen, ofte ten
minsten ontslagen te werden van [de] personele comparitie en[de]
geadmitteert te mogen occuperen bij procureur, copie uijt den eijsch
met belofte van t'allen tijden tot vermaninge van mannen weder
te compareeren su pena conffessij et convictie, sustineren of
dat het versouck van incarseratie sal werden ontseijt. Actum den

scan 88, folio 84 vervolg

22 januarij 1619.

scan 89, folio 84v

Compareerden voor welgebooren mannen Jacob Jeroensz., out omtrent XL en[de] Lijsbet Corn[elis]dr. sijn huijsvrouwe, out omtrent XXXVIII jaeren, rechtelijcken verdachvaert sijnde omme die waerheijt getuichgenisse te geven bij solempneelen eede verclaert hebben waerachtich te wesen dat Corn[elis] Ewoutsz. omtrent een maent geleden tot haeren huijse gecomen is en[de] seijde jegens Jeroen Hendrijcz.: wat seggen de luijden, heeft u vaer een koe gestolen, daerop den voorn[oemde] Jeroen antwoorden: 't is beter dat het die luijden seggen en[de] niet en is, als dat sij 't niet en seggen en[de] dat het waer was, en[de] nam die hoet van sijn hooft, 't welck ick Lijsbet weder op raepden en[de] en tuijchden wijders niet, soo waerachtich most hen deposanten Godt almachtich helpen. Actum den 22 januarij 1619.

	Mij present		
	G. van [der] Morsch	4	
4	1619	1	2
	22		

Compareerden voor welgeboren mannen Tonis Andriesz., Jan Jansz., Huijch Corn[elissen], Rous Jansz., alle woonen[de] binnen Lis, rechterlijcken verdachvaert sijnde bij Henrijc Storm, substituijt bailliu van Noortwijckerhout, omme de waerheijt getuichgenisse te geven, verdaecht sijnde bij solempneelen eede verclaert hebben waerachtich te wesen dat

Compareerden voor welgeboren mannen

scan 89, folio 85

Corn[elis] Ewoutsz. selffs present, ontkent den eijs en[de] versouct bewijs. Actum den 8 junij 1619.

Schaeck persisteert voor replijck bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Den ge[daec]h[de] p[er]sisteert voor duplijck.

Schaeck neemt tijt om te dienen van productie. Actum den 8 januarij 1619.

Schaeck dient van bewijs.

Den ge[daec]h[d]e copie. Actum den 22 januarij 1619.

Corn[elis] Ewoutsz. als ge[daec]h[d]e imploijeert jegens 't geproduceerde van [de] eij[sche]r reprochen van rechten, en[de] versouct vonnis. Actum den 5 februarij 1619.

Schaeck imploijeert alle behoorlijcke salvatiën van rechten en[de] neemt tijt om sijn sack te furneeren. Actum ult[imo] dedit.

Ad idem

Corn[elis] Ewoutsz. tot Noortwijckerhout, ge[daec]h[d]e in persoon, hem aenseggende dat hij ge[daec]h[d]e hem vervordert heeft opten 17 december van Jacob Jeroenz. in den ambachte van Lis, alwaer was sittende Jeroen Henrijcxz., soone van Henrijck Jeroenz. van Swaenenburch, doende sijn werck, hem met veel schandelijcke en[de] injurieuse woorden bejegenende, onder andere seggen[de] sijt gij daer gij bock, heeft u vader een koe gestoolen, ick heb daeroff gehoort, ende gaff hem meteen een kinneback, poogende verder sijn goet in 't vuer te goijen, alle 't welcken hij oock soude volbrocht hebben, ten waere hem 't selve hadde beleth geworden door Lijsbet Corn[elisd]r.] huijsvrouw van [de] voorsz[egde] Jacob Jeroenz., alle 't welcken een saecke is van quade consequentie, weesende eensdeels openbaer geweld en[de] atroce injurie, soo concludeert den voorn[oemde] offijchier in den naeme als vooren, dat hij ge[daec]h[d]e gecondemneert sal worden een maent te water en[de] broode geleijt te worden, ofte tot alsulcken pecuniëele amende als welgeboren mannen naer exegentie van [de] saecke bevinden sullen te behooren.

scan 90, folio 85v

seijt hetselve heeft hooren seggen
van [de] schoutinne van Voorhout.
Actum den 8 januarij 1619.

Schaeck voor den e[dele] heer bailliu
accepteert tot voordeele dat de
ged[ae]h[de]ssen alhier in juditio confesseert
den gedaen eijch tot haeren laste
geleijt, en[de] voor sooveel aengaet
dat sij sulcx die schoutinne van Voorhout
soude hebben hooren seggen, dat haer dat
in desen niet en can faforijseeren, maer
haerselffs gedaen bekentnisse
moet probeeren nemende nietemin oock mede voor den eij[sche]r de clachte van [de] schoutinne
aen haer gedaen, te verijfijeren ofte sulcx mette boeten van thien pont
alsnoch te laten ontfallen, concludeerenden tot condemnatiën van [de] voorsz[egde] boeten van tien
pont mette kosten in den eersten eijsch geroert en[de] voor den tweeden soo dieselve
begeert tijt om te doceeren, 't selve accepteert. Actum den 8 januarij 1619.

Welbooren mannen verstaen dat de
schoutinne daermede op gehoort
sal worden. Actum den 8 januarij 1619.

Welgeboren mannen absolveeren
de ge[daec]h[de]sse van [de] eijsch en[de] conclusie
op haer gedaen en[de] genomen, gereserveert den voorn[oemde] bailliu sijn vorderen
actie op den clager, de clachten in desen gedaen hebben, condemneeren den
bailliu voorts in alle de kosten. Actum den 22 januarij 1619.

Bij mij als secret[aris]
G. van [der] Morsch

Ad idem

Trijn Pietersz., huijsvrou van Corn[elis]
Jeroensz. van Swanenburch, omme
te connen verijfijereen dat sij ge-
seijt heeft dat Hendrijck Jeroensz.
een koe gestoolen soude hebben
van Jan Gerritsz. Coppen, alle
't welcke de voorn[oemde] Henrijck Jeroens
claech gelijkcen te kennen gegeven
heeft, ofte hetselve haer te
laten ontfallen met een boeten van
tien pont mette kosten.

Ad idem

Annetgen Dirxdr., huijsvrou
van Harman de Vries, schout
van Voorhout.

scan 90, folio 86

Welgeboren mannen vergunnen, overmits de non comparitie 't l deffaut tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een tweede cijtatie ad prijnum. Actum den 8 januarij 1619.

Ad idem
contra Jacob Claesz. van Alckema[de] omme betaeling te hebben van een somme van ses gulden ter cause van een gedaengde boeten.

Schaeck seijt dewijle de ge[daec]h[[d]en 't principale heeft gefurneert ende de costen daer niet bijgevoecht, versouct dienvolgende condemnatie nopen[de] de costen. Actum den 22 januarij 1619.

Welgeboren mannen stellen die saecke ex offijtio in state totten naesten rechtdach sonder nieuwe weet te doen. Actum den 22 januarij 1619.

P[er]tijten hinck inde concluderen in rechte en[de] versoucken vonnis. Actum den 5 februarij 1619.

Welgeboren mannen condemneeren den ge[daec]h[d]en voor betalinge van de oncosten in een somme van twee gul[den] 12 s[tuiver]s om sulcx t'apliceeren daer het behoort. Actum den 5 februarij 1619.

Corn[elis] Corn[elisz.]

Welgeboren mannen condemneeren den ge[daec]h[d]en aen handen van [de] eij[sche]r te betalen een somme van LIII gulden gereserveert p[er]tijten ten wedersijden elcx haere vordere actie sulcx en[de] waer sij hetselve te raede vinden sullen. (Actum den 8 januarij 1619 en[de] composeeren de costen om redenen).

Claes Jacobsz. geweestde
schoolm[eeste]r. tot Noortwijckerhout, eij[sche]r
contra
de kerckme[eeste]r Corn[elis] Corn[elisz.] van Alckemade
om betalinge te hebben van een
somme van LIX gul[den] offslaen[de]
solutum ter cause van verdient
salaris off verschoten gelt.

Corn[elis] Corn[elisz.] van Alckemade vanwegen die kerckm[eeste]r stelt hemselven appellant Actum den 8 januarij 1619.

scan 91, folio 86v

In state sonder nieuwe weet te
doen. Actum desen 8 januarij 1619.

De Vries vanwege de ge[daec]h[d]en versouct
copie uijt den eij[sche]n[de] tijt van
beraet. Actum den 22 januarij 1619.

Alsoo seeckere questie.

Arent Gerritsz. Schaeck als gem[achtigt]
van mr. Willem Garnet, eij[sche]r
contra

Corn[elis] Florisz. tot Lis, d'eij[sche]r
seijt hoe waer is dat hij den selven ge[daec]h[d]en
aengenomen heeft te cureeren van
sijn zeere beenen, onder conditie
als die voorsz[egde] beenen waeren genas
daervooren soude genieten 80 carolus
guldens met stipulatie als die
voorsz[egde] gaten in de beenen waeren toegemeeten
een gerecht derde paert soude betaelt
werden, 't welcke den ge[daec]h[d]en niet en can
ontkennen te sijn voltrocken concl[udeer]t
tot condemnatie van [de] voorsz[egde] derde paert
gereserveert sijn actie van 't resteerende
somme affslaende solutum³⁴
mette costen hieromme te doen.

Rechtdach gehouden den XXII januarij
1619 bij Henrijck Storm, substi-
tuint en[de] welgebooren mannen.
Ende heeft Crijn Claesz. van Sgraven-
made sijn eedt gedaen.

copie

³⁴ solutum: het vervangen van de verschuldigde prestatie door iets anders

scan 91, folio 87

Sijmon Jansz. van Alckemade

in de kantlijn 68

Corn[elis] Corn[elisz.] van Alckemade van [de] wegen den ge[daec]h[d]en versouct dat die saecke in state gestelt sal worden.

Schaeck consenteert 't selve mits betalende die costen van 't reterdement. Actum den 8 januarij 1619.

Welgebooren mannen stellen die saecke ex officio in strate totten naesten. Actum den 8 januarij 1619.

Van [der] Meulen met Sijmon Jansz. present, in voldoeninge van 't appointement van vijffden februarij 1618 leijt over seeckere acte in date den 17 februarij 1619, daerbij niet alleen blijkt de saeck gesubmitteert te sijn, maer daer tevooren uijtspraecke gedaen is, naer dewelcke den ge[daec]h[d]en hem gerefereert heeft, en[de] noch refereerende is, mits affslaende 't gunt dies aengaende voldae is, sustineeren[de] mitsdien dat onder referentie dese rechters geen kennisse van de saecke vorder sullen hebben te nemen, maer dat die sal moeten be..... Actum den 19 februarij 1619.

Schaeck seijt dat den ge[daec]h[d]en noijt en heeft voltrocken d'appointementen voormaels tot verscheijde maelen bij den rechters geordonneert, en[de] dat daeromme d'uijtspraeck alhier geëxhibeert in 't alderminste niet in consideratie getrocken werden behalven dat dat bij de arbijters is vergeten gestelt te werden soo 't con posijs verclaert wert, v[er]souct daeromme dat de e[dele] heeren rechters gelieven sullen te sentiëeren op de stucken en[de] munimenten bij den eij[sche]r overgeleijt en[de] versouct diervolgen recht. Actum den 19 februarij 1619.

Van [der] Meulen metten ge[daec]h[de] present accepteert tot sijnen voordeele dat vanwegen den eij[sche]r in desen geconfesseert en[de] bekent wert de saecke gesubmitteert te sijn en[de] ontkennde wel expresse[lijck]en dat hetselve onder lijmitatie is geschiet. Actum ult[imo] dedit.

Welgebooren mannen acceptereen d'uijtspraecke bij arbijters schriftelijcken haer verthoont in date den 17 februarij 1619, in vougen soo die leijt. Actum desen 19 februarij, actum XVI^c en[de] negentien.

scan 92, folio 87v

Rechtdach gehouden den V^{en} februarij 1619
bij den substituijt en[de] welgeboren
mannen.

Hendrijck Storm, substituijt bailliu van Noort-
wijckerhout metten aencleven vandien, beclaecht voor dese
vierschaere van welgeboren mannen Henrijck Jeroensz.
van Swanenburch, hem aenseggende en[de] de waerheijt
is sulcx dat hij ge[daec]h[den] hem opten 28^{en} november
met sijn huijsvrouw claechgelijcken te kennen gegeven heeft, dat Jan
Gerritsz. Coppen een koe quijt is, en[de] dat
tot sijnen huijse gecomen is Trijn Pieters, huijsvrouw
van Corn[elis] Jeroensz., diewelcke hem aenseijde dat t'haeren
huijse een goet vrient geweest is diewelcke seijde
dat hij die gestolen heeft, en[de] dat sij sijn huijs
soude comen besoucken, versouckende daerover aen [de] offijchier
daerover te inquireeren t'sijnen costen, beloven[de] 't selve
gestant te doen, al 't gunt den eij[sche]r heeft gedaen
naer sijn vermogen, concluderen[de] dat den ge[daec]h[d]e sijne versouck en[de]
aenseggen sal presteeren off 't selve laten ontfallen met
een boeten van thien pont met alle de costen ten
de..... fijne van desen gedaen en[de] gevallen
.....den ge[daec]h[de] versouct copie.

Schaeck seijt dat het versouck in desen impertinent om redenen dat
den eij[sche]r des ge[daec]h[des] ernstlijck versouck tot verscheijde maelen heeft
vervolcht, volgen[de] des ge[daec]h[des] get[eijckende] acte, gelijk 't selve naerder
is blijcken[de] bij de sententie alhier gedecerneert, versouct daerom[me] dat
den ge[daec]h[d]en uijt cracht van [de] sijne get[eijckende] acte datelijcken gecondemneert
sal worden in den eijsch en[de] conclusie gedaen en[de] genomen. Actum den 5 februarij
1619.

Den ge[daechd]en p[er]sisteert bij sijn versouck. Actum ult[imo] dedit].

Welgeboren mannen van Noortwijckerhout, Lis, Hillegum en[de]
Voorhout doende recht ten principale, condemneeren den ge[daec]h[d]en
volgens sijne gedaene claechte in een boeten van thien pont met alle de
kosten ten fijne van desen gedaen. Actum den 5 februarij 1619.

Den ge[daec]h[d]e constitueert hem app[e]l[lan]t van 't vonnis aen d'ander sijde geroert. Actum
den XII^{en} februarij 1619.

Schaeck stelt hemselven causionnaris voor den boeten van thien pont.

Jo[nc]h[eer] Andries van Thienen, bailliu (*tekst op zijn kop*)

scan 92, folio 88

De Vries als gesubstitueert
vanwegen Vranck van [der] Meulen
versouct copie uijt den
eijsch.

D'eij[sche]rs fijat. Actum den 9 februarij 1619.

Van [der] Meulen voor Jeroen Hendrijcx mede
ge[daec]h[de] antwoord en[de] seijt dat den eijsch mits-
gaders de proceduren sijn contrairijeeren
de costuijmen van Rijnlant, daerop den eij[sche]r
hem nochtans is fondeeren[de], concludeert mits-
dien tot ontseggingen en[de] absolutie mette kosten.

Schaeck voor replijck seijt dat in faveur van [de]
ge[daec]h[d]en Corn[elis] Ewouts gedachvaert is, sulcx dat noch-
tans contrairie de costuijmen in desen niet
en is gedaen, versouct over sulcx dat de ge[daec]h[de] alsnoch
de clachte sal doceeren, dewijle de clachte
niet en wert ontkent, aengegeven te hebben
soo dat alsnoch de ge[daec]h[de] gecondemneert sal
werden in een boeten van X pont metten kosten.

Van [der] Meulen dupliceert en persisteert.

P[er]tijen hinck inden concluderen.

Welgeboren mannen stellen die saecke in
state tot den naesten rechtdach.
Actum den 19 februarij 1619.

Van [der] Meulen metten ge[daec]h[d]e present
concludeert ten fijne van niet ontfancke-
lijck en[de] bij ordere tot ontseggenge
en[de] absolutie mette kosten.

Schaeck voor replijck accepteert
tot sijnen voordeele dat den eijsch in vougen
soo die leijt, p[ar]tjculierlijcken
genenlijcken en wert ontkent, p[er]sisteren
mitsdien.

Van [der] Meulen duplijceert en[de] p[er]sisteert
insgelijcken. Actum den 19 februarij 1619.

P[er]tijen hinck inde concluderen in
rechten en[de] versoucken vonnis.

Welgeboren mannen ordonneeren p[er]tijen
ten wedersijden te gaen aen goede
mannen omme te accordeeren is
't doendelijck tegens den naesten, soo
niet sullen welboren mannen recht doen naer behooren. Actum den 19 februarij 1619.
onbetaelt

Ad idem Jeroen Henrijcx. omme eer
te comen verijvijeeren sijne clachte
die hij gedaen heeft, dat Corn[elis]
Ewoutsz. geseijt soude hebben
jegens hem ge[daec]h[d]en: gij bock, heeft
u vaer een koe gestolen, ende
dat hij hem soude geslagen hebben
en[de] sijn goet wilde in 't vuer goijen,
concludeert over sulcx dat den ge[daec]h[d]en
't selve sal verijfijeeren ofte
't selve laten ontfallen mett
een boeten van thien pont mette
kosten volgens de costuijmen van
Rijnlant.

Rechtdach gehouden den 19 februarij 1619 bij den
substituijt
en[de] welgeboren mannen omnes
Hendrijck Storm, substituijt bailliu
van Noortwijckerhout metten aenclaven
van dien, beclaecht voor desen vierschaere
van welgeboren mannen ....
Jansz. van Alckemade, ...
en[de] de waerheijt is sulcx.....
ge[daec]h[d]e op Sonnendach .....
den 3^{en} februarij voorleden hij ge[daec]h[d]en .....
vervordert heeft onder de voormiddaechs
predicatie te drincken en[de] gelach te
houden ten huijse van Crijn Jacobsz.
Roo, waert en[de] herbergier tot
Noortwijckerhout en[de] daerover be-
keurt is, concludeert over sulcx dat hij
ge[daec]h[d]en gecondemneert sal worden in een
boeten van thien pont mette kosten
volgens de costuijmen van Rijnlant.

scan 93, folio 88v

Den eedt van de welgeboren mannen.

Wij sweeren en[de] gelooven dat wij in der zaecken ende differenten die voor dese vierschaere, zoo in 't cijvijl als in 't crijmineel sullen vallen, naer onse beste wetenschap recht doen ende vonnisse wijsen sullen, dat wij alle gestelde vonnissen secret[lijck] houden, ende alle keuren en[de] ordonnantiën in Rijnlant ende onse vierschaere gemaect ende geordonneert volgens ons verleende octrojje voorstaen sullen dat en sullen wij niet laten om lieff, om leet, om giften, om gaven, om vriden ofte magen, noch om geenderhande zaecken.

Soo waerlijck moet ons Godt almachtich helpen.

Eet van de chirugijns

Ick sweere en[de] geloove dat ick geenige gequeste ofte gewonde personen en sal verbinden ofte vermaecken tensij ick dieselve alvooren de wonde ofte wonden eerst in presentie van den schout ofte bode van den dorpe ende twee welgeboren mannen ofte buijren sal hebben geijct en[de] beloven denselven ijck te leveren aen den bailliu, sijnen substituijt ofte geswooren bode, omme 't recht van [de] graeffelijcheijt daerinne bewaert te worden. Soo waerachtich moet mij Godt almachtich helpen.

scan 93, folio 89

Welgeboren mannen vergunnen den eij[sche]r,
overmits de
non comparijtie van [de] ge[daech[d]en 't I^e deffault
tot sulcken profijt als naer rechten, en een tweede citatie ad prijnum. Actum den
19 februarij 1619.

Ad idem Anthonis Engelsz., gearrester-
de en ged[aechd]en

Welgeboren mannen vergunnen d'eij[sche]r het tweede deffault tot sulcken profijt
als naer rechten en[de] een derde cijtatie. Actum den 19 maert 1619.

Schaeck versouct overmits de non comparijtie 't IIIe deffault en[de] dat den eij[sche]r in plaetse van
interdit daerop gehoort sal worden en[de] dienvolgen[de] condemnatie mette costen. Actum den
16 april 1619,

Welgeboren mannen houden die saecke in advijs tot den naesten rechtdach. Actum 16 april 1619.

In state sonder nieuwe cijtatie. Actum den XXX^{en} april 1619.

Welgeboren mannen vergunnen den eij[sche]r
overmits de non comparijtie van [de] ge[daec]h[d]en
't I^e deffault tot sulcken proffijt als naer rechten en een tweede citatie ad prijnum.
Actum den 19 februarij 1619.

Ad idem Werbout Jacobsz.

Welgeboren mannen vergunnen den eij[sche]r overmits de non comparijtie tweede deffault
tot sulcken profijt als naer rechten en[de] een nieuwe cijtatie. Actum desen 16 april 1619.

Welgeboren mannen vergunnen deffault
als vooren. Actum den 19 februarij 1619.

Arent Gerrits Schaeck in sijn
prijvé naem eij[sche]r

Dirck Dircxz. Bode als man en[de] voocht
van sijn huijsvrouw, gedaen eij[sch] aen coppel.

Van [der] Meulen voor Henrijck Jeroensz.
ge[daec]h[d]en soo hij in desen is gedachvaert,
seijt van 't vonnisse van [de] 5 februarij 1619
voorleden binnen behoerlijcken tijde ge-
appelleert te hebben, sustineert mits-
dien ongehouden te sijn te dienen van
diminutie en[de] concludeert over sulcx
alsnoch ten fijnen van niet ontfanckelijck en[de] bij ordre tot absolutie van dese instantie
mette costen.

Arent Gerritsz. Schaeck gem[achtig]t van
Hendrijck Willemsz. Storm, in qualité
als vooren, eij[scher]s
om taxatie van costen jegens
Henrijck Jeroens van
Swanenburch.

Schaeck sustineert dat den ge[daec]h[d]e den rechte genouch sijnde niet en sal doceeren
naer rechten eenige appellatie geïnstitueert te hebben en[de] dat daerommen 't voorsz[egde]
gealegeerden verstaen moet werden nul en[de] crachteloos en[de] dat welgeboren man[n]en
van rechtswegen mette taxatie sullen voortgaen. Actum den 19 febrauarij 1619.

Welgeboren mannen stellen die saecke in state totten naesten. Actum
den 19 februarij 1619.

scan 94, folio 89v

Anthonis Engelsz.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]e is tevreden de deffaulten te purgeren ijeder tot seventien stuijvers en[de] sustineert daermede te mogen volstaen en[de] versouct dienvolgende vanwegen de ge[daec]h[d]e gehooft te werden.

Schaeck seijt dat reden is dat den ge[daec]h[d]en sal purgeren voor ijder deffault dertich stuij[vers] mitsgaders van gelijcken op het derde deffault t'optmeeren op des ge[daec]h[d]es contemplatie in state gestelt sonder gehooft te werden, alvooren dieselve te furneren en[de] te betaelen op penen 't derde deffault ge-decerneert te werden met admissie om te dienen van interdit.

Welgeboren mannen verstaen dat den ge[daec]h[d]en met seventien stuijvers voor elck deffault mach verstaen, blijven[de] die vorder onkosten ten uijtende van [de] saecke. Actum den 28 mej 1619.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]en concludeert ten fijne van niet ontfanckelijck en[de] bij ordre tot ontseginge met absolutie van costen.

Schaeck persisteert voor replijck bij sijn gedaen eijsch en[de] genomen conclusie.

Van [der] Meulen duplijceert en[de] persisteert tot insgelijcx

P[er]tijten hinc inde concludeeren in rechte en[de] versoucken vonnis. Actum den 28 mej 1619.

Welgeboren mannen ordonneren pertijen tuschen dit en[de] den naesten rechte dach te compareeren voor goede mannen omme te sien off sij connen accorderen, soo niet sullen welgeboren mannen recht doen naer behooren. Actum desen 28 mej 1619.

Schaeck seijt het appointement voltrocken te hebben en[de] alsoo pertijen niet en hebben accordeeren meent den eij[sche]r om te dienen van productie. Actum XI junij 1619 ofte de saeck te deduceren als naer rechten.

Van [der] Meulen voor den ge[daec]h[d]en sustineert alsoo 't appointement in desen is voldaan dat in desen ten principale behoort recht gedaen te hebben doordien den voorleden rechte dach bij p[er]tijten ten wedersijden al in rechten geconcludeert en[de] vonnissen versocht is geweest.

Welgeboren man[n]en absolveren den ge[daec]h[d]en van [de] eijsch en[de] conclusie bij den eij[sche]r op hem gedaen en[de] genomen en[de] compenseeren die costen om redenen. Actum den XI junij 1619.

Schaeck vanwegen de bailliu stelt hemselven appellant. Actum den XI junij 1619.

scan 94, folio 90

De kerckm[eeste]r	18 - 0 - 0
Jan Aerentsz. van Beerendrecht	0 - 15 - 0
Jacob Jansz. Verbeeck	1 - 10 - 0
Jacob Jans van Hillegum	0 - 12 - 0
Jacob Dammasz.	0 - 12 - 0
Floris Jacobsz. van Heemskerck	1 - 19 - 0

Wouter Wolpherts

Mote vanwege den ge[daec]h[d]en dient van contra vraechstucken volgens sijn get[eijckent] billet.

Schaeck dient van recolement en[de] consenteert pertijen copiën van dien, mits genietende copie van de contra vraechstucken.
Actum den 16 april 1619.

Van [der] Meulen voor Mota³⁵ als procureur van [de] ge[daec]h[d]en versouct alsnoch recollement opte contre vraechstucken tot costen van dengeenen die welgeboren mannen geordonneert sal werden te betaelen, mits die cijtatie geschiedende op den naem van [de] bailliu, alsoo het sijn getuijgen sijn volgens 't 15 artijcken van d'ordonnantie op 't stuck van [de] justitie geëmaneert in [den] jaere 1580, consenteeren alsdan den eij[sche]r copie uijt de contra vraechstucken mits hebbende copie van sijne gerecolleerde, 't welck noch niet geleverd is.

Schaeck sustineert dat het versouck is impertijnt, temeer om redenen dat den ge[daec]h[d]en is geaccordeert en[de] toegestaen 't gunt hem uijt crachte van [de] ordonnantie is benifijceerende en[de] oock niet en can tegensprecken dewijle dieselve heeft gedient van contra vraechstucken en[de] sulcx apparentelijcken heeft te dienen van reprochen, soo hij van [de]selve eenige heeft, en[de] sooniet daarvan behoorde te werden versteecken, alsoo den eij[sche]r imploijeert alle behoorlijcke reprochen van rechten, concludeert in rechte en[de] neemt tijt om sijn sack te furneeren mits p[er]tijen van gelijcke doende.

Van [der] Meulen p[er]sisteert. Actum den 30 april 1619.

Welgeboren mannen ordonneeren den bailliu de getuijgen opte contra vraechstucken te doen cijteren t'eenen bequamen dage voor den naesten rechtdaech, pertijen ofte haere procureurs XXVIII uijren tevooren waerschouwen[de], op costen van [de]geenen die sij alsdan sullen nomineeren, mits dieselfde leveren copie van [de] contra vraechstucken en[de] den ge[daec]h[d]en leveren copie van 't gerecolleerde.
Actum desen XXXe april 1619.

Welgeboren mannen verstaen dat Wouter Wolpherts tot nieuwe requisitie de contra vraechstucken gess[chreven] sijn d'oncosten dienvallen[de] sal betalen tot taxatie van welgeboren mannen. Actum den 28 meij 1619.

Van [der] Meulen, last hebben[de] van Jan Mote, procureur van [de] ge[daec]h[d]en dient van 't recollement opte contra vraechstucken, vergunt den eij[sche]r copie en[de] neemt ge[daec]h[d]e aen ten naesten te reprocheren ende voort soo 't noot sij die saeck te voldingen,
81: *renvooi zie scan 85, folio 81*

³⁵ Mota: lees Mote

scan 95, folio 90v

Den 13 junij heeft Lenert Gerritsz. ontfangen gehad	16 stuij[vers]	
Den 17 junij noch ontfangen	18 stuij[vers]	
Den 18 augustus ontfangen	6 stuij[vers]	
	3 stuij[vers]	
Tot Haerlem is ontfangen		
van Feijnte Pieters	4 stuijver	Den 1 meij 3 gul[den]
van de voochden	4 stuijvers	verteert vanwegen die kerckm[eeste]r
van Claes Jans Vewen	8 stuijvers	van Noortwijckerhout 18 gul[den]
van Adam Michiels	4 stuijvers	bij mijn verschoten op Teijlingen 18 s[tuijver]s
Arijen Willems secret[aris]	8 stuijver	16 bier
noch van Claes Jans Vewen	8 stuij[vers]	
Gerrit Dirx Schepers	<u>8 stuijvers</u>	
<u>Sommen</u>	<u>2 - 4 - 0</u>	

Comt noch van Harmen den Vries en[de] Jan Pieters van den Bosch,
tot Lis .. dat sij noch schuldich sijn.

Is bij Floris Jacobsz. vanwegen .... genomen 12 s[tuijver]s

scan 95, folio 91

Corn[elis] Corn[elisz.] van Alckemaden uijt den ..... 3 - 0 - 0
1 - 4 - 0
18

---

5 - 2 - 0
6
3 - 8 - 0

b..... 10 - 0 - 0
boden 2 - 0 - 0
secret[aris] 1 - 6 - 0
... 1

---

14 - 6 - 0

gesonden 2 - 11
0 - 12 - 8
10 - 8

---

3 - 14 - 0